

INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO GAIRĖS

Lietuvos bankas, siekdamas didinti Lietuvos finansinių priemonių rinkos skaidrumą, užtikrinti tinkamą investuotojams svarbios informacijos atskleidimą, vykdyti piktnaudžiavimo finansinių priemonių rinka prevenciją, plėtoti investavimo kultūrą, padėti emitentams tinkamai ir laiku, remiantis geriausios praktikos pavyzdžiais, atskleisti teisės aktuose nustatytą reglamentuojamą informaciją, taip pat siekdamas užtikrinti vienodą teisės aktuose nustatytų reikalavimų taikymą, teikia Informacijos atskleidimo gaires (toliau – Gairės).

Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktai įtvirtina daugelį emitentų veiklos ir informacijos atskleidimo reikalavimų. Šiais reikalavimais siekiama užtikrinti aukšto lygio investuotojų teisių apsaugą, deramą ir skaidrų Europos Sąjungos ir Lietuvos finansinių priemonių rinkų veikimą, rinkos dalyvių bei kitų asmenų teisinį tikrumą ir pasitikėjimą finansinių priemonių rinka. Įvertinant tai, Gairėse stengtasi nekartoti teisės aktų reikalavimų, bet pasidalyti su emitentais priežiūros institucijos požiūriu į konkrečių teisės aktų nuostatų įgyvendinimo praktiką ir pateikti gerosios praktikos pavyzdžiais pagrįstas rekomendacijas dėl emitentams taikytinų teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo. Gairėse minimos emitentų pareigos, privalomos vykdyti nuostatos (vartojant formuluotes „turi būti“, „privalo“, kt. imperatyvaus pobūdžio formuluotes) turėtų būti vertinamos kaip kylančios iš Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų. Kitos nuostatos, kurios formuluojamos dispozityviai, laikytinos priežiūros institucijos rekomendacijomis. Gairės parengtos atsižvelgiant į teisinio saugumo principą – kad prižiūrimi subjektai žinotų, kokio elgesio iš jų yra tikimasi, todėl priežiūros institucija aiškins ir taikys teisės aktus, atsižvelgdama į Gairėse pateiktas rekomendacijas. Rekomendacijos, kurių pagrindas nėra privalomojo pobūdžio teisės šaltinis, neturėtų būti suprantamos kaip absoliuti subjekto laisvė visiškai ar iš dalies į jas neatsižvelgti arba atsižvelgti tik į dalį jų. Emitentai skatinami dėti visas pastangas reglamentuojamos informacijos kokybei gerinti ir rinkos skaidrumui didinti.

Gairių nuostatos negali būti traktuojamos kaip pakeičiančios Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatas, todėl emitentai yra saistomi imperatyvių Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų ir nėra atleidžiami nuo pareigos jų laikytis. Kartu pažymėtina, kad Gairėse pateikiamos rekomendacijos, standartai, teisės aktų įgyvendinimo patarimai bei metodai nėra statiški ir nekintami. Gairėse pateikiama informacija ir nuorodos į atitinkamus teisės aktus yra aktualios Gairių patvirtinimo dieną. Emitentai, savo veikloje vadovaudamiesi Gairėmis, be kita ko, turėtų atsižvelgti į po Gairių patvirtinimo įvyksiančius teisinio reguliavimo ir jo taikymo pokyčius bei naujoves. Taip pat Gairėse teikiamos rekomendacijos laikytinos esančiomis bendro pobūdžio, tam tikrose standartinėse situacijose taikytinomis nuostatomis, tačiau konkrečiomis aplinkybėmis emitentai turėtų atlikti išsamų individualios situacijos vertinimą, prireikus, konsultuodamiesi su priežiūros institucija.

Gairės parengtos vadovaujantis principu „draugiškos vartotojui“, kad būtų kuo lengviau skaitomos, suprantamos, visa skaitytojams aktuali informacija būtų pateikta viename dokumente (angl. *handbook*).

TURINYS

INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO GAIRĖS	1
I DALIS	4
TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI	4
II DALIS	6
TAIKYMO SRITIS	6
III DALIS.....	6
INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO GAIRĖS	6
I SKYRIUS	6
BENDRIEJI VIEŠO INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO PRINCIPAI IR REKOMENDACIJOS	6
1. Informacijos atskleidimo tikslai, teisinis reglamentavimas ir pateikimas Lietuvos bankui.....	6
2. Reglamentuojamos ir kitos informacijos atskleidimas atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugos reikalavimus	8
3. Bendrosios reglamentuojamos informacijos viešo skelbimo ir saugojimo rekomendacijos	9
4. Dėl emitento savo nuožiūra skelbiamos informacijos, kuri nelaikytina reglamentuojama informacija, skelbimo.....	13
5. Dėl reglamentuojamos ir kitos informacijos skelbimo emitento interneto svetainėje	14
II SKYRIUS	16
PERIODINĖS (METINĖS, PUSMEČIO, TARPINĖS) INFORMACIJOS, ALTERNATYVIŲ VEIKLOS RODIKLIŲ IR PROGNOZIŲ RENGIMO IR ATSKLEIDIMO REKOMENDACIJOS	16
1. Periodinės (metinės, pusmečio, tarpinės) informacijos, alternatyvių veiklos rodiklių ir prognozių rengimo ir atskleidimo rekomendacijų teisinis reguliavimas	16
2. Periodinės informacijos rengimo ir atskleidimo rekomendacijos	17
3. Rekomendacijos dėl preliminarių veiklos rezultatų	20
4. Rekomendacijos dėl alternatyvių veiklos rodiklių	21
5. Rekomendacijos dėl prognozių rengimo ir skelbimo	21
6. Rekomendacijos dėl su tvarumu susijusios (ES teisės aktuose – nefinansinės) informacijos atskleidimo	24
III SKYRIUS	26
VEŠAI NEATSKLEISTOS INFORMACIJOS RENGIMO IR ATSKLEIDIMO REKOMENDACIJOS	26
1. Teisinis reguliavimas	26
2. Viešai neatskleistos informacijos požymiai.....	26
3. Dėl pranešimo pateikimo laiko ir sąvokos „nedelsiant“ aiškinimo	31
4. Dėl veiklos rezultatų ir finansinių rodiklių atskleidimo	32
5. Dėl viešai neatkleistos informacijos pranešimo turinio ir apimties	33
6. Dėl viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atidėjimo	33
7. Pareiga užtikrinti viešai neatskleistos informacijos, kurios paskelbimas atidėtas, konfidencialumą	33
IV SKYRIUS	34
PRANEŠIMAI APIE EMITENTO VADOVAUJAMAS PAREIGAS EINANČIŲ IR SU JAIS GLAUDŽIAI SUSIJUSIŲ ASMENŲ SANDORIUS	34
1. Teisinis reguliavimas	34
2. Pareiga pranešti apie sudarytus sandorius	35
3. Vadovaujamas pareigas einantys asmenys	35
4. Glaudžiai su vadovaujamas pareigas einančiu asmeniu susiję asmenys	36

5. Sandoriai, apie kuriuos reikia pranešti	36
6. Pranešimo forma.....	37
7. Pranešimo pateikimo terminas	37
8. Draudžiamas prekybos laikotarpis	37
9. Draudžiamo prekybos laikotarpio pradžia	38
10. Draudimas neteisėtai naudotis viešai neatskleista informacija ir manipuliuoti rinka	38
11. Sandorių sudarymas draudžiamu prekybos laikotarpiu	39
V SKYRIUS	39
DUOMENYS APIE ASMENIS, TURINČIUS TEISĘ ŽINOTI VIEŠAI NEATSKLEISTĄ INFORMACIJĄ	39
1. Teisinis reguliavimas	39
2. Pareiga sudaryti viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą	39
4. Viešai neatskleistą informaciją turinčių asmenų sąrašo pateikimas priežiūros institucijai	41
5. Informacija, teiktina į sąrašą įtrauktiems asmenims	42
VI SKYRIUS	44
PRANEŠIMAI APIE ĮTARTINUS SANDORIOUS IR PAVEDIMUS (STOR)	44
1. Teisinis reguliavimas	44
2. Pareiga pranešti apie įtartinus sandorius	44
3. Piktnaudžiavimo rinka požymiai	44
4. Rekomendacijos efektyviai prevencijai užtikrinti.....	48
VII SKYRIUS	49
PRANEŠIMAI APIE AKCIJŲ IR KITŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ SUTEIKIAMŲ BALSAVIMO TEISIŲ PAKETŲ ĮGIJIMĄ IR NETEKIMĄ	49
1. Teisinis reguliavimas	49
2. Pranešimų apie akcijų ir kitų finansinių priemonių suteikiamų balsavimo teisių paketų įgijimą ir netekimą teikimo rekomendacijos.....	49
PRANEŠIMO APIE ĮTRAUKIMĄ Į VIEŠAI NEATSKLEISTOS INFORMACIJOS TURINČIŲ ASMENŲ SĄRAŠĄ, SUPAŽINDINANT SU INFORMACIJA, KURIA REIKALAUJAMA PATEIKTI PAGAL PIKтнаUDŽIAVIMO RINKA REGLAMENTO 18 STRAIPSNIO 2 DALĮ, PAVYZDYS.....	56

I DALIS TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

1. Gairių teisinis pagrindas – [Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo](#) 42 straipsnio 4 dalies 1 punktą.
2. Teisinis reguliavimas:
 - 2.1. Europos Sąjungos teisės aktai:
 - 2.1.1. 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 596/2014](#) dėl piktnaudžiavimo rinka (Piktnaudžiavimo rinka reglamentas) ir kuriuo panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/6/EB ir Komisijos direktyvos 2003/124/EB, 2003/125/EB ir 2004/72/EB (toliau – Piktnaudžiavimo rinka reglamentas);
 - 2.1.2. 2014 m. gruodžio 17 d. Komisijos deleguotasis [reglamentas \(ES\) 2015/761](#), kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/109/EB papildoma nuostatomis dėl kontrolinių akcijų paketų tam tikrų techninių reguliavimo standartų (toliau – Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/761);
 - 2.1.3. 2015 m. gruodžio 17 d. Komisijos deleguotasis [reglamentas \(ES\) 2016/522](#), kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 596/2014 nuostatos dėl tam tikroms trečiųjų šalių valstybės institucijoms ir centriniais bankams taikomos išimties, manipuliavimo rinka požymių, ribų, nuo kurių informacija turi būti atskleidžiama, kompetentingos institucijos, kuriai pranešama apie informacijos atskleidimo atidėjimą, leidimo prekiauti draudimo laikotarpiais ir vadovų sandorių, apie kuriuos reikia pranešti, rūšių (toliau – Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2016/522);
 - 2.1.4. 2016 m. kovo 9 d. Komisijos įgyvendinimo [reglamentas \(ES\) 2016/957](#), kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 596/2014 papildomas techniniais reguliavimo standartais, susijusiais su tinkama tvarka, sistemomis ir procedūromis, taip pat pranešimo šablonais, naudotinais siekiant užkardyti ir nustatyti piktnaudžiavimo atvejus arba įtartinus pavedimus ar sandorius ir apie juos pranešti (toliau – Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/957);
 - 2.1.5. 2016 m. kovo 10 d. Komisijos įgyvendinimo [reglamentas \(ES\) 2016/523](#), kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 596/2014 nustatomi techniniai įgyvendinimo standartai, susiję su pranešimo apie vadovų sandorius ir jų viešo atskleidimo forma ir šablonu (toliau – Komisijos įgyvendinimo reglamentas Nr. 2016/523);
 - 2.1.6. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (toliau – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas);
 - 2.1.7. 2016 m. birželio 29 d. Komisijos įgyvendinimo [reglamentas \(ES\) 2016/1055](#), kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 596/2014 nustatomi techniniai įgyvendinimo standartai, susiję su techninėmis viešai neatskleistos informacijos tinkamo viešo atskleidimo ir viešo atskleidimo atidėjimo priemonėmis (toliau – Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1055);
 - 2.1.8. 2018 m. gruodžio 17 d. Komisijos deleguotasis [reglamentas \(ES\) 2019/815](#), kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/109/EB papildoma techniniais reguliavimo standartais, kuriais nustatomas vienas elektroninio ataskaitų teikimo formatai, . 2022 m. gruodžio 30 d. buvo paskelbtas Komisijos deleguotasis [reglamentas \(ES\) 2022/2553](#), kuriuo dėl vieno elektroninio ataskaitų teikimo formato taksonomijos 2022 m. atnaujinimo iš dalies keičiami Deleguotuoju reglamentu (ES) 2019/815 nustatyti techniniai reguliavimo standartai (toliau – Reglamentas dėl vieno elektroninio ataskaitų teikimo formato);
 - 2.1.9. 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2020/852](#) dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (8 straipsnis *Įmonių skaidrumas nefinansinėse ataskaitose*) (toliau – Taksonomijos reglamentas);
 - 2.1.10. 2021 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotasis [reglamentas \(ES\) 2021/2139](#), kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams, turi būti pranešama tik

apie tokią veiklą, kuria prisidedama prie klimato kaitos švelninimo tikslų (toliau – Klimato deleguotasis aktas);

2.1.11. 2021 m. liepos 6 d. Komisijos deleguotasis [reglamentas \(ES\) 2021/2178](#) (ES) 2021/2178, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant įmonių, kurioms taikomas Direktyvos 2013/34/ES 19a arba 29a straipsnis, atskleistinos informacijos apie aplinkos atžvilgiu tvarią veiklą turinį bei pateikimą ir nustatant metodiką, taikytiną vykdant tą informacijos atskleidimo prievolę (toliau – Deleguotasis aktas pagal Taksonomijos reglamento 8 straipsnį);

2.1.12. 2022 m. liepos 13 d. Komisijos įgyvendinimo [reglamentas \(ES\) 2022/1210](#), kuriuo nustatomi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 596/2014 taikymo techniniai įgyvendinimo standartai, susiję su viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašų formatu ir tų sąrašų atnaujinimu (toliau – Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2022/1210).

2.2. Kiti Europos Sąjungos dokumentai:

2.2.1. 2015 m. vasario 3 d. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (toliau – EVPRI) Techninių konsultacijų dėl galimų deleguotųjų teisės aktų, susijusių su Piktnaudžiavimo rinka reglamentu, dokumentas Nr. [ESMA/2015/224](#) (toliau – [EVPRI dokumentas ESMA/2015/224](#));

2.2.2. 2015 m. spalio 5 d. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (toliau – EVPRI) priimtos [Alternatyvių veiklos rodiklių gairės](#) (ESMA/2015/1415) (toliau – AVR gairės);

2.2.3. 2015 m. spalio 22 d. EVPRI dokumentas „[Dėl pavyzdinio finansinių priemonių, kurioms taikomi pranešimo reikalavimai, sąrašo](#)“ (ESMA/2015/1598) (toliau – EVPRI dokumentas ESMA/2015/1598);

2.2.4. 2017 m. liepos 5 d. [Komisijos komunikatas 2017/C 215/01](#) – Nefinansinių ataskaitų teikimo gairės (nefinansinės informacijos teikimo metodika) (toliau – Nefinansinės informacijos teikimo metodika 1);

2.2.5. 2019 m. birželio 20 d. [Komisijos komunikatas 2019/C 209/01](#) – Nefinansinių ataskaitų teikimo gairės. Papildomas dokumentas dėl su klimatu susijusios informacijos teikimo (toliau – Nefinansinės informacijos teikimo metodika 2);

2.2.6. [2020 m. lapkričio 9 d. EVPRI dažniausiai užduodamų klausimų dokumentas dėl Skaidrumo direktyvos \(2004/109/EC\)](#) (toliau – EVPRI Skaidrumo direktyvos klausimų-atsakymų dokumentas);

2.2.7. [2021 m. Kovo 4 d. EVPRI Gairės dėl informacijos atskleidimo reikalavimų pagal Reglamentą dėl prospekto \(ESMA32-382-1138\)](#) (toliau – Gairės dėl prospekto);

2.2.8. [2022 m. balandžio 1 d. EVPRI dažniausiai užduodamų klausimų dokumentas dėl Alternatyvių veiklos rodiklių gairių taikymo \(ESMA32-51-370\)](#) (toliau – EVPRI klausimų-atsakymų dėl AVR dokumentas);

2.2.9. [2022 m. balandžio 13 d. EVPRI PRR gairės. Vėlavimas atskleisti viešai neatskleistą informaciją ir sąveikos su riziką ribojančia priežiūra \(ESMA70-156-4966\)](#) (toliau – Gairės dėl atidėto VNI atskleidimo);

2.2.10. 2022 m. liepos 1 d. [EVPRI Praktikos gairės. Nacionaliniai pranešimų apie paketus pagal Skaidrumo direktyvą reikalavimai \(ESMA31-67-535\)](#) (toliau – EVPRI praktikos gairės ESMA31-67-535);

2.2.11. 2022 m. Europos Komisijos paaiškinimai ir atsakymai į dažnai užduodamus klausimus, susijusius su Deleguotojo akto pagal Taksonomijos reglamento 8 straipsnio taikymu:

2.2.11.1. [Kokią informaciją ir kada finansų ir ne finansų įmonės turi parengti ir atskleisti apie taksonomijai tinkamas ekonomines veiklas ir turtą taip, kaip nustatyta Komisijos deleguotajame akte pagal Taksonomijos reglamento 8 straipsnį \(anglų k.\);](#)

2.2.11.2. [Komisijos pranešimas dėl tam tikrų Deleguotojo akto dėl informacijos atskleidimo pagal ES taksonomijos reglamento 8 straipsnį teisinių nuostatų, susijusių su informacijos apie taksonominę ekonominę veiklą ir turtą teikimu, aiškinimo.](#)

2.3. Lietuvos Respublikos teisės aktai ir dokumentai:

2.3.1. [Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymas](#) (toliau – Įstatymas);

2.3.2. [Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas](#) (toliau – ABĮ);

2.3.3. [Lietuvos Respublikos įmonių atskaitomybės įstatymas](#) (toliau – ĮAI);

2.3.4. [Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios atskaitomybės įstatymas](#) (toliau – ĮGKAĮ);

2.3.5 Lietuvos banko valdybos 2017 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 03-127 patvirtintos [Informacijos atskleidimo taisyklės \(2020 m. gruodžio 23 d. Lietuvos banko valdybos nutarimu Nr. 03-200 patvirtintos nauja redakcija\)](#) (toliau – Atskleidimo taisyklės);

2.3.6. AB *Nasdaq* Vilnius valdybos 2021 m. rugpjūčio 4 d. posėdyje patvirtintos [AB *Nasdaq* Vilnius administruojamos Centrinės reglamentuojamos informacijos bazės veiklos taisyklės](#) (toliau – CRIB taisyklės);

2.3.7. [AB *Nasdaq* Vilnius priimtos Informacijos tipų ir kategorijų, pagal kurias emitentai skelbia reglamentuojamą ir kitą informaciją, gairės](#) (toliau – Informacijos tipų ir kategorijų nustatymo gairės).

II DALIS TAIKYMO SRITIS

3. Gairėse išsamiai išaiškinama reglamentuojamos informacijos, kaip ji apibrėžta Įstatyme, rengimo, taip pat jos viešo skelbimo ir saugojimo (toliau bendrai vadinama – informacijos atskleidimas) tvarka. Šiose Gairėse taip pat pateikiamos rekomendacijos dėl Įstatymo 20 straipsnyje nurodytos informacijos, kuri turi būti prieinama vertybinių popierių (toliau – VP) savininkams, suteikiant jiems galimybę naudotis savo teisėmis, bei kitos emitentų viešai skelbiamos informacijos atskleidimo. Gairėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos [Piktnaudžiavimo rinka reglamente, Įstatyme ir Atskleidimo taisyklėse](#).

4. Gairių nuostatos taikomos Atskleidimo taisyklių I skyriuje nurodytiems asmenims:

- emitentams, kuriems taikomi Įstatymo 3 skyriuje nustatyti periodinės ir einamosios informacijos atskleidimo ir saugojimo reikalavimai ir asmenims, įgijusiems ar netekusiems šių emitentų išleistų akcijų ir kitų finansinių priemonių, suteikiančių balsavimo teisę;

- emitentams, kaip jie apibrėžti Piktnaudžiavimo rinka reglamento 3 straipsnio 1 dalies 21 punkte, šių emitentų vadovaujamas pareigas einantiems ir su jais glaudžiai susijusiems asmenims ir pranešimus apie įtartinus sandorius ir pavedimus teikiantiems asmenims, kai pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 22 straipsnį įgaliojimai suteikti Lietuvos bankui. Šių emitentų informacijos atskleidimui Gairių nuostatos taikomos tiek, kiek jos neprieštaruja Piktnaudžiavimo rinka reglamentui.

III DALIS INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO GAIRĖS

I SKYRIUS

BENDRIEJI VIEŠO INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO PRINCIPAI IR REKOMENDACIJOS

1. Informacijos atskleidimo tikslai, teisinis reglamentavimas ir pateikimas Lietuvos bankui

5. Tikslios, aiškios ir išsamios informacijos apie vertybinių popierių (VP) emitentus ir jų VP atskleidimas laiku, teisės aktuose nustatyta tvarka suteikia lygias galimybes visiems investuotojams gauti ir susipažinti su informacija apie emitentų veiklą ir jų VP, kuri yra būtina, siekiant suprasti emitento veiklos perspektyvas ir priimti tinkamus investicinius sprendimus. Šiuo tikslu emitentai investuotojams turi užtikrinti tinkamą skaidrumą reguliariai teikdami informaciją.

6. Pagrindiniai investuotojams atskleistinos reglamentuojamos informacijos (periodinės ir papildomos informacijos, pranešimų apie akcijų ir kitų finansinių priemonių įgijimą ar netekimą ir kt.) rengimo ir atskleidimo reikalavimai nustatyti Įstatymo 3 skyriuje ir [Atskleidimo taisyklėse](#). Parengęs reglamentuojamą informaciją, emitentas privalo: 1) ją paskelbti viešai ir pateikti priežiūros institucijai; 2) nustatyta tvarka pateikti saugoti į šiuo tikslu oficialiai nustatytą mechanizmą, kuriame saugoma visa emitentų viešai paskelbta reglamentuojama informacija – Centrinę reglamentuojamos informacijos bazę (toliau – CRIB).

7. [Įstatyme](#) įtvirtinta emitento, padavusio paraišką įtraukti jo VP į prekybą reguliuojamoje rinkoje, taip pat emitento, kuriam jau leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje Lietuvos Respublikoje ar bet kurioje kitoje valstybėje narėje, pareiga viešai visose valstybėse narėse paskelbti reglamentuojamą informaciją ir ją pateikti priežiūros institucijai. Emitentai

turi teisę pasirinkti reglamentuojamos informacijos skelbimo būdą – patys skelbti informaciją visose valstybėse narėse platinamuose dienraščiuose arba pasirinkti reglamentuojamos informacijos skleidėją ar reguliuojamos rinkos operatorių, galintį užtikrinti, kad būtų laikomasi Įstatyme ir Atskleidimo taisyklėse nustatytų reglamentuojamos informacijos skelbimo reikalavimų. Viena iš tokius reikalavimus Lietuvoje atitinkančių informacijos skelbimo sistemų yra „GlobeNewswire (toliau – „GlobeNewswire“).

8. Atskleidimo taisyklių II skyriaus III skirsnyje taip pat nurodyta viešai skelbiamos reglamentuojamos informacijos pateikimo Lietuvos bankui tvarka. Emitentams reglamentuojamą informaciją paskelbus viešai „GlobeNewswire“ ir įkėlus į CRIB, laikoma, kad ji pateikta ir Lietuvos bankui (papildomai teikti nebereikia). Informaciją viešai paskelbus kitais būdais, **pvz.**, kai emitento vertybiniai popieriai įtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje kitoje valstybėje narėje, ji nedelsiant turi būti pateikta Lietuvos bankui el. būdu naudojantis nestruktūrizuotų ir iš dalies struktūrizuotų dokumentų pateikimo Lietuvos bankui priemone (Apsikeitimo failais sistema), kuri autentifikuoja vartotoją Lietuvos banke veikiančios sertifikatų (elektroninių liudijimų) sistemos suteiktu sertifikatu (toliau – Emitentų AFS). T. y. informacija įkeliama į atitinkamą Emitentų AFS sritį – „Finansinė atskaitomybė“ arba „Kita emitentų informacija“.

9. Į Emitentų AFS įkeliami ir Lietuvos bankui tvirtinti teikiami VP emisijų prospektų projektai ir emisijų dokumentai („Vertybinių popierių emisijų dokumentai“). Patvirtintas prospektas (taip pat patvirtinti prospektų priedai ir bazinių prospektų galutinės sąlygos) įkeliamas į atskirą skiltį („Patvirtinti prospektai“). Pranešimus apie akcijų paketų įgijimą ir netekimą asmenys Lietuvos bankui siunčia paštu arba įteikia vietoje (adresu: Žalgirio g. 90, Vilnius), arba siunčia el. paštu (adresu prieziura@lb.lt). Vadovaujamas pareigas einantys asmenys ir su jais glaudžiai susiję asmenys pranešimus apie savo sudarytus sandorius turi pateikti Lietuvos bankui elektroniniu paštu (adresu mad@lb.lt). Šiuo adresu Lietuvos bankui taip pat pateikiama informacija apie įtartinus sandorius ir pavedimus, o emitentui atidėjus viešai neatskleistos informacijos atskleidimą pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 4 dalį, iš karto, kai informacija atskleidžiama viešai (Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2016/1055 4 straipsnyje nurodytas pranešimas apie viešai neatskleistos informacijos atidėjimą ir raštiškas tokio atidėjimo paaiškinimas). Asmenų, turinčių teisę sužinoti viešai neatskleistą informaciją, sąrašas Lietuvos banko prašymu turi būti nedelsiant pateiktas elektroniniu formatu pagal Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2022/1210 nustatytą šablona, įkeliant į Lietuvos banko *ftp* tarnybinę stotį (serverį) (adresu ats.lb.lt).

10. Paskelbęs reglamentuojamą informaciją viešai, emitentas turi ją tuo pačiu metu įkelti į buveinės valstybėje narėje oficialiai nustatytą informacijos saugojimo mechanizmą, atitinkantį saugos, informacijos šaltinio tikrumo, greitos prieigos prie informacijos ir kitus nustatytus reikalavimus ir kuriame informacija yra kaupiama ir saugoma. Taip investuotojams suteikiama galimybė neatlygintinai susipažinti su paskelbta informacija, daryti informacijos paiešką ir ją atsispausdinti. Tokiu mechanizmu Lietuvos Respublikoje yra laikoma CRIB. Konkretūs informacijos į CRIB teikimo, saugojimo ir naudojimo reikalavimai nustatyti AB Nasdaq Vilnius patvirtintose [CRIB taisyklėse](#) bei [Informacijos tipų ir kategorijų nustatymo gairėse](#). Lietuvos bankas Gairėse papildomai išsamiai paaiškina reglamentuojamos ir kitos informacijos rengimo ir atskleidimo bei pateikimo priežiūros institucijai tvarką, pateikia praktinių informacijos atskleidimo pavyzdžių.

11. Vadovaujantis pirmiau minėtų AB Nasdaq Vilnius dokumentų nuostatomis informacija viešai skelbiama ir saugoma pagal šias žemiau nurodytas informacijos kategorijas. j) ir k) punktuose bei tam tikrais atvejais i) punkte nurodyta informacija nėra laikoma reglamentuojama informacija (kaip ji apibrėžta Įstatyme), tačiau jos skelbimui ir saugojimui taip pat taikytinos Gairių nuostatos:

- a) **Metinė informacija** (Įstatymo 12 straipsnis);
- b) **Pusmečio informacija** (Įstatymo 13 straipsnis);
- c) **Tarpinė informacija** (Įstatymo 14 straipsnis);
- d) **Akcijų paketo įgijimas ar netekimas** (Įstatymo 15 straipsnio 9 dalis);
- e) **Nuosavų akcijų įsigijimas ar netekimas** (Įstatymo 19 straipsnio 1 dalis);
- f) **Bendras emitento balsavimo teisių skaičius ir kapitalas** (Įstatymo 19 straipsnio 2 dalis);
- g) **Teisių, susijusių su akcijų arba VP klasėmis, pokyčiai** (Įstatymo 19 straipsnio 3–4 dalys);

- h) **Pranešimas apie viešai neatskleistą informaciją** (iki kategorijos pavadinimo pakeitimo – **Pranešimas apie esminį įvykį**) (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7, 17 straipsniai);
- i) **Visuotinis akcininkų susirinkimas** (Įstatymo 20 straipsnis);
- j) **Pranešimai apie vadovų sandorius** (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnis);
- k) **Prospektas** (Įstatymo 5 straipsnis);
- l) **Mokėjimai valdžios institucijoms** (Įstatymo 22 straipsnis);
- m) **Buveinės valstybė narė** (Įstatymo 10 straipsnio 5 dalis);
- n) **Kita informacija** (emitento nuožiūra pasirinkta skelbti ir pirmiau nurodytoms kategorijoms nepriskirtina informacija).

2. Reglamentuojamos ir kitos informacijos atskleidimas atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugos reikalavimus

12. Viešai atskleidžiamos reglamentuojamos ir kitos informacijos apimtis ir turinys kiekvienu atveju turėtų būti tokie, kokie būtų pakankami, siekiant tinkamai įvykdyti teisės aktuose subjektui nustatytą pareigą atskleisti reglamentuojamą ir kitą informaciją, užtikrinant, kad būtų pasiekiami šios pareigos nustatymu siekiami tikslai – garantuoti investuotojų teisių ir interesų apsaugą, sudaryti jiems vienodas sąlygas priimti investicinius sprendimus, užtikrinti, kad investuotojai nebūtų klaidinami. Be kita ko, konkrečios apimties ir turinio reglamentuojamos ir kitos informacijos atskleidimas turėtų būti įvertinamas ir asmens duomenų tvarkymo principų, nustatytų [Bendrajame duomenų apsaugos reglamente](#), kontekste.

13. Tuo atveju, jeigu teisės aktuose yra nustatytas reikalavimas atskleisti konkrečią reglamentuojamą informaciją (duomenis), emitentas, vykdydamas jam nustatytą pareigą, privalo atskleisti reikalaujamus konkrečius teisės aktuose nustatytus duomenis.

14. Kitu atveju, kai teisės aktuose nėra nustatyta, kokia konkrečiai informacija turėtų būti atskleidžiama, o nurodomas bendresnio pobūdžio reikalavimas atskleisti informaciją, kuri galėtų apimti ir asmens duomenis, turėtų būti įvertinama, kokios apimties ir turinio informacija yra būtina, siekiant sudaryti vienodas sąlygas investuotojams įgyvendinti jų teises, priimti investicinius sprendimus, pagrįstus tinkama ir laiku pateikta informacija.

Pavyzdžiui, jei, emitento vertinimu, faktas, kad į vadovaujamą poziciją paskirtas konkretus asmuo gali daryti poveikį emitento veiklos rezultatui ir jo išleistų finansinių priemonių kainai, atskleidžiant viešai neatskleistą informaciją, susijusią su emitento vadovu išrinktu asmeniu, atsižvelgiant į tokios informacijos atskleidimo tikslus ir reikalavimus, asmens vardas ir pavardė nelaikytini pakankamais investuotojų teisių bei interesų įgyvendinimo kontekste. Vien šia informacija remdamiesi investuotojai vargu ar galėtų priimti informuotus investicinius sprendimus, taip pat nebūtų sudaromos vienodos sąlygos visiems investuotojams gauti patikimą ir teisingą informaciją tuo pačiu metu, kadangi kiekvienas investuotojas turėtų savarankiškai ieškoti ir iš įvairių šaltinių rinkti papildomą informaciją apie paskirtą emitento vadovą ir atitinkamai įvertintų poveikį emitento veiklos perspektyvoms. Tokia situacija, manytina, neatitiktų Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 1 dalyje nurodyto reikalavimo užtikrinti, kad viešai neatskleista informacija būtų paskelbta taip, kad visuomenė galėtų greitai ją gauti ir visiškai, teisingai bei laiku įvertinti (nebent, emitento vertinimu, informacija apie naują asmenį, paskirtą į vadovaujamą poziciją, nelaikytina viešai neatskleista informacija ir būtų skelbiama kategorijoje „Kita informacija“).

15. Atsižvelgiant į tai, papildoma informacija, kaip antai emitento vadovo išsilavinimas, profesinė patirtis, einamos pareigos, laikytina reikšminga, siekiant tinkamai įvykdyti emitentui nustatytą pareigą atskleisti viešai neatskleistą informaciją ir sudarant sąlygas investuotojams efektyviai įgyvendinti savo teises. Kartu emitentas, tvarkydamas asmens duomenis, yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi asmens duomenų tvarkymo principų, ir turi gebėti įrodyti, kad jų laikomasi (Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 5 straipsnio 2 dalis).

3. Bendrosios reglamentuojamos informacijos viešo skelbimo ir saugojimo rekomendacijos

3.1. Dėl pranešimo antraštės

16. Pranešimo antraštė turėtų rodyti jo esmę. **Pavyzdžiui**, jei skelbiami prognozuojami arba faktiniai laikotarpio rezultatai, tai turėtų atsispindėti pačioje antraštėje – „AB „A“ grupės 2022 m. rugsėjo mėnesio pajamos“, „AB „A“ grupės planuojamos 2022 m. kovo mėnesio pajamos“ arba „AB „A“ apskundė teismo sprendimą dėl paskirtos piniginės baudos“ ir pan.

3.2. Dėl pranešimo kalbos

17. Vadovaujantis Įstatymo 1 straipsnio nuostatomis dėl reglamentuojamos informacijos kalbos, reglamentuojama informacija turi būti paskelbta lietuvių ir anglų kalbomis (išskyrus teisės aktuose nurodytus atvejus, kai emitentui leidžiama pasirinkti reglamentuojamą informaciją skelbti tik anglų kalba arba tik lietuvių kalba). Atsižvelgiant į tai, kai pranešimai turi būti skelbiami ir lietuvių, ir anglų kalba, skelbiant pranešimą anglų kalba turėtų būti išverstas ne tik jo pavadinimas ir pranešimo / žinutės tekstas, bet ir priedų (kai jie yra) pavadinimai bei patys prisegti dokumentai. Prie pranešimo anglų kalba gali būti prisegti priedai lietuvių kalba (arba atvirkščiai) tik tais atvejais, kai teisės aktuose pačių dokumentų vertimo nereikalaujama (**pvz.**, kai skelbiamas patvirtintas prospektas, asmens pateiktas pranešimas apie akcijų paketo įsigijimą arba netekimą ir pan.). Tokiais atvejais emitentas parengia žinutes anglų ir lietuvių kalbomis, jose trumpai atskleidžia pranešimo esmę ir prideda parengtus arba gautus dokumentus.

3.3. Dėl klaidų taisymo

18. Jeigu informacinį pranešimą paskelbus ir (ar) pateikus į CRIB jame randama klaidų arba neatitikimų, pranešimas turėtų būti skelbiamas dar kartą tuo pačiu pavadinimu su žyma „Patikslinimas“ (angl. *Correction*), užtenka patikslinti tik tą pranešimą, kuriame pastebėta klaida (**pvz.**, jei klaida tik pranešime anglų kalba, užtenka patikslinti tik jį). Patikslintame pranešime visų pirma trumpai paaiškinama, kas yra keičiama arba pildoma, ir iš naujo pateikiamas visas pataisytas tekstas.

Pavyzdžiui:

Patikslinimas. AB „A“ 2022 m. pusmečio informacija

Ištaisyta techninė klaida AB „A“ 2022 m. rugpjūčio 15 d. paskelbtoje 2022 m. šešių mėnesių laikotarpio konsoliduotojoje pinigų srautų ataskaitoje.

Patikslinti konsoliduotieji 2021–2022 m. šešių mėnesių grynieji pinigų srautai iš pagrindinės veiklos sudaro (skaičius) tūkst. eurų ir grynieji pinigų srautai iš finansinės veiklos – (skaičius) tūkst. eurų. Kiti skelbti duomenys nesikeitė.

Priedas: Pinigų srautų ataskaita.

3.4. Dėl faktinės informacijos konstatavimo

19. Reglamentuojama informacija yra teisės aktuose nustatytos konkrečios formos ir turinio, jos paskirtis – suteikti investuotojams svarbią, objektyvią ir teisingą informaciją apie emitentą ir jo išleidžiamus ar išleistus VP, todėl tiek pačiuose reglamentuojamos informacijos dokumentuose, tiek pranešimuose ir jų antraštėse neturėtų būti subjektyvių ar reklaminio pobūdžio teiginių ir vertinimų, kaip, **pavyzdžiui**, „Džiuginantys AB „A“ I pusmečio rezultatai“ arba „Didžiausia Lietuvoje X paslaugų teikėja AB „A“ gavo rekordinį pelną“.

3.5. Dėl informacinio pranešimo formato

20. Tiek skelbiant viešai, tiek įkeliant į CRIB reglamentuojama informacija pateikiama tokia forma ir formatu, kokie yra nustatyti jos rengimą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Todėl, siekiant užtikrinti skelbiamų dokumentų (**pvz.**, priežiūros institucijos patvirtintų prospektų, asmenų pranešimų apie paketų įsigijimą ar netekimą, auditorių išvadų ir kt.) autentiškumą, rekomenduojama juos nuskaityti ir pateikti (pridėti kaip priedus prie

informacinės žinutės) *pdf*, XHTML arba kitu teisės aktuose nustatytu ir vartotojui tinkamu formatu, suteikiančiu galimybę jį atsidaryti bei atsisiųsti.

21. Emitentas turėtų siekti, kad informacija būtų paskelbta vienu pranešimu, tačiau to negalint užtikrinti, išskyrus atvejus, kai teisės aktai numato vieno failo pateikimą, informaciją galima skelbti keliomis žinutėmis, nurodant, kad tai yra X pranešimo papildymas, numeruojant žinutes ar pan.

3.6. Dėl reglamentuojamos informacijos paskelbimo laiku

22. Siekiant užtikrinti, kad reglamentuojama informacija būtų atskleista laiku, ji turėtų būti skelbiama kiek įmanoma greičiau nuo jos sužinojimo, parengimo, patvirtinimo ir pan., t. y. nelaukiant nustatyto konkrečios informacijos paskelbimo termino, nustatyto Įstatyme, Piktnaudžiavimo rinka reglamente ar kt. teisės akte, pabaigos. Šiuo tikslu emitentams rekomenduojama pasitvirtinti vidaus tvarkos aprašus ar taisykles, kuriuose būtų nurodyti reglamentuojamos informacijos atskleidimo procesai ir jos valdymas, **pavyzdžiui**, nurodyti už informacijos skelbimą ir pateikimą į CRIB atsakingi ir juos pavaduojantys asmenys, nustatyta informacijos rengimo, derinimo, tvirtinimo, vertimo tvarka, emitento nusistatyti informacijos reikšmingumo vertinimo kriterijai ir pan. (išsamiau žiūrėti prie viešai neatskleistos informacijos atskleidimo).

3.7. Dėl reglamentuojamos informacijos atskleidimo nuoseklumo

23. Skelbiant pasikartojančią informaciją arba tada, kai įvykis vykdomas keliais etapais, rekomenduojama laikytis nuoseklumo ir ją skelbti toje pačioje kategorijoje, **pavyzdžiui**:

a) emitentas paskelbia viešai neatskleistos informacijos pranešimą, kad jo verslo partneris apskundė teismui emitento priimtą veiklos sprendimą. Emitentui nepalanki šios bylos baigtis, tikėtina, turėtų reikšmingą įtaką jo finansinei būklei. Tokiu atveju tiek tarpinius teismų sprendimus (informacija apie kiekvieną bylos nagrinėjimo posėdį paprastai nelaikytina viešai neatskleista informacija, todėl galėtų būti skelbiama nebent kategorijoje „Kita informacija“), tiek galutinį sprendimą taip pat rekomenduotina skelbti nuosekliai, toje pačioje kategorijoje („Viešai neatskleista informacija“). Tai suteiktų aiškumo investuotojams vertinant visą bylos eigą ir galimas pasekmes, leistų laiku priimti investicinius sprendimus.

b) jeigu emitentas pasirenka nesudaryti tarpinių 3, 9 ir 12 mėnesių finansinių ataskaitų, kaip tai reglamentuojama tarptautiniuose finansinės atskaitomybės standartuose (toliau – TFAS), ir apie tai paskelbia viešai Įstatyme nustatyta tvarka, tačiau savo nuožiūra nusprendžia skelbti tam tikrus jo veiklą geriausiai apibūdinančius finansinius / veiklos rodiklius arba tik dalį finansinių ataskaitų duomenų, rekomenduotina pasirinktą informaciją skelbti nuosekliai pasirinktu periodiškumu, pateikiant lyginamuosius dydžius ir paaiškinimus, taip pat atsižvelgiant į [AVR gairių](#) reikalavimus. **Pavyzdžiui**, jeigu emitentas viešai paskelbia, kad jis nerengs 3, 9 ir 12 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų, tačiau skelbs informaciją apie gautas pajamas, laikotarpio rezultatą (pelną ar nuostolį) ir (arba) kitą informaciją, ji turėtų būti skelbiama tuo pačiu emitento nusistatytu ir viešai paskelbtu periodiškumu), **pavyzdžiui**, kas ketvirtį, kas mėnesį.

3.8. Dėl reglamentuojamos informacijos atitikties kelioms kategorijoms

24. Siekiant neapkrauti informacijos vartotojų besikartojančia informacija, o emitentų – papildoma administracine našta, siektina, kad tas pats pranešimas būtų skelbiamas ir saugomas vienoje kategorijoje. Tačiau kartais kyla neaiškumų, kai ta pati informacija gali būti priskirta ne vienai kategorijai, **pavyzdžiui**:

a) Siekiant investuotojams sudaryti sąlygas paprasčiau pasiekti su jų teisių įgyvendinimu susijusią informaciją, „GlobeNewswire“ sistemoje išskirta atskira informacijos kategorija „Visuotinis akcininkų susirinkimas“. Šioje kategorijoje skelbiama su akcininkų dalyvavimu akcininkų susirinkimuose susijusi informacija ir dokumentai (darbotvarkės, balsavimo biuletenių projektai, sprendimų projektai, priimti sprendimai ir pan.). Tačiau pasitaiko atvejų, kai tokia informacija / pranešimai atitinka reikšmingos viešai neatkleistos informacijos, kurios paskelbimui ir saugojimui yra numatyta atskira kategorija, kriterijus. Tokiais atvejais, kai tarp susirinkime numatomų svarstyti klausimų / sprendimų projektų yra

svarbios ir neįprastos emitentui viešai neatskleistos informacijos (numatoma parduoti didelę emitento turto dalį, reorganizuoti bendrovę, svarstyti reikšmingus susijusių šalių sandorius ir kt.), kai yra poreikis informaciniame pranešime atskleisti išsamesnę informaciją apie įvykį, ją reikia atskleisti pirmiau, nei paskelbiama akcininkų susirinkimo darbotvarkė. Nedelsiant po to, kai valdyba arba kitas emitento organas priima atitinkamą sprendimą, turėtų būti skelbiamas atskiras informacinis pranešimas „Viešai neatskleista informacija“. **Pavyzdžiui**, valdybai nusprendus siūlyti akcininkų susirinkimui skirti dividendus, nedelsiant skelbtinas viešai neatskleistos informacijos pranešimas, kuriame išdėstoma informacija apie valdybos pateiktą siūlymą, o įvykus akcininkų susirinkimui, informacija apie priimtus sprendimus. Ši informacija, kaip ir susirinkimo darbotvarkė, bendruoju atveju skelbiama kategorijoje „Visuotinis akcininkų susirinkimas“. Tačiau, jeigu visuotiniam akcininkų susirinkimui būtų pateiktas alternatyvus sprendimo projektas, akcininkai nepritartų pateiktam projektui arba reikšmingai keistųsi dividendų suma ar kitos sąlygos, tokie faktai, tikėtina, atitiktų viešai neatskleistos informacijos kriterijus, todėl turėtų būti paskelbtas atskiras (papildomas) pranešimas („Viešai neatskleista informacija“). Įvykus akcininkų susirinkimui, toje pačioje kategorijoje („Visuotinis akcininkų susirinkimas“) pateiktame pranešime apie įvykusį susirinkimą nurodomi priimti sprendimai: 1) Patvirtintas metinių finansinių ataskaitų rinkinys; 2) Priimtas sprendimas dėl pelno (nuostolių) paskirstymo ir t. t., jei reikia, pridodant patvirtintus dokumentus arba pateikiant nuorodas į viešai paskelbtą informaciją.

b) Rengiant metines finansines ataskaitas paaiškėja, kad nustatytas laikotarpio veiklos rezultatas reikšmingai skirsis nuo praėjusių metų – nors bendrovė tikėjosi, kad, kaip ir pirmiau, metus baigs pelningai, dėl metų pabaigoje reikšmingai padidėjusių elektros energijos sąnaudų ir audito atlikimo metu paaiškėjusių finansinių ataskaitų sudarymo klaidų buvo nustatytas neigiamas metinis veiklos rezultatas. Toks faktas laikytinas viešai neatskleista informacija ir nedelsiant, nelaukiant visos metinės informacijos paskelbimo (ar bent jau kartu su jos paskelbimu), papildomai skelbiamas kaip „Viešai neatskleista informacija“.

3.9. Dėl metinės, pusmečio ir tarpinės informacijos skelbimo ir saugojimo

25. Emitento audituotų metinių ataskaitų rinkinys (ir kiti kartu skelbtini dokumentai) skelbiami kategorijoje „Metinė informacija“. Rekomenduotina informaciją šioje kategorijoje paskelbti iš karto, kai ji parengiama ir audituojama, dar iki visuotinio akcininkų susirinkimo. Tokiu atveju, skelbiant visuotinio ataskaitinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę ir sprendimų projektus (kategorija „Visuotinis akcininkų susirinkimas“), gali būti pateikiamos nuorodos į jau paskelbtus dokumentus. Jei dėl tam tikrų priežasčių metinę informaciją reikėtų taisyti, turėtų būti skelbiamas atitinkamas pranešimas apie ankstesnį pranešimo tikslinimą ir įkeliamas atitinkamai pataisytas (arba naujas) dokumentas. Jei visuotiniame akcininkų susirinkime metinė informacija patvirtinama be pakeitimų, jos perskelbti nebereikia.

26. Kategorijoje „Pusmečio informacija“ skelbiama ir saugoma emitento pusmečio (pirmųjų 6 finansinių mėnesių) informacija.

27. Kategorijoje „Tarpinė informacija“ skelbiama 3, 9 ir 12 mėnesių tarpinė informacija (kai emitentas nusprendžia rengti šių laikotarpių tarpines finansines ataskaitas, kaip jos reglamentuotos TFAS ar kituose emitentui taikomuose apskaitos standartuose, ir apie savo pasirinkimą paskelbia viešai). Šioje kategorijoje taip pat rekomenduojama skelbti ir kitą emitento periodiškai pasirinktą skelbti finansinę informaciją, tačiau iš pranešimo pavadinimo turėtų būti aišku, kad tai nėra pirmiau nurodyta taikomuose apskaitos standartuose nustatytos sudėties tarpinio laikotarpio informacija. **Pavyzdžiui**, skelbiant ketvirčio veiklos rodiklius nurodyti, kad tai „Emitento A 2022 m. I ketvirčio veiklos rodikliai“ arba „Emitento B 2022 m. 9 mėnesių veiklos apžvalga“, arba „Emitento C 2022 m. 3 mėnesių balansas“. Emitentui ketinant skelbti kitokio periodiškumo (ne ketvirtinę), tik kai kurių laikotarpių arba su emitento veiklos rezultatais nesusijusias ataskaitas, jas rekomenduotina skelbti kategorijoje „Kita informacija“.

3.10. Dėl pranešimų, susijusių su emitento akcijų paketų įsigijimu / netekimu ir balsavimo teisių skaičiaus pasikeitimu, kategorijų nustatymo

28. Kategorijoje „Akcijų paketo įgijimas ar netekimas“ emitentai skelbia tik asmenų ir kartu veikiančių asmenų grupių pateiktus pranešimus apie balsavimo teisių paketų įgijimą ir netekimą. Emitentas, dėl savo įgytų akcijų peržengęs 5 arba 10 proc. ribą, taip pat privalo

paskelbti pranešimą apie savų akcijų paketo įsigijimą, tačiau šis pranešimas turėtų būti paskelbtas ir įkeltas į CRIB kaip „Nuosavų akcijų įsigijimas ar netekimas“.

29. Kad investuotojai galėtų nuolat sekti ir žinoti savo turimų nuosavybės VP suteikiamų balsų skaičių, informacijos kategorijoje „Bendras balsavimo teisių skaičius ir kapitalas“ emitentai turi nedelsdami, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo bendro balsavimo teisių pasikeitimo paskelbti informaciją apie bendrą visų emitento išleistų akcijų (ne tik tų, kuriomis prekiaujama reguliuojamoje rinkoje) suteikiamų balsavimo teisių kiekį (apie jo nustatymą išsamiau – Gairių VII skyriuje (187-192 punktai) ir įstatinio kapitalo dydį, akcijų kiekį ir jų nominaliąją vertę. Tuo atveju, kai bendras akcijų skaičius ir balsų skaičius nesutampa, reikėtų nurodyti ir nesutapimo priežastis, **pavyzdžiui**, kad emitentas išleido privilegijuotąsias vardines akcijas, nesuteikiančias balso teisės, ir pan. Paskelbiant informaciją rekomenduotina nurodyti tikslią datą, nuo kurios informacija pasikeitė ir pasikeitimo priežastis.

Pavyzdžiui, pranešimas apie bendrą balsavimo teisių skaičių ir kapitalą:

Informacija apie AB „A“ išleistas akcijas ir suteikiamus balsus

Atsižvelgiant į tai, kad 2022 m. sausio 6 d. juridinių asmenų registre buvo įregistruotas padidintas AB „A“ įstatinis kapitalas, nuo šios datos pasikeitė emitento bendras balsavimo teisių skaičius ir kapitalas.

AB „A“ išleistų akcijų duomenys

<i>Akcijų klasė</i>	Paprastosios vardinės akcijos
<i>ISIN kodas</i>	LTXXXXXXXXXX
<i>1 akcijos nominalioji vertė, Eur</i>	0,29
<i>Akcijų skaičius, vnt.</i>	100
<i>Bendrovės įstatinis kapitalas, Eur</i>	29
<i>Suteikiamų balsų skaičius, vnt.</i>	100

30. Informacijos kategorijoje „Nuosavų akcijų įsigijimas ar netekimas“ skelbiami ir saugomi pranešimai ne tik apie faktinį pačios emitento savų akcijų 5 ir 10 proc. ribos peržengimą (žemiau nurodyti **pavyzdžiai**). Šioje kategorijoje taip pat skelbtini ir pranešimai apie emitento savų akcijų įsigijimo rezultatus (pranešimai gali būti skelbiami laisva forma):

Pavyzdžiui, AB „A“ pranešimas apie savų akcijų įsigijimą:

„2022 m. gruodžio 6 d. AB „A“ baigė savų akcijų pirkimą AB Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržoje. Jo metu buvo supirkta XX vnt. akcijų ir įsigytas 6 proc. dydžio savų akcijų paketas. Bendras AB „A“ turimų savų akcijų paketas sudaro 8,3 proc.“

Pavyzdžiui, Pranešimas apie emitento „A“ savų akcijų pirkimą:

„2022 m. rugsėjo 5 d. AB „A“ valdyba, atsižvelgdama į praėjusio savų akcijų pirkimo rezultatus (buvo nupirkta X proc. įstatinio kapitalo) ir turėdama AB „A“ visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimą nupirkti iki X proc. bendrovės akcijų, pratęsia savų akcijų pirkimą iki leidžiamos ribos ir nusprendžia:

1. nupirkti iki X vnt. AB „A“ paprastųjų vardinių X euro nominaliosios vertės akcijų, tai sudarytų su anksčiau nupirktomis akcijomis X proc. bendrovės įstatinio kapitalo;

2. savų akcijų įsigijimo kainą nustatyti X eurų už vieną paprastąją vardinę AB „A“ akciją, t. y. tokią pačią kainą, kokia buvo prieš tai buvusio akcijų pirkimo metu;

3. savų akcijų pirkimo trukmė – XX dienų. Akcijų pirkimas AB Nasdaq Vilnius bus vykdomas nuo 2022 m. rugsėjo 20 d. iki spalio 10 d.;

4. jeigu akcijų bus pasiūlyta parduoti daugiau, negu numatyta nupirkti, investuotojų siūlomų parduoti akcijų skaičius bus proporcingai mažinamas.“

31. Informacijos kategorijoje „Nuosavų akcijų įsigijimas ar netekimas“ rekomenduotina skelbti darbuotojų skatinimo akcijomis rezultatus (kai darbuotojams paskirstomos emitento nuosavos akcijos), pranešimus, susijusius su pasirinkimo sandorių (opcionų) darbuotojams ar vadovams suteikimu ir įgyvendinimu.

3.11. Dėl reglamentuojamos informacijos atskleidimo ir saugojimo reikalavimų, kai emitento, kurio buveinės valstybė narė yra Lietuvos Respublika, VP yra įtraukti į prekybą kitoje valstybėje narėje veikiančioje reguliuojamoje rinkoje

32. Tuo atveju, kai emitento, kurio buveinės valstybė narė yra Lietuvos Respublika, VP yra įtraukti į prekybą ne Lietuvoje, bet kitoje valstybėje narėje veikiančioje reguliuojamoje rinkoje, taikomi tos valstybės narės nustatyti informacijos skelbimo ir saugojimo reikalavimai, bet jeigu emitento, kurio buveinės valstybė narė yra Lietuvos Respublika, VP yra įtraukti į prekybą keliose kitose valstybėse narėse veikiančias reguliuojamas rinkas, taikomi Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyti informacijos skelbimo ir saugojimo reikalavimai.

4. Dėl emitento savo nuožiūra skelbiamos informacijos, kuri nelaikytina reglamentuojama informacija, skelbimo

4.1. Dėl informacijos priskyrimo „Kita informacija“ kategorijai

33. Šioje kategorijoje rekomenduojama skelbti kvietimus į susitikimus su investuotojais ir jau įvykusių pristatymų dokumentus, emitento informacinius skelbimus (**pvz.**, apie kontaktinių duomenų pasikeitimą), investuotojų kalendorius, emitentų įstatuose numatytą viešai skelbti informaciją ir pačių emitentų nuožiūra kita, į nustatytas informacijos kategorijas nepatenkančią informaciją (**pvz.**, Audito komitetų nuomos dėl susijusių šalių sandorių, kai jose nėra viešai neatskleistos informacijos) ir pan.

34. Šioje kategorijoje taip pat gali būti skelbiami spaudoje ir kituose informacijos šaltiniuose paskelbtos neteisingos informacijos ir gandų paneigimai. Skelbiant šią informaciją svarbu nepamiršti, kad iš pranešimo teksto turi būti aišku, kokia ir kokiame šaltinyje skelbta informacija paneigiama arba tikslinama. Be to, šioje kategorijoje galima skelbti tik tokius paneigimus, kurie nėra susiję nei su pirmiau atskleista, nei su dar neatskleista viešai neatskleista informacija. Priešingu atveju paneigimo žinutė skelbiama ir saugoma CRIB kategorijoje „Pranešimas apie viešai neatskleistą informaciją“.

Pavyzdžiui, pranešimas „Kita informacija“ kategorijoje dėl žurnalisto straipsnyje pateiktos informacijos:

2022 m. kovo 16 d. dienraščio „X.“ straipsnyje „X“, kurio autorius X, pateikiama neva AB „A“ generalinio direktoriaus X nuomonė dėl bendrovės dalyvavimo naujo administracinio pastato, adresu X, pirkimo sandoryje.

AB „A“, informuoja, kad informacijos teikimo dienraščio žurnalistams metu bendrovės generalinis direktorius buvo išvykęs, o savo nuomonę ir komentarą dienraščiui teikė jį pavaduojantis finansų direktorius X. Dienraštis įpareigotas viešai patikslinti klaidinančią informaciją.

Kitas **pavyzdys** dėl viešai neatskleistos informacijos: Dėl dienraštyje pateiktos informacijos apie numatomą patronuojamosios įmonės pardavimą, paneigimo:

2022 m. kovo 13 d. dienraščio „X“ straipsnyje „X“, kurio autorius žurnalistas X, rašoma, kad AB „A“ valdyba svarsto galimybę gauti lėšų pardavus nuostolingai dirbančią patronuojamąją bendrovę ir pradėjo galimų pirkėjų paiešką.

AB „A“ pareiškia, kad nurodytame straipsnyje žurnalisto pateikta informacija neatitinka tikrovės ir yra klaidinanti. Patronuojamosios bendrovės pardavimo klausimas nebuvo svarstytas ir jokia investuotojų paieška nevykdoma.

35. Kaip jau minėta Gairių 27 punkte, emitentui nusprendus skelbti kitokio periodiškumo (ne ketvirčių), tik kai kurių laikotarpių ar su jo veiklos rezultatais nesusijusias ataskaitas, jas rekomenduotina skelbti kategorijoje „Kita informacija“, nebent ji atitiktų viešai neatskleistos informacijos kriterijus („Viešai neatskleista informacija“).

4.2. Dėl kalbos

36. Siekiant užtikrinti investuotojų teisę į vienodą informaciją, rekomenduojama ir šioje kategorijoje informaciją skelbti lietuvių ir anglų kalbomis. Taip pat rekomenduotina

laikytis kitų Gairėse pateiktų reglamentuojamos emitentų informacijos atskleidimo gerosios praktikos rekomendacijų.

4.3. Dėl pristatymų investuotojams informacijos

37. Emitentų rengiamų pristatymų investuotojams ar kita panaši emitento veiklos ir rezultatų pristatymo medžiaga gali būti skelbiama kaip „Kita informacija“, jeigu joje nėra viešai neatskleistos informacijos. Tačiau jeigu pristatymo informacijoje yra atskleidžiama iki tol viešai neskelbta esminė informacija, pranešimas turi būti skelbiamas kaip „Pranešimas apie viešai neatskleistą informaciją“. Tokiu atveju turi būti prisegtas visas pranešimo vertimas (atitinkamai į lietuvių arba anglų kalbą) arba pačiame žinutės tekste (lietuvių ir anglų kalba) atskleidžiama ir paaiškinama viešai neatskleista informacija. Be to, siekiant užtikrinti visiems potencialiems ir esamiems investuotojams lygias teises į informaciją, reikėtų: 1) susitikimuose su investuotojais vengti atskleisti viešai neatskleistą informaciją, jei ji dar nebuvo atskleista viešai teisės aktų nustatyta tvarka; 2) užtikrinti, kad visi investuotojai turėtų galimybę tuo pačiu metu susipažinti su svarbia informacija, – apie planuojamus susitikimus pranešti viešai; 3) dar iki susitikimo įvertinti, ar emitento parengtame pristatyme nėra viešai neatskleistos informacijos; 4) viešai neatskleistą informaciją, kuri susitikimo su investuotojais metu vis dėlto yra atskleidžiama ar paaiškėja, atskleisti nedelsiant, nelaukiant susitikimo pabaigos, ją paskelbiant viešai teisės aktų nustatyta tvarka.

4.4. Dėl bazinių prospektų galutinių sąlygų ir priedų identifikavimo

38. Norint galutines sąlygas ir priedus priskirti konkrečiam prospektui ir supaprastinti jų paiešką, rekomenduojama pranešime ne tik nurodyti prospekto ar bazinio prospekto pavadinimą, patvirtinimo datą ir sprendimo numerį, bet ir juos numeruoti. **Pavyzdžiui**, AB „A“ banko 1 000 000 000 eurų vertės skolos VP prospekto (patvirtinimo data, numeris) 1 priedas. Arba – pavadinime nurodyti: „A“ banko 1 000 000 000 eurų vertės programos bazinio prospekto Galutinės sąlygos Nr. 1, o pačiame pranešime, žinutėje arba prisegto failo pavadinime nurodyti prospekto patvirtinimo datą ir numerį. Ši informacija, kaip ir prieš tai paskelbtas prospektas, skelbtina kategorijoje „Prospektas“. Taip pat šioje kategorijoje skelbtina ir kita susijusi informacija – nustatyta išleidžiamų vertybinių popierių kaina (kai ji paskelbiama prieš platinimo pradžią), vertybinių popierių paskirstymo, išplatinimo rezultatai ir pan.

5. Dėl reglamentuojamos ir kitos informacijos skelbimo emitento interneto svetainėje

39. Vadovaujantis Įstatymo, Piktnaudžiavimo rinka reglamento, ĮAI, ĮGKAI bei ABI (kai taikoma, ir kitų teisės aktų) nuostatomis, emitentams taikomas reikalavimas nustatyta informaciją skelbti ir saugoti savo interneto svetainėje. Šios ir kitos informacijos, apibūdinančios emitento finansinę padėtį, pristatančios bendrovės veiklą ir jos strategiją, valdymo struktūrą ir vadovų kompetenciją, operatyviai atskleidžiamos naujausios ir kt. informacijos pateikimas internete sudaro sąlygas ne tik greitai gauti teisės aktų reikalaujamą ir investiciniams sprendimams priimti reikalingą informaciją, bet ir formuoja emitento įvaizdį visuomenėje, didina jo konkurencingumą, matomumą.

5.1. Dėl atskiros skilties, skirtos investuotojams

40. Atsižvelgiant į gerąją kitų Europos Sąjungos valstybių ir Lietuvos įmonių praktiką, emitentams rekomenduojama savo interneto svetainėse sukurti atskirą, aiškiai struktūrizuotą ir iš pagrindinio puslapio pasiekiamą skiltį investuotojams ir joje skelbti tiek privalomą, tiek kitą rekomenduojamą skelbti informaciją, taip pat ir investuotojams skirtą kontaktinę informaciją. Skelbiami dokumentai turėtų būti paieškai tinkamo elektroninio formato, kurio negalima keisti, turėtų būti galimybė dokumentus atsisiųsti ir atsispausdinti.

5.2. Dėl informacijos užsienio kalba

41. Siekiant kuo plačiau paskleisti informaciją apie įmonę, pritraukti užsienio investicijų, svarbu suteikti lygias galimybes su įmonės informacija susipažinti ne tik vietiniams, bet ir lietuvių kalba nekalbantiems asmenims, todėl rekomenduojama, jeigu galima, vienodą informacijos kiekį skelbti tiek lietuvių, tiek anglų kalbomis (nuorodą pateikti pagrindiniame puslapyje).

5.3. Dėl informacijos aktualumo

42. Įsidėmėtina, kad viešai skelbiama informacija ir dokumentai turėtų būti aktualūs ir nuolat atnaujinami. Tai ypač svarbu teikiant informaciją apie vadovus, akcininkus, VP kainas ir pan. **Pavyzdžiui**, interneto svetainėje skelbiant informaciją apie akcininkus ir vadovus, rekomenduotina ją atnaujinti atsižvelgiant į metų ir pusmečio informacijoje nurodytus pokyčius (nurodant informacijos datą) arba nuolat skelbti aktualią informaciją, atsižvelgiant į vykstančius pasikeitimus (tokiu atveju data gali būti nenurodyta).

5.4. Dėl privalomos skelbti informacijos

43. Emitentai savo oficialiose interneto svetainėse turi skelbti šią teisės aktuose nustatytą privalomą skelbti informaciją:

a) visą viešai neatskleistą informaciją, kurią jie privalo nedelsdami viešai atskleisti pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 1 dalį. Ši informacija interneto svetainėje turi būti pasiekama bent penkerius metus;

b) informaciją apie bendrą išleistų akcijų suteikiamų balsavimo teisių kiekį ir įstatinio kapitalo dydį, akcijų kiekį ir jų nominaliąją vertę (Įstatymo 19 straipsnio 2 dalis). Informacija atnaujinama nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jos pasikeitimo;

c) VP emisijų prospektus (įskaitant bazinius prospektus, prospektų priedus, galutines sąlygas ir kitus susijusius dokumentus), kai emitentas nusprendžia skelbti prospektą pats. Prospektas paskelbiamas nedelsiant po jo patvirtinimo, bet ne vėliau kaip iki VP viešo siūlymo pradžios ar įtraukimo į prekybą reguliuojamoje rinkoje dienos, ir turi būti skelbiamas visą VP siūlymo ar įtraukimo į prekybą reguliuojamoje rinkoje laiką. Be to, skelbiant prospektą turi būti pateikta aiški informacija apie tai, kokių valstybių investuotojams jis yra skirtas (kur vykdomas viešas platinimas / siūlymas);

d) metinę informaciją, kaip to reikalaujama pagal ĮAI / ĮGKAĮ;

e) visą informaciją ir dokumentus, susijusius su visuotinių akcininkų susirinkimų šaukimu ir akcininkų teisių vykdymu (ABĮ 26² str., Įstatymo 20 str.), – balsavimo biuletenius, sprendimų projektus, dalyvavimo susirinkime sąlygas ir pan. Ši informacija skelbiama visą laikotarpį, prasidedantį ne vėliau kaip likus 21 dienai iki visuotinio akcininkų susirinkimo;

f) ABĮ 37² str. 9 d. nustatytą sandorių su susijusia šalimi informaciją (kai viešo informacijos paskelbimo šaltiniu pasirinkta rinkos operatoriaus sistema) ir atlygio politiką bei ataskaitą (ABĮ 37 str. 12 d. 5 p.);

g) taip pat kitą teisės aktuose nustatytą privalomą skelbti informaciją.

5.5. Dėl rekomenduojamos skelbti informacijos

44. Siekiant pritraukti investuotojų ir suteikti jiems galimybę gauti visą aktualią informaciją, rekomenduojama skelbti ne tik su emitento ūkine veikla susijusią ir investuotojams privalomą skelbti informaciją, bet ir kitą informaciją, kuri būtų svarbi priimant investicinius sprendimus, būtent:

a) **finansinę informaciją** (ne tik metinę informaciją, bet ir naujausią pusmečio bei tarpinę (kai ją skelbia) informaciją, veiklos apžvalgas ir viešus pristatymus, kuriuose emitentas pristato finansinius ir veiklos rezultatus, išrinktų komitetų ataskaitas, kai jos laikomos viešomis, ir pan.);

b) **informaciją apie prekybą emitento VP reguliuojamose rinkose** (informaciją apie VP, įtrauktus į prekybą reguliuojamose rinkose, jų apyvartos ir rinkos kainų pokyčius (kitimo grafikus), palyginimą su reguliuojamos rinkos indeksais, analitikų vertinimus ir pan.);

c) **informaciją apie pagrindinius bendrovės akcininkus** (apie asmenis ir sutartinai veikiančių asmenų grupes, valdančius 5 proc. ar didesnius akcijų ir kitų finansinių

priemonių suteikiamų balsų paketus, įvardijant asmenis, nurodant veikimo sutartinai pagrindus (grupės atveju) bei tiesiogiai ir netiesiogiai turimų balsų dalį, proc.)¹;

d) **investuotojo kalendorių** (grafiką, kuriame žymimos svarbiausios periodinių ar numatomų įvykių, kaip antai finansinių ataskaitų pateikimo, eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo, teisių apskaitos ir kt., datos);

e) **informaciją apie valdymą ir vadovus** (apie valdymo struktūrą, organus, jų sudėtį, vadovų išsilavinimą, patirtį, pareigas bendrovėje, reikšmingą dalyvavimą valdant bendrovės ir kitų įmonių kapitalą ir pan.)²;

f) **emisijų prospektus** (tuo atveju, kai prospektą emitentas nusprendžia skelbti tarpininko interneto svetainėje, rekomenduotina jį paskelbti ir savo paties interneto svetainėje (vėliau kartu skelbiant ir kitą su juo susijusią informaciją, kai taikoma – prospekto priedus, galutines bazinių prospektų sąlygas, informaciją apie skolos VP išpirkimą, pranešimus investuotojams apie VP platinimo etapus, platinimo rezultatus ir pan.);

g) **bendrovės įstatus** (Įstatyme nustatyta pareiga emitentui užtikrinti, kad jo išleistų VP savininkams būtų prieinamos visos priemonės ir informacija, suteikianti jiems galimybę naudotis savo teisėmis. Nemažai informacijos, svarbios investuotojams (ypač akcininkams), pateikiama emitento įstatuose (akcininkų teisės, emitento pasirinkta informavimo priemonė, organų sudėtis ir funkcijos ir kt.), todėl rekomenduotina aktualią įstatų redakciją nuolat skelbti emitento interneto svetainėje);

h) **kitą aktualią informaciją** (pranešimus spaudai, viešų pristatymų medžiagą bei kitas naujienas, informaciją apie vykdomus oficialius siūlymus, bendrovės strategiją, sudaromų komitetų nuostatus ir pan.).

II SKYRIUS

PERIODINĖS (METINĖS, PUSMEČIO, TARPINĖS) INFORMACIJOS, ALTERNATYVIŲ VEIKLOS RODIKLIŲ IR PROGNOZIŲ RENGIMO IR ATSKLEIDIMO REKOMENDACIJOS

1. Periodinės (metinės, pusmečio, tarpinės) informacijos, alternatyvių veiklos rodiklių ir prognozių rengimo ir atskleidimo rekomendacijų teisinis reguliavimas

45. Emitentų veiklos rezultatai – tai bene viena iš labiausiai laukiamų ir svarbių periodiškai skelbiamos informacijos rūšių, dominančių esamus ir potencialius investuotojus. Ši informacija dažniausiai daro įtaką emitento VP kainai ir kartu lemia investuotojų apsisprendimą pirkti ar parduoti turimus VP. [Įstatyme](#), [Atskleidimo taisyklėse](#), [IAI](#), [IGKAI](#) nustatyti atitinkami reikalavimai, užtikrinantys investuotojams bei kitiems rinkos dalyviams galimybę operatyviai ir vienodomis sąlygomis susipažinti su bendrovių, kurių VP yra įtraukti į prekybą AB Nasdaq Vilnius, veiklos rezultatais. Įstatymo 11–14 bei 22 straipsniuose nustatyti emitentų periodinės informacijos atskleidimo reikalavimai išsamiai išdėstyti Atskleidimo taisyklių III skyriuje. Emitentų periodinė informacija rengiama vadovaujantis [IAI](#) ir (arba) [IGKAI](#), taip pat Atskleidimo taisyklių nuostatomis. Atkreiptinas dėmesys, kad emitento teisinę formą ir (arba) veiklą reglamentuojančiuose specialiuose teisės aktuose (**pvz.**, [ABI](#), [Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme](#), [Lietuvos Respublikos bankų įstatyme](#) ir pan.) gali būti nustatyta papildomų reikalavimų tos teisinės formos emitentui dėl periodiškai skelbiamos informacijos turinio ir jos skelbimo termino. Emitentų veiklos rodiklių atskleidimui taikomos [AVR gairių](#) nuostatos. Emitentams rengiant ir atskleidžiant periodinę informaciją taip pat rekomenduojama atsižvelgti į [Nefinansinės informacijos teikimo metodiką 1](#) ir [Nefinansinės informacijos teikimo metodiką 2](#). Didelės viešojo intereso įmonės, privalančios skelbti socialinės atsakomybės ataskaitas, jose arba konsoliduotuosiose socialinės atsakomybės ataskaitose, be kita ko, pateikia informaciją, kaip ir koku mastu įmonės veikla yra susijusi su ekonomine veikla, kuri laikytina aplinkos atžvilgiu tvaria. Deleguotame akte, pagal Taksonomijos reglamento 8 straipsnį, reglamentuojamas turinys, metodika ir pateikimas informacijos, kurią turi atskleisti didelės finansų ir ne finansų įmonės, įtrauktos į

¹ Bendrovės akcininkų (fizinį asmenų) asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatomis.

² Bendrovės vadovų (fizinį asmenų) asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatomis.

NFRD³ taikymo sritį (NFRD 19a ir 29a str.), kiek jų verslas, investicijos ar skolinimo veikla yra kriterijus atitinkanti taksonominė ekonominė veikla (angl. *Taxonomy aligned*)⁴. Deleguotojo akto prieduose detalizuojami turinio ir metodikų reikalavimai, kuriuos turi atskleisti ne finansų įmonės (I ir II priedai), valdymo įmonės (III ir IV priedai), kredito įstaigos (V ir VI priedai), investicinės įmonės (VII ir VIII priedai), draudimo ir perdraudimo įmonės (IX ir X priedai), taip pat valdymo įmonių, kredito įstaigų, investicinių įmonių ir draudimo bei perdraudimo įmonių kokybinės informacijos atskleidimo reikalavimai (XI priedas). Ne finansų įmonės turi atskleisti nustatytus veiklos rodiklius (angl. *Key performance indicators*; KPI): apyvartos KPI, CapEx (angl. *Capital expenditure*) KPI, OpEx (angl. *Operational expenditure*) KPI, KPI pasiskirstymą pagal ekonomines veiklas, apskaitos politiką, informaciją apie ekonomines veiklas, taksonominę / netaksonominę ekonominę veiklą (angl. *Taxonomy eligible / non-eligible*), kokybinę informaciją.

46. Su tvarumu susijusios (nefinansinės) informacijos atskleidimą reglamentuoja šios dalies 45 punkte nurodyti teisės aktai, o išsamesni reikalavimai pateikti Gairių 77–88 punktuose). Rengiant kitą periodinę informaciją taip pat rekomenduojama susipažinti su EVPRI nuolat skelbiamais ir atnaujinamais klausimų ir atsakymų dokumentais – [Skaidrumo direktyvos klausimų-atsakymų dokumentu](#) bei [EVPRI klausimų-atsakymų dėl AVR gairių dokumentu](#), kuriuose pateikiama apibendrinta valstybių narių praktika įvairiais informacijos atskleidimo klausimais.

2. Periodinės informacijos rengimo ir atskleidimo rekomendacijos

2.1. Dėl metinės ir pusmečio informacijos

47. Metinę informaciją sudaro ir turi būti kartu skelbiami ir teikiami į CRIB šie dokumentai: audituotų metinių finansinių ataskaitų rinkinys, nepriklausomo auditoriaus išvada, atsakingų asmenų patvirtinimas ir metinis pranešimas, socialinės atsakomybės ataskaita⁵, bendrovių valdymo ataskaita, atlygio ataskaita bei, kai taikoma, kiti dokumentai. Jeigu emitentas privalo sudaryti konsoliduotąsias finansines ataskaitas, kartu turi būti pateikiamos ir atitinkamos konsoliduotosios ataskaitos. Kartu su šiuo dokumentų rinkiniu rekomenduojama skelbti ir kitas akcininkų susirinkimui teikiamas viešas ataskaitas, tokias kaip audito komiteto ataskaita ir pan.

48. Kai bendrovė neturi prievolės rengti konsoliduotųjų finansinių ataskaitų, metinės informacijos rinkinys teikiamas išplėstine hiperteksto ženklinimo kalba (XHTML formatu) kaip vienas failas. Viename XHTML faile turi būti atsakingų asmenų patvirtinimas, metinių finansinių ataskaitų rinkinys ir metinis pranešimas. Kita informacija (socialinės atsakomybės ataskaita, atlygio ataskaita, bendrovių valdymo ataskaita ir pan.) gali būti rengiama ir skelbiama atskirais failais. Auditoriaus pasirašyta išvada taip pat gali būti skelbiama atskiru failu. Šiuo atveju rekomenduojama audito išvadoje pateikti specialią nuorodą (angl. *hashtag*) į parengtų metinių ataskaitų failą, taip užtikrinant, kad audituota informacija nebuvo pakeista.

49. Kai bendrovė privalo rengti konsoliduotąsias ataskaitas, tų ataskaitų ženklėjimas turi atitikti [Reglamento dėl vieno elektroninio ataskaitų teikimo formato](#) nustatytas *Inline XBRL* specifikacijas. Ženklėjimas atliekamas XBRL ženklėjimo kalba, naudojant taksonomiją, kurios elementai atitinka nustatytus pagrindinės taksonomijos elementus arba sukuriant papildomas taksonomijos elementus (plėtinius). Pateikiamas vienas *zip* failas, kuris apima šiuos dokumentus: atsakingų asmenų patvirtinimą, metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir metinį pranešimą. Auditoriaus išvada gali būti pateikiama kartu su metinės informacijos rinkiniu arba atskirai. Pateikiant auditoriaus išvadą atskirai, turi būti nurodomas specialus sugeneruotas unikalus metinės informacijos rinkinio *zip* failo kodas, taip užtikrinant, kad audituotos metinės finansinės ataskaitos nebuvo pakeistos. Auditoriaus išvadoje turi būti

³ NFRD – 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB Direktyvos 2013/34/ES.

⁴ Kriterijus atitinkanti taksonominė ekonominė veikla – tai ekonominė veikla, atitinkanti Reglamento (ES) 2020/852 3 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

⁵ ĮAI 23^a str. 7^a d. nustatytas reikalavimas, kad Socialinės atsakomybės ataskaitoje taip pat pateikiama Reglamento (ES) 2020/852 8 straipsnyje nurodyta informacija, taikoma rengiant 2022 m. sausio 1 d. prasidedančių ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių įmonių metinius pranešimus.

pateikta išvada ir dėl finansinių ataskaitų formato atitikties Europos vieno elektroninio ataskaitų teikimo reikalavimams. Jei papildomai yra pateikiamas metinės informacijos rinkinys kitu nei XHTML formatu, turi būti aiškiai nurodyta, kad tai nėra oficiali metinių ataskaitų versija. Daugiau informacijos apie tai galima rasti Lietuvos banko interneto svetainėje emitentams skirtoje skiltyje „[Vienas elektroninio ataskaitų teikimo formatas \(ESEF\)](#)“.

50. Skelbiami dokumentai turi atitikti emitento atsakingų organų ar asmenų patvirtintų dokumentų turinį ir formą, būti pasirašyti (kai taikoma).

51. Pusmečio informaciją sudaro pusmečio (pirmųjų 6 finansinių metų mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinys (jei emitentas privalo sudaryti konsoliduotąsias finansines ataskaitas, jis gali sudaryti ir skelbti tik konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį), atsakingų asmenų patvirtinimas ir pusmečio pranešimas / konsoliduotasis pusmečio pranešimas, parengtas vadovaujantis Atskleidimo taisyklių III skyriaus nuostatomis. Jeigu emitentas nusprendžia šio laikotarpio finansines ataskaitas audituoti, kartu skelbiama ir pusmečio finansinių ataskaitų auditą atlikusio nepriklausomo auditoriaus išvada.

2.2. Dėl tarpinės ir emitento savo nuožiūra periodiškai skelbiamos (pvz., veiklos rodiklių) informacijos

52. Kaip nurodyta Įstatymo 14 straipsnyje, emitentai gali pasirinkti sudaryti ir tarpinę / konsoliduotąją tarpinę informaciją, kurios sudėtis atitinka TFAS nustatytus reikalavimus, arba skelbti kitą panašią informaciją (**pvz.**, periodines veiklos rezultatų apžvalgas, pagrindinius veiklos rodiklius). Emitentui savanoriškai pasirinkus sudaryti visos sudėties, kaip tą nustato TFAS, tarpinę informaciją (3, 9 ir 12 mėnesių), ji taip pat laikytina reglamentuojama informacija, o jos atskleidimui taikomi visi Įstatymo reikalavimai. Ji atskleidžiama kategorijoje „Tarpinė informacija“. Emitentui nusprendus periodiškai skelbti kitos, nei nustatyta TFAS, sudėties tarpinę informaciją arba atskirus veiklos / finansinius rodiklius, kai ši informacija atitinka viešai neatskleistos informacijos kriterijus, nustatytus Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje, ji skelbtina tam skirtoje kategorijoje „Viešai neatskleista informacija“ (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnis). Kitais atvejais, priklausomai nuo skelbiamos informacijos turinio, apimties, periodiškumo ir pan., rekomenduotina skelbti kategorijose „Tarpinė informacija“ arba „Kita informacija“ (išsamiau – Gairių 27 punkte).

2.3. Dėl bendrovių, kurios pasirenka rengti ir skelbti tarpinio laikotarpio rezultatus ir su jais susijusius tarpinio laikotarpio veiklos ir (arba) finansinius rodiklius, ir (arba) ne visą finansinių ataskaitų rinkinį

53. Jei bendrovės pasirenka skelbti ne visą finansinių ataskaitų rinkinį, kaip tai reglamentuoja emitentui taikomi apskaitos standartai, o tarpinio laikotarpio rezultatus kartu su susijusiais tarpinio laikotarpio veiklos ir (arba) finansiniais rodikliais, ir (arba) kelias finansinių ataskaitų rinkinio ataskaitas, tuomet skelbiamos informacijos formatą gali pasirinkti pačios bendrovės, tačiau rekomenduojama atskleisti informaciją tokia apimtimi, kokia ji rengiama, kad dalis svarbios informacijos nebūtų žinoma tik bendrovės vadovams ir (arba) su jais glaudžiai susijusiems asmenims. Skelbiant tarpinio laikotarpio informaciją, turi būti užtikrinta, kad pateikiama informacija nebūtų klaidinanti. Todėl skelbiant ne visą finansinių ataskaitų rinkinį (**pvz.**, skelbiama tik pelno (nuostolių) ataskaita ir balansas), rekomenduojama aiškiai nurodyti, kad tai nėra visas tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys, kurio sudėtis ir atskleidimo reikalavimai apibrėžti apskaitos standartuose, ir siūloma tokią informaciją vadinti Veiklos ataskaita ar pan. Pasirinkus skelbti tik veiklos rezultatus ir (arba) finansinius rodiklius, ir (arba) dalį ataskaitų iš finansinių ataskaitų rinkinio, turėtų būti pateikiami ir atitinkamo laikotarpio rezultatų ir (arba) rodiklių bei reikšmingiausių pasikeitimų paaiškinimai. Atkreiptinas dėmesys, kad rengiant tokią informaciją reikėtų įvertinti, ar nustatyti rezultatai arba tam tikri faktai nelaikytini viešai neatskleista informacija. Tam tikra informacija, atitinkanti viešai neatskleistos informacijos požymius, turi būti nedelsiant atskleista, kaip tai nustatyta Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnyje. Tokiu atveju nepakanka paskelbti tik tarpinio laikotarpio rezultatus kategorijoje „Tarpinė informacija“. Turi būti paskelbtas ir atskiras pranešimas apie nustatytą viešai neatskleistą informaciją, o tokiai informacijai iki jos viešo atskleidimo teisės aktų nustatyta tvarka taikomi Piktnaudžiavimo

rinka reglamento 14 straipsnyje nustatyti draudimai.

2.4. Dėl bendrovių, kurios pasirenka neskelbti jokios informacijos, susijusios su tarpinio laikotarpio rezultatais

54. Bendrovės, kurios pasirinko neskelbti jokios informacijos, susijusios su tarpinio laikotarpio rezultatais, turi įvertinti, ar tam tikra tarpinio laikotarpio informacija, rengiama vidaus ar išorės tikslais (**pvz.**, kai tai reikia parengti dėl paskolų / kredito linijos sutarčių su finansų įstaigomis sudarymo, dėl duomenų pateikimo Lietuvos statistikos departamentui arba kai taikoma prievolė pagal kitus teisės aktus rengti ir (arba) pateikti finansinę informaciją kitiems subjektams), nėra viešai neatskleista informacija, kuri turi būti atskleista viešai nedelsiant nuo jos sudarymo. Bendrovės, kurios sudaro tarpinę informaciją vidaus ar išorės tikslais, bet jos neskelbia viešai, rizikuoja būti patrauktos atsakomybėn už viešai neatskleistos informacijos neatskleidimą (jei tam tikri tarpiniai rezultatai atitinka viešai neatskleistos informacijos požymius). Be to, derėtų atkreipti dėmesį ir į tai, kad, bendrovei nustatyta tvarka viešai neatskleidus viešai neatskleistos informacijos, emitento VP prekiaujantys asmenys, kurie eina vadovaujamas pareigas, ar kiti bendrovės darbuotojai, kuriems dėl einamų pareigų pobūdžio tokia informacija buvo žinoma, gali būti įtarti neteisėtu pasinaudojimu viešai neatskleista informacija. Atsižvelgiant į kylančias rizikas ir siekiant išvengti informacijos asimetrijos priimant investicinius sprendimus, rekomenduojama atskleisti visą informaciją, kuri galėtų būti svarbi investuotojams.

2.5. Dėl reikalavimų skirtingų veiklos formų emitentams

55. Jeigu emitentu laikomam juridiniam asmeniui jo veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose yra nustatyti trumpesni metinės (pusmečio ar tarpinės) informacijos rengimo / skelbimo terminai arba yra nustatyti specifiniai, papildomi turinio reikalavimai, turi būti laikomasi griežtesniųjų iš jų. **Pavyzdžiui:** uždarojo tipo investicinėms bendrovėms, užsiimančioms specifine kolektyvinio investavimo subjekto veikla, atitinkamuose šių subjektų veiklą reguliuojančiuose teisės aktuose nustatyti specifiniai griežtesni / platesni informacijos atskleidimo reikalavimai, todėl metiniame (pusmečio, tarpiniame) pranešimuose (arba atskirame dokumente / ataskaitoje) papildomai turi būti pateikta ir ši papildoma informacija. Jei pagal ĮAI / ĮGKAI ir kolektyvinio investavimo subjekto veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas reikalaujama atskleisti informacija dubliuojama (prašoma to paties), galima jos nekartoti, tačiau tokiu atveju turi būti pateiktos atitinkamos nuorodos į tuo pat metu paraleliai skelbiamus kitus dokumentus.

2.6. Dėl informacijos metiniame / tarpiniame pranešime dėstymo reikalavimų

56. Informacijos metiniame / tarpiniame pranešime dėstymui taikomi bendrieji Atskleidimo taisyklių reikalavimai. Dėstant informaciją pranešimuose rekomenduojame:

a) užtikrinti, kad pateikiamos informacijos apimtis / išsamumas būtų pakankami emitento finansinei būklei ir verslui įvertinti, kad būtų aiškiai, konkrečiai ir objektyviai pateikta kiekvieno informacinio punkto reikalaujama atskleisti informacija. Informacija turėtų atspindėti ne tik teigiamus, bet ir neigiamus (jei tokių yra) emitento veiklos aspektus, nebūti vienašališka, reklaminio pobūdžio ir pan.;

b) jeigu keliuose skirtinguose punktuose prašoma atskleisti informacija kartojasi, galima jos neperrašyti, bet pateikti atitinkamas nuorodas, nurodant tikslų pranešimo punktą arba finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto pastabą, kuriuose informacija yra pateikta;

c) pateikti tekste vartojamų santrumpų iššifravimą ir rečiau vartojamų sąvokų bei formulių paaiškinimus. Pateikiant informaciją apie nustatytų normatyvų ar reikalavimų vykdymą, nurodant faktinius rezultatus, juos reikėtų palyginti su nustatytaisiais;

d) pateikiant rizikų aprašymą išvardyti visus svarbiausius žinomus rizikos veiksnius, galinčius turėti ar turinčius įtakos emitento finansinei būklei bei veiklos perspektyvoms, didesnę dėmesį skiriant ne bendrųjų, bet specifinių, tik emitento veiklai būdingų rizikų atskleidimui (nurodyti rizikos esmę, galimą poveikį, jeigu taikomos priemonės rizikai suvaldyti ar išvengti, – aprašyti taikomas priemones ir pan.);

e) atskleidžiant įmonės veiklos planus ir prognozes arba nusprendus pateikti alternatyvius veiklos rodiklius, vadovautis atitinkamomis Gairių rekomendacijomis;

f) emitento vidaus kontrolės sistema turi užtikrinti veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą, skaidrumą, turto apsaugą, strateginių ir kitų veiklos planų įgyvendinimą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą ir kt. Todėl, aprašant įmonių grupės vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų, susijusių su konsoliduotųjų finansinių ataskaitų sudarymu, pagrindinius požymius (ĮGKAĮ 10 straipsnio 3 dalis), reikėtų nurodyti, kaip yra organizuota įmonių grupės vidaus kontrolė, siekiant, kad konsoliduotosios finansinės ataskaitos būtų parengtos pagal galiojančius teisės aktus ir parodytų tikrą ir teisingą vaizdą. T. y. atskleisti rizikas, kurios yra ar gali atsirasti rengiant konsoliduotąsias finansines ataskaitas (**pvz.**: kaip teisingai išeliminuoti susijusių šalių sandorius ir pan.), kaip jos identifikuojamos ir valdomos, kaip operatyviai ir (arba) koku periodiškumu vidaus kontrolė patikrintų, ar viskas gerai veikia, ir pan. Pateiktina informacija, kas konkrečiai atlieka vidaus kontrolės funkcijas (**pvz.**, audito komitetas, darbuotojas), ir pan.;

g) atskleidžiant informaciją apie reikšmingus emitento tiesiogiai arba netiesiogiai valdomus akcijų paketus, reikšmingais galėtų būti laikomi tiesiogiai arba netiesiogiai valdomi 10 proc. ir didesni akcijų paketai. Emitentui rekomenduotina, atsižvelgiant į įmonės teisinę formą, veiklos specifiką ar kitus požymius, apibrėžti reikšmingo paketo dydį ir juo vadovautis atskleidžiant informaciją viešai;

h) nurodyti duomenis, kurie reikalingi siekiant apibrėžti įmonės dydį (maža, vidutinė ar didelė), – vidutinį metinį sąrašinį darbuotojų skaičių, įskaitant asmenis, dirbančius ne visu etatu, sezoninius darbuotojus bei dirbusius ne visus metus, ir kitus duomenis.

3. Rekomendacijos dėl preliminarinių veiklos rezultatų

57. Preliminarus bendrovės finansinių metų rezultatas – preliminarus pelnas arba nuostoliai – tai pirminiais skaičiavimais nustatytas, bet dar nepatvirtintas pasibaigusį finansinių metų rezultatas. Laikytina, kad preliminarus finansinių metų veiklos rezultatas nustatomas ne vėliau kaip tuo laiko momentu, kai specialisto parengtą pelno (nuostolių) ataskaitos projektą pasirašo (ar kitu būdu nustatytam preliminariam veiklos rezultatui pritaria) įmonės vadovas (arba valdyba, jeigu taip nustatyta emitento vidaus tvarkos taisyklėse). Nustatytas preliminarus metų veiklos rezultatas apskritai laikytinas viešai neatskleista informacija, todėl kartu su paaiškinimu dėl nustatyto metinio veiklos rezultato, jam įtakos turėjusių veiksmų, poveikio tolesnei emitento veiklai ir pan. turėtų būti atskleidžiamas viešai nedelsiant po jo nustatymo, iki viso finansinių ataskaitų rinkinio paskelbimo. Emitentas turėtų imtis priemonių, kad nustatyti preliminarūs veiklos rezultatai, ypač tada, kai jie ar kita susijusi informacija atitinka viešai neatskleistos informacijos kriterijus, kuo greičiau, nelaukiant nustatytų terminų pabaigos, pasiektų investuotojus.

58. Konsoliduotąsias finansines ataskaitas rengiantis emitentas, skelbiantis preliminarinius metinius rezultatus, turėtų paskelbti savo ir grupės veiklos rezultatus (pelną arba nuostolius), nuroydamas, ar tai dydžiai iki mokesčių, ar po jų. Papildomai gali būti skelbiamas preliminarus grynas pelnas (nuostoliai). Šiuo atveju turi būti konkrečiai nurodyta, koks pelnas skelbiamas. Skelbiant veiklos rezultatus kaip viešai neatskleistą informaciją, pranešime, be kita ko, turi būti paaiškintos veiklos rezultatai lėmusios priežastys ir galima įtaka emitento veiklos perspektyvoms.

59. Jeigu paskelbus preliminarinius veiklos rezultatus išaiškėja, kad padaryta klaidų ir perskaičiuotas rezultatas reikšmingai skiriasi nuo paskelbto, po taisymo jie turi būti skelbiami iš naujo paaiškinant taisymo priežastį.

60. Praktikoje pasitaiko atvejų, kai vengiama ar atidėliojama viešai skelbti neigiamus preliminarinius veiklos rezultatus ar įvykius, turinčius ar vėliau turėsiančius neigiamos įtakos bendrovės galutiniams veiklos rezultatams ir skelbtų prognozių vykdymui. Tačiau laiku ir tinkamai atskleista net ir neigiama informacija rodo bendrovės vadovų atvirumą ir sąžiningumą investuotojų atžvilgiu, skatina pasitikėjimą emitentu ir jo vadovais, užkerta kelią gandų skleidimui bei klaidinančio įspūdžio apie bendrovės finansinę padėtį sudarymui. Skelbiant tokius rezultatus, kartu gali būti nurodyta, kokių priemonių imtasi ar bus imamos susidariusiai padėčiai ištaisyti.

61. Išskirtiniais atvejais, kai dėl objektyvių ir ne nuo bendrovės priklausančių priežasčių reikiama informacija negali būti paskelbta laiku, turi būti pateiktas pranešimas su nurodytomis vėlavimo priežastimis ir tikėtina informacijos paskelbimo data (**pvz.**, jeigu emitentas yra grupėje, kurios rezultatai yra konsoliduojami ir skelbiami visos grupės vienu metu ar kt.).

4. Rekomendacijos dėl alternatyvių veiklos rodiklių

62. Atskleisdami reikalaujamą informaciją metiniame ar pusmečio pranešime (**pvz.**, Finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų analizė), emisijos prospekte (**pvz.**, Atrinkta finansinė informacija), pranešimuose apie viešai neatskleistą informaciją ar kitame dokumente, emitentai dažnai skelbia pasirinktus veiklos ar finansinius rodiklius. Tokie rodikliai vadinami alternatyviais veiklos rodikliais (angl. *Alternative performance measures*; toliau – AVR). Tai finansiniai rodikliai, kuriais vertinama buvusi ar būsima emitento finansinė veikla, finansinė padėtis arba grynujų pinigų srutai, išskyrus finansinius rodiklius / dydžius, kurie tiesiogiai pateikiami emitento parengtose finansinėse ataskaitose (**pvz.**, pajamos, pelnas, nuostoliai ir pan.). Tačiau tokie AVR įprastai nustatomi / apskaičiuojami iš finansinėse ataskaitose pateiktų duomenų. Tinkamai naudojami ir pateikiami, šie rodikliai gali suteikti investuotojams atitinkamos papildomos informacijos ir kai kuriais atvejais padėti geriau suprasti įmonės finansinę padėtį ir veiklos strategiją. AVR pavyzdžiu galėtų būti EBITDA, t. y. pelnas iki palūkanų, mokesčių, nusidėvėjimo ir amortizacijos išskaičiavimo, EBITDA marža (EBITDA / Pardavimai ir paslaugos), grynojo pelningumo rodiklis (Grynasis pelnas / Pardavimai ir paslaugos) ir kt. Tačiau AVR nelaikomi tokie nefinansiniai rodikliai, kaip darbuotojų skaičius, nuvažiuoti kilometrai, pagamintų detalių skaičius, įsigytų finansinių priemonių skaičius / vertė ir pan.

63. Kai emitentas nusprendžia skaičiuoti ir viešai atskleisti AVR, nepriklausomai nuo to, kokiame dokumente tai daroma (prospekte, ataskaitoje, pranešime ar kt.), jų atskleidimui taikomos Atskleidimo taisyklių nuostatos, pagal kurias emitentai privalo atsižvelgti į EVPRI paskelbtas AVR gaires, kuriose nustatyti jų atskleidimo principai, – turi būti pateiktas AVR apibrėžimas ir apskaičiavimo tvarka (su kokiais finansinių ataskaitų straipsniais jis susijęs / apskaičiuojamas), paaiškintas AVR naudojimas (kodėl jis naudojamas konkretaus emitento veiklai apibūdinti), pateikti atitinkami lyginamųjų laikotarpių AVR.

64. Pasirinkti skelbti AVR turi būti skelbiami nuosekliai, periodiškai, o nusprendus jų skelbimo atsisakyti arba vienus rodiklius pakeisti kitais, turi būti paaiškintos atsisakymo priežastys – kuo naujai pasirinkti rodikliai, emitento nuomone, geriau atspindės emitento finansinę būklę. Skelbiant AVR, svarbu yra tinkamai juos apibrėžti, paaiškinti jų atskleidimo / naudojimo priežastis ir pateikti apskaičiavimus. Siekiant, kad pranešimai / teikiama informacija nebūtų per daug ilga, rekomenduojama rodiklių apibrėžimus, paaiškinimus dėl rodiklių naudojimo, apskaičiavimus pateikti emitento interneto svetainėje, o pačiame pranešime – pateikti tikslią nuorodą. Jeigu apibrėžimai ir apskaičiavimai pateikti metinėse ar tarpinėse ataskaitose, tokiu atveju nepakanka bendros nuorodos į paskelbtas ataskaitas, t. y. rekomenduojama investuotojams nurodyti, kokiame konkrečių ataskaitų skyriuje, pastraipoje ar puslapyje galima būtų rasti šią informaciją. Rekomenduojama, kad rodikliai, pateikti emitento vidinėse valdymo ataskaitose, sutaptų su viešai skelbiamais rodikliais. Pateikiant AVR, turėtų būti paaiškinamos rodiklių pateikimo rinkai priežastys, pateikta analizė, kodėl būtent šie rodikliai yra reikšmingi bendrovės veikloje ir kodėl jie geriausiai atspindi įmonės veiklos rezultatus. Bendrovė apibrėždama naudojamą rodiklį nurodo, kodėl, jos manymu, yra reikšminga pateikti rodiklį rinkai, – pavyzdžiui, laisvojo pinigų sruto rodiklis geriausiai atspindi investicinės bendrovės veiklos rezultatus, parodo galimybes investuoti, paskirstyti laisvas lėšas, sumažinti skolą ir pan.

5. Rekomendacijos dėl prognozių rengimo ir skelbimo

65. Veiklos rezultatų prognozė yra suprantama kaip bendrovės veiklos rezultato – pelno (nuostolių) arba kitų bendrovės veiklos rodiklių prognozė. Pelno prognozė – tai formuluotė, tiesiogiai arba netiesiogiai nurodanti einamojo finansinio laikotarpio ir (arba) po jo einančių finansinių laikotarpių tikėtino pelno ar nuostolių dydį arba didžiausias bei mažiausias jų ribas arba pateikianti duomenų, kuriais remiantis galima apskaičiuoti šį būsimo pelno ar nuostolių dydį, įskaitant atvejus, kai konkretus skaičius neminimas ir kai žodis „pelnas“ nevartojamas. Be pelno rodiklio, emitentas gali prognozuoti ir kitus rodiklius, apibūdinančius veiklos tendencijas (pardavimus, atsargas, išlaidas, įsipareigojimus ir pan.), t. y. tą informaciją, kuri pateikiama jo finansinėse ataskaitose ir (arba) metiniame / pusmečio

pranešime. Prognozių rengimui ir atskleidimui taikomi AVR gairių reikalavimai, taip pat rengiant prognozes rekomenduojame susipažinti ir su EVPRI Gairėmis dėl prospekto.

5.1. Prognozių pavyzdžiai

66. Jeigu emitentas viešai skelbtinoje / skelbiamoje informacijoje tiesiogiai arba netiesiogiai nurodo finansinių laikotarpių tikėtino pelno ar nuostolių dydžius arba jų didžiausias ar mažiausias ribas, pateikia kitus duomenis, apibūdinančius numatomas veiklos tendencijas (**pvz.**, informaciją apie planuojamus mokėti dividendus ir pan.), arba duomenis, kuriais remiantis galima nesunkiai apskaičiuoti būsimo pelno ar nuostolių dydį bei kitus rodiklius, tokia informacija taip pat laikoma pelno prognoze. Pelno prognozės, kaip ir preliminarūs laikotarpio veiklos rezultatai, investuotojų ypač laukiama informacija, kuri dažniausiai turi įtakos emitento akcijų kainai, todėl prieš skelbiant viešai turėtų būti įvertinta, ar ši informacija neturi viešai neatskleistos informacijos požymių. Dažniausiai tai yra viešai neatskleista informacija. Todėl emitentai turėtų būti labai atidūs ir prieš skelbdami įvertinti tokią informaciją ir tokius pasisakymus kaip nurodyti pavyzdžiai: „Mes manome, kad šių metų pelnas bus dvigubai didesnis nei praėjusiųjų“; „Sėkminga metų pradžia leidžia tikėtis, kad šių metų pelnas bus tarp 10 ir 15 mln. eurų“; „Mes tikimės, kad šių metų apyvarta išliks tokia pati, o metų EBITDA marža padidės 5 proc.“ Tačiau vien teiginiai „Mes tikimės, kad įmonės pardavimai / pajamos nukris iki 3 mln. Eur“ arba „Tikėtina, kad apyvarta išaugs 5 proc.“ ir pan., priklausomai nuo konteksto, gali būti nelaikomi pelno prognoze (taip pat ir viešai neatskleista informacija), jeigu nėra nurodytas ir neaiškus finansinis laikotarpis, apie kurio pokyčius kalbama, pajamų kritimas ar augimas nebūtinai lemia nuostolių arba pelno atsiradimą ir pan. Bet kuriuo atveju atskleidžiant informaciją reikėtų vengti netikslių, neaiškių ar dviprasmiškų teiginių.

5.2. Dėl reikalavimų pateikiant prognozuojamus rodiklius

67. Kaip ir pasirinkti skelbti AVR, taip ir prognozuojami rodikliai turėtų būti:

- a) suprantami investuotojui, t. y. neturėtų būti pernelyg sudėtingi;
- b) patikimi, t. y. viešai skelbiami, prognozuojami rodikliai turi būti nustatyti remiantis išsamia bendrovės ankstesnių laikotarpių veiklos rezultatų analize, jos apskaitos politika ir veiklos strategija, pasirinkta atsižvelgiant į bendrovės planus, padėtį rinkoje bei jos perspektyvas, veiklos riziką, teisinės ar mokestinės aplinkos pokyčius, numatomus finansinės veiklos (numatomi įsigijimai ar netekimai, įsipareigojimai trečiosioms šalims ir t. t.) ar technologinius pokyčius bei kitus veiksnius;
- c) palyginami, t. y. turi būti apskaičiuoti taip, kad juos būtų galima palyginti su atitinkamais bendrovės istorinės finansinės informacijos duomenimis arba duomenimis, parengtais remiantis istorine finansine informacija bei vėliau nustatytais ir skelbiamais faktiniais duomenimis. Prognozės turi būti rengiamos ir skelbiamos nuosekliai (tuo pačiu nusistatytu periodiškumu) ir taip, kad jas būtų galima palyginti su anksčiau skelbtomis prognozėmis;
- d) aktualūs, t. y. galintys prisidėti prie emitento veiklos ir (arba) finansinės būklės objektyvaus įvertinimo. Siekiant išvengti galimo pasinaudojimo viešai neatskleista informacija, preliminarūs veiklos rezultatai (taip pat ir prognozės), kai jie laikytini viešai neatskleista informacija, turi būti skelbiami nedelsiant po jų nustatymo, nelaukiant teisės aktuose nurodyto skelbimo termino pabaigos ar nepagrįstai vilkinant.

68. Skelbiant pelno iki mokesčių apskaičiavimo prognozę ar preliminarų pelno iki mokesčių rezultatą, papildomai turėtų būti atskleidžiama tikėtina mokesčių įtaka tais atvejais, kai bendrovei taikomi išskirtiniai mokesčiai, ir tais atvejais, kai galima numatyti, kad jie bus neįprastai dideli ar neįprastai maži.

69. Jei viešai skelbiamos nepriklausomų auditorių patikrintos veiklos prognozės, šis faktas turėtų būti nurodytas pranešime, pateikiant auditorių nuomonę arba nuorodą į auditorių išvadą.

5.3. Dėl prognozių tikslinimo

70. Rekomenduotina periodiškai peržiūrėti paskelbtas prognozes ir, esant būtinybei, patikslinti jas bent emitentui skelbiant pusmečio veiklos rezultatus. **Pavyzdžiui**, paskelbtiems

duomenims gali turėti įtakos reikšmingi kitų įmonių įsigijimai ar netekimai, teisminių ginčų baigtis, stichinės nelaimės, aktualių teisės aktų pasikeitimas, pastebėtos reikšmingos klaidos ir t. t. Rekomenduotina, kad bendrovė tokiu atveju pateiktą trumpą pranešimą apie prognozių vykdymą, nurodydama, kokie nenumatyti veiksniai neleido pasiekti užsibrėžtų rezultatų (arba juos viršyti), kokių ketinama imtis priemonių, kokių rezultatų tikimasi laikotarpio pabaigoje ir pan. Jeigu bendrovės faktiniai rezultatai reikšmingai skiriasi nuo prognozuotųjų (**pvz.**, metų pradžioje prognozuojamas metinis pelnas, tačiau po pusmečio vis dar dirbama nuostolingai), tačiau bendrovė mano, kad prognozės keisti nereikia, ji turi pateikti paaiškinimą, kodėl prognozė netikslinama, kokie veiksniai, jos manymu, turės daugiausia įtakos tokiems bendrovės metiniams rezultatams (nebent dėmesys į galimus nukrypimus (pvz., dėl veiklos sezoniškumo) buvo atkreiptas pradinės prognozės skelbimo metu). Paaiškinimą dėl prognozės pokyčių galima pateikti tame pačiame pranešime, kuriame skelbiami pasikeitę faktiniai veiklos rezultatai (tarpiniame pranešime, pranešime dėl viešai neatskleistos informacijos ar kt.). Tačiau, jeigu po to, kai paskelbus planuojamus veiklos rodiklius emitento prognozė pasikeičia, prielaidos, kuriomis buvo grindžiamos paskelbtos prognozės, negali būti įgyvendintos arba emitentas mano, kad faktinis ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatas skirsis nuo paskelbtų prognozių daugiau kaip 10 proc. (dydis gali priklausyti nuo emitento veiklos pobūdžio, pasirinkimo ir kitų aplinkybių) arba atitinkamai reikšmingai keisis kitas prognozuotas rodiklis, emitentas turėtų nedelsdamas paskelbti atitinkamą pranešimą ir patikslinti prognozę, taip pat paaiškinti tokio nukrypimo priežastis.

71. Informacija apie prognozių vykdymą gali būti skelbiama tiek atskiru pranešimu apie viešai neatskleistą informaciją (**pvz.**, jei pati prognozė buvo paskelbta kaip viešai neatskleista informacija arba jei yra itin reikšmingų pokyčių), tiek kartu su pusmečio ar tarpinio laikotarpio finansinėmis ataskaitomis (jei prognozė buvo pateikta finansinėse ataskaitose ir nei pati prognozė, nei jos vykdymas nėra viešai neatskleista informacija).

72. Jeigu emitento metų prognozėje emitentą kontroliuojančio asmens (**pvz.**, valstybės) nustatyti dydžiai nepriklausomai nuo faktinių rezultatų negali būti koreguojami, į tai turėtų būti atkreipiamas investuotojų dėmesys tiek informaciniame pranešime prognozės paskelbimo metu, tiek vėliau – informuojant apie tarpinius tos prognozės rodiklių vykdymo rezultatus.

5.4. Dėl informacijos apie emitento veiklos perspektyvas ir planus pateikimo metiniame / tarpiniame pranešime

73. Rengiant metinius / tarpinius pranešimus, atsižvelgiant į ĮAI, ĮGKAĮ bei Atskleidimo taisyklių reikalavimus, emitentų prašoma pateikti įmonės / grupės veiklos planus ir prognozes. Jeigu emitentas tokių planų ar prognozių nerengia ir neturi, reikalavimas neturi būti suprantamas kaip pareiga parengti išsamias, pirmiau nurodytą apibrėžimą atitinkančias įmonės ateinančio ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų prognozes. Tokiais atvejais pateiktina informacija, kuri padėtų investuotojams susidaryti bendrą vaizdą, kokia kryptimi ateinančiais metais bus plėtojama įmonės veikla, kam įmonė skirs daugiausia dėmesio, kokių projektų bus atsisakoma, kokie nauji projektai bus įgyvendinami, kokias naujas paslaugas ar prekes planuojama išleisti į rinką, planuojamos investicijos, numatomi įvykiai, galintys turėti įtakos įmonės veiklai (nauji teisės aktų projektai, galintys daryti įtaką įmonės veiklai, gamybos / gavybos kvotų didinimas / mažinimas), ir pan.

Pavyzdžiui, 2023 m. bendrovė planuoja aktyviai plėtoti ekologiškų gaminių pardavimą bei bendradarbiavimą su aukštos gaminių kokybės ir naujausių technologijų reikalaujančiais klientais. Taip pat bendrovė planuoja plėsti tiesioginį bendradarbiavimą su Pietryčių Azijos tiekėjais ir taip užsitikrinti pagrindinių žaliavų tiekimą žemesnėmis kainomis.

74. Praktikoje pasitaiko atveju, kai emitentas, nors ir nesudarinėja visuomenei skirtų ir viešai skelbiamų prognozių, tačiau gauna iš kontroliuojančių akcininkų (**pvz.**, valstybės ar savivaldybės) tam tikrus planus (siektinus veiklos rodiklius ar pan.), kurie ne visada skelbiami viešai. Tokiu atveju emitentas, turėdamas viešai neatskleistos informacijos, nuolat rizikuoja, kad asmenys, dalyvaujantys bendrovės valdyme ar priimančys strateginius sprendimus jos atžvilgiu ir žinantys planuojamus rodiklius, gali vienokiu ar kitokiu būdu juos atskleisti ar jais neteisėtai pasinaudoti. Teisingiausias ir tinkamiausias būdas siekiant išvengti netinkamo viešai neatskleistos informacijos atskleidimo ir kartu investuotojų klaidinimo – gautą tokią informaciją, įvertinus jos atitiktį viešai neatskleistos informacijos kriterijams, iš karto paskelbti viešai.

75. Jei emitentas rengia konsoliduotąsias finansines ataskaitas, jo rengiamos ir skelbiamos prognozės visų pirma turėtų apimti visos įmonių grupės prognozuojamus duomenis, tačiau papildomai gali būti skelbiamos ir atskiros emitento prognozės – tuo atveju, skelbiant informaciją apie faktinį prognozių vykdymą, turi būti pateikiami atitinkamai grupės (ir emitento) duomenys.

5.5. Dėl prognozių, kurios nelaikytinos viešai neatskleista informacija

76. Sudaromas veiklos prognozes emitentas turėtų įvertinti pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje nustatytus viešai neatskleistos informacijos požymius. Jeigu veiklos prognozės neturi viešai neatskleistos informacijos požymių, jų atskleisti neprivaloma. Tačiau, jeigu sudarytos veiklos prognozės atitinka viešai neatskleistos informacijos požymius, jos turi būti nedelsiant atskleistos nustatyta viešai neatskleistos informacijos skelbimo tvarka. Emitentas gali pasinaudoti Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 4-5 dalyse numatyta teise atidėti tokios informacijos atskleidimą, jeigu užtikrina nustatytas sąlygas – išlaiko informacijos konfidencialumą, o informacijos nepaskelbimas nesuklaidins investuotojų ir bus tenkinamos kitos Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnyje nustatytos sąlygos (plačiau žr. skyriuje dėl viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atidėjimo). Jeigu emitentas, sudaręs veiklos prognozes (planus), kurios atitinka viešai neatskleistos informacijos požymius, ir atidėjęs jų atskleidimą, neužtikrina jų konfidencialumo ir informacija patenka į spaudą ar kitą informacijos šaltinį, ją viešai pakomentuoja bendrovės atstovai ar tretieji asmenys, tokia informacija privalo būti nedelsiant paskelbta nustatyta viešai neatskleistos informacijos skelbimo tvarka.

6. Rekomendacijos dėl su tvarumu susijusios (ES teisės aktuose – nefinansinės) informacijos atskleidimo

77. Su tvarumu susijusi (toliau – nefinansinė) informacija turi būti atskleidžiama bendrovių metiniuose pranešimuose. Ši informacija gali būti atskleidžiama ir socialinės atsakomybės ataskaitose, jei jos rengiamos atskirai.

78. Pagal ĮAI ir ĮKAĮ nuostatas, atskleidžiant nefinansinę informaciją, t. y. su aplinkosauga, išskiriant veiksmus dėl klimato, socialiniais ir personalo, žmogaus teisių užtikrinimo, kovos su korupcija ir kyšininkavimu, atskirai išskiriant užsienio pareigūnų papirkimą sudarant tarptautinius verslo sandorius, susijusią informaciją, turi būti pateiktas trumpas verslo modelio aprašymas, taip pat informacija apie vykdomą politiką, susijusią su tvarumo klausimais, ir šios politikos rezultatai. Taip pat turi būti atskleista informacija apie pagrindines rizikas, susijusias su įmonės vykdoma veikla, kiek tai susiję su įmonės verslo santykiais, produktais ar paslaugomis, dėl kurių gali kilti neigiamų padarinių, ir informacija, kaip įmonė tą riziką valdo. Emitentas į rezultatų analizę turėtų įtraukti atitinkamus jai būdingus pagrindinius KPI ir juos paaiškinti.

79. Rengiant nefinansinę informaciją, emitentams rekomenduotina vadovautis šios informacijos atskleidimo reikalavimus nustatančiomis Europos Sąjungos ar tarptautinėmis sistemomis ir metodikomis. Pateikiant nefinansinę informaciją turėtų būti nurodoma, kokiomis sistemomis ar metodikomis buvo vadovautasi. Pažymėtina, kad emitentai gali vadovautis ir keliomis metodikomis, tačiau tai turi atskleisti.

80. Pateikiama informacija turėtų būti aiški, suprantama, pagrįsta konkrečiais faktais. Reikėtų vengti nereikšmingo reklaminio ar siekiamojo pobūdžio atskleidimo, kuris atitrauktų dėmesį nuo esminės informacijos. Tai leistų ataskaitų naudotojams savarankiškai įvertinti emitento verslo modelį ir galimus jo pokyčius.

81. Apibūdinant savo tvarumo politiką, strategiją ir tikslus, reikėtų nurodyti ne tik pačias priemones, bet ir tai, kaip planuojama juos įgyvendinti, aprašyti jau įgyvendintas priemones ar pasiektus tikslus, kontrolės procesus ir pan. Taip pat atskleisti faktą, jei bendrovė nėra parengusi tvarumo politikos. Pažymėtina, kad, siekiant kuo aiškiau pateikti informaciją apie emitento tvarumo politiką ataskaitų naudotojams, svarbu tinkamai paaiškinti įmonės tvarumo strategiją ir tai, kaip organizuojamas verslas siekiant ją įgyvendinti. Strategija ir verslo modelis gali padėti suprasti, kaip bendrovė valdoma. Todėl, siekdama užtikrinti, kad tvarumo ataskaitos būtų naudingos ataskaitų naudotojams, bendrovė turėtų skaidriai, aktualiai, nuosekliai ir subalansuotai atskleisti savo darbo tvarumo srityje rezultatus.

82. Bendrovės, nurodydamos verslo modelį ir tvarumo strategiją, daugiausia dėmesio turėtų skirti šiems klausimams:

81.1. pateiktam įmonės tvarumo strategijos aprašymui;

81.2. ar tvarumo strategija yra susieta su įmonės verslo modeliu;

81.3. ar nustatyta politika ir procedūros, kuriomis tvarumas įtraukiamas į verslą;

81.4. darbo tvarumo srityje rezultatams.

83. Bendrovės, pateikdamos informaciją apie pagrindines rizikas, susijusias su aplinkosaugos, darbuotojų ir socialiniais veiksniais, korupcija bei kyšininkavimu ir bendrovės veikla, įskaitant verslo santykius, produktus ar paslaugas, kurios gali daryti neigiamą įtaką įmonei ar jos aplinkai, turėtų atskleisti ir tai, kaip jos valdomos, kontroliuojamos ir mažinamos trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais, atskleisti jų pokyčius. Rekomenduojama paaiškinti, kaip rizika gali paveikti įmonės verslo modelį, veiklą, finansinius rezultatus, taip pat pateikti reikšmingą informaciją, nepaisant to, ar ji kyla dėl jos paties emitento sprendimų ar veiksmų, ar dėl išorinių veiksnių, ir paaiškinti procesus, naudojamus tokiai rizikai nustatyti ir įvertinti. Kad bendrovė galėtų tinkamai valdyti kylančias rizikas, rekomenduojama parengti gerus tvarumo rizikos nustatymo, valdymo ir stebėjimo procesus.

84. Remiantis teisės aktais, taip pat turi būti atskleisti emitentui svarbūs nefinansiniai KPI, susiję su aplinkosaugos, socialiniais ir personalo, žmogaus teisių užtikrinimo, kovos su korupcija ir kyšininkavimo klausimais.

85. Bendrovės, pateikdamos KPI, susijusias su aplinkos, socialiniais ir darbuotojų klausimais, pagarba žmogaus teisėms, kova su korupcija ir kyšininkavimu, daugiausia dėmesio turėtų skirti tokiems klausimams:

85.1. kokius KPI jos naudojo tvarumo ataskaitose ir paaiškinimą, kodėl naudojami KPI yra svarbūs;

85.2. KPI apskaičiavimo metodų ir prielaidų, kuriomis grindžiamas KPI pasirinkimas, apibūdinimui;

85.3. aprašymui, kaip kiekvienas KPI yra susietas su įmonės tikslais;

85.4. KPI istorinės raidos apibūdinimui ir skaičiavimo pokyčių ir prielaidų, kuriomis grindžiamas KPI pasirinkimas, atskleidimui;

85.5. KPI susiejimui su tarptautiniais, nacionaliniais, sektorių ir (arba) konkrečių įmonių tikslais ir jų palyginamumui.

86. IAI ir IGKAI nustato, kad pateikiama informacija turi būti reikšminga, todėl bendrovėms rekomenduojama atlikti išsamų reikšmingumo vertinimą siekiant užtikrinti, kad metiniuose pranešimuose (socialinės atsakomybės ataskaitose) pateikta informacija būtų svarbi emitentui ir visoms suinteresuotosioms šalims. Atliekant reikšmingumo vertinimą rekomenduotina atsižvelgti į nustatytas tvarumo rizikas, finansinį reikšmingumą, į savo veiklos poveikį aplinkai ir visuomenei. Reikšmingumo matrica gali būti veiksminga priemonė įmonės reikšmingumo vertinimo rezultatams surinkti. Tokioje matricoje bendrovės dažniausiai atvaizduoja rizikas išilgai y ašiai (svarbu suinteresuotųjų šalių vertinimams ir sprendimų priėmimui) ir x ašiai (poveikis ekonominiams, aplinkos ir socialiniams veiksniams), kai reikšmingumas didėja toliau judant kiekviena ašimi.

87. Taip pat svarbi nefinansinės informacijos dalis – su klimatu susijusios informacijos tinkamas atskleidimas, nes tai leidžia suinteresuotiesiems subjektams suprasti riziką ir galimybes, su kuriomis susiduria bendrovė. Pasaulyje vis daugiau dėmesio skiriama klimato kaitai, norint sėkmingai pereiti prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančios visuomenės, sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą, todėl labai svarbu pateikti tinkamą informaciją šiose srityse. Bendrovės, kad galėtų suprasti riziką, su kuria susiduria, turėtų apsibrėžti klimato rizikos nustatymo, valdymo ir stebėjimo procesus.

88. Vertindama su klimatu susijusios informacijos reikšmingumą, bendrovė turėtų taikyti ilgesnį laiko tarpą, nei tradiciškai taikomas finansinių ataskaitų laikotarpis. Bendrovė neturėtų manyti, kad klimato kaitos padariniai nėra reikšmingi, nes klimato kaita laikoma ilgalaikio pobūdžio.

III SKYRIUS

VEŠAI NEATSKLEISTOS INFORMACIJOS RENGIMO IR ATSKLEIDIMO REKOMENDACIJOS

1. Teisinis reguliavimas

89. [Piktnaudžiavimo rinka reglamente](#) nustatytas draudimas prekiauti VP naudojančiais viešai neatskleista informacija ir neteisėtai atskleisti viešai neatskleistą informaciją bei nustatyti informacijos atskleidimo apribojimai ir draudimai, susiję su finansinėmis priemonėmis, kuriomis prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, daugiašalėje ar organizuotoje prekybos sistemoje. Be bendrųjų piktnaudžiavimo rinka prevencijos reikalavimų, Piktnaudžiavimo rinka reglamente nustatyta daug svarbių informacijos atskleidimo ir jos valdymo reikalavimų.

90. Aktualios teisės normos: Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7, 17 straipsnis, [Istatymo](#) 23 straipsnis, [Atskleidimo taisyklių](#) 51–54 punktai. Techninės viešai neatskleistos informacijos tinkamo atskleidimo priemonės, įskaitant viešai neatskleistos informacijos skleidimo principus, pranešimo turinio ir viešai neatskleistos informacijos skelbimo emitento interneto svetainėje reikalavimus, ir viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atidėjimo priemonės nustatytos [Komisijos įgyvendinimo reglamente \(ES\) 2016/1055](#). EVPRI parengė ir paskelbė gaires dėl atidėto VNI atskleidimo, pagal kurias nustatomas nebaigtinis orientacinis teisėtų emitentų interesų, dėl kurių būtų galimas viešai neatskleistos informacijos atidėjimas, ir atvejų, kai atidėjus viešai neatskleistos informacijos atskleidimą visuomenė būtų suklaidinta, sąrašas ([EVPRI 2022 m. balandžio 13 d. Gairės dėl atidėto VNI atskleidimo. Vėlavimas atskleisti viešai neatskleistą informaciją ir sąveika su rizika](#) (ESMA/2016/1478).

2. Viešai neatskleistos informacijos požymiai

91. Viešai neatskleista informacija apibrėžta Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje. Pagal šio straipsnio 1 dalies a punktą, tai – konkretaus pobūdžio informacija, kuri nėra atskleista viešai, kuri tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su vienu ar daugiau emitentų arba viena ar daugiau finansinių priemonių ir kuri, ją atskleidus viešai, galėtų turėti didelio poveikio tų finansinių priemonių kainoms ar su jomis susijusių išvestinių finansinių priemonių kainai. Taip pat, pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnio 4 dalį, – tai informacija, kuria sumanus investuotojas būtų linkęs pasinaudoti priimdamas sprendimus dėl investicijų.

92. Taigi, Piktnaudžiavimo rinka reglamente nustatyti keturi viešai neatskleistos informacijos požymiai. Tokia informacija:

- 1) yra konkretaus pobūdžio;
- 2) nėra atskleista viešai;
- 3) yra tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su emitentu arba tam tikra finansine priemone; ir
- 4) ją atskleidus viešai galėtų turėti didelio poveikio tų finansinių priemonių kainai.

2.1. Konkretaus pobūdžio informacija

93. Pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnio 2 dalį, konkretaus pobūdžio informacija yra tokia informacija, kurioje nurodomas įvykis, kuris jau įvyko ar kuris, kaip galima pagrįstai tikėtis, įvyks, ir kuri yra pakankamai tiksli, kad būtų galima daryti išvadą dėl galimo tokių aplinkybių ar įvykio poveikio finansinių priemonių kainoms. Kad viešai neatskleista informacija būtų laikoma konkretaus pobūdžio informacija, pakanka nustatyti aplinkybes, kurios yra arba pagrįstai gali atsirasti, arba įvyki, kuris įvyko arba pagrįstai gali įvykti, kad būtų galima padaryti išvadą dėl galimos šių aplinkybių ar įvykio įtakos finansinių priemonių kainai. Pažymėtina, kad jei viešai neatskleista informacija yra susijusi su procesu, kuris vyksta etapais, informacija apie kiekvieną etapą taip pat gali būti laikoma konkretaus pobūdžio informacija.

Pavyzdžiui, informaciją apie pradėtas derybas dėl būsimo emitento veiklai reikšmingo sandorio sudarymo arba apie tam tikrų asmenų teikiamą oficialų siūlymą būtų galima laikyti konkretaus pobūdžio informacija, nepaisant to, kad emitento veiklai reikšmingas sandoris gali būti ir nesudarytas arba pateiktas oficialus siūlymas gali būti ir neįgyvendintas. Arba, jei

emitentas įtraukiamas į teisinius ginčus, kuriuose jis yra šalimi, o bylos baigtis gali turėti reikšmingą įtaką emitento veiklai, lemti tam tikrų pareigų akcininkų ar kreditorių atžvilgiu atsiradimą ir pan., net jei teismo priimtas sprendimas gali būti skundžiamas, t. y. nėra galutinis, apie jį turi būti paskelbta laikantis viešai neatskleistos informacijos skelbimo reikalavimų.

94. Kad informacija būtų laikoma konkrečiau pobūdžio, nebūtina, kad ji būtų išsami.

Pavyzdžiui, informacija apie ketinamą teikti oficialų siūlymą gali būti laikoma konkrečia informacija net ir tada, kai oficialaus siūlymo teikėjas, nusprendęs teikti oficialų siūlymą, dar neapsisprendė dėl kainos arba kitų siūlymo sąlygų arba dar negavo reikiamų institucijų leidimų ir pan.

2.2. Informacija nėra atskleista viešai

95. Kol informacija nėra viešai atskleidžiama (paskelbiama ir perduodama saugoti) Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnyje, Įstatymo 23 straipsnyje ir Atskleidimo taisyklėse nustatyta tvarka, laikoma, kad ji yra viešai neatskleista informacija. Atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus:

a) Siekiant užtikrinti, kad viešai neatskleista informacija būtų paskelbta taip, kad visuomenė galėtų greitai ją gauti ir visiškai, teisingai ir laiku įvertinti, pranešimai apie viešai neatskleistą informaciją turi būti skelbiami laikantis Atskleidimo taisyklių II skyriaus II-III skirsniuose nustatytų reikalavimų (taip pat žiūrėti skyrių dėl reglamentuojamos informacijos skelbimo rekomendacijų). Nepriklausomai nuo to, kad tam tikra viešai neatskleista informacija paskelbiama oficialiuose leidiniuose, pavyzdžiui, kompetentingų institucijų interneto svetainėse, pareiga atskleisti šią informaciją nustatyta viešai neatskleistos informacijos skelbimo tvarka neišnyksta.

b) Emitentas, kurio buveinės valstybė narė yra Lietuvos Respublika ir kurio VP leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje vienoje ar keliuose valstybėse narėse, taip pat jeigu emitento buveinės valstybė narė yra ne Lietuvos Respublika, tačiau emitento finansinėmis priemonėmis yra leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje tik Lietuvos Respublikoje, arba asmenims, kurie kreipėsi dėl VP įtraukimo į prekybą reguliuojamoje rinkoje Lietuvoje be emitento sutikimo, taikomas reikalavimas pranešimus apie viešai neatskleistą informaciją įkelti į CRIB (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 1 dalis). Emitentai, kurių VP prekiaujama, leidžiama prekiauti ar dėl kurių yra pateiktas prašymas leisti prekiauti Lietuvos Respublikoje veikiančioje daugiašalėje prekybos sistemoje, taip pat tie, kurių finansinėmis priemonėmis prekiaujama Lietuvos Respublikoje veikiančioje organizuotoje prekybos sistemoje, pranešimus apie viešai neatskleistą informaciją gali (neprivalo) įkelti į CRIB.

c) Visi emitentų pranešimai apie viešai neatskleistą informaciją, kurią privaloma atskleisti, skelbiami emitento interneto svetainėje ne trumpiau kaip 5 m. Pats emitentas turi užtikrinti, kad pranešimai apie viešai neatskleistą informaciją oficialioje interneto svetainėje būtų pasiekiami bent penkerius metus (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 1 dalis).

96. Iki tinkamai paskelbdamas viešai neatskleistą informaciją emitentas privalo užtikrinti šios informacijos konfidencialumą. Atsižvelgiant į tai, rekomenduotina turėti ir taikyti viešai neatskleistos informacijos skelbimo tvarkos aprašus, kurie užtikrintų, kad tokia informacija būtų paskelbta ir saugoma laikantis teisės aktų reikalavimų.

2.3. Tiesiogiai ar netiesiogiai su emitentu ar jo išleistomis finansinėmis priemonėmis susijusi informacija

97. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta emitento pareiga nedelsiant informuoti visuomenę apie viešai neatskleistą informaciją, tiesiogiai susijusią su tuo emitentu, tačiau siekiant užkirsti kelią galimybei neteisėtai pasinaudoti viešai neatskleista informacija (tiek tiesiogiai, tiek ir netiesiogiai susijusia su emitentu ar jo finansinėmis priemonėmis), emitentui rekomenduojama nedelsiant atskleisti visą, taip pat ir netiesiogiai su emitentu ar jo finansinėmis priemonėmis susijusią, jam žinomą viešai neatskleistą informaciją.

98. **Tiesiogiai su emitentu susijusia** viešai neatskleista informacija, priklausomai nuo emitento dydžio, veiklos pobūdžio, kitų veiksmų ir įtakos emitento veiklai, rezultatams ir finansinei būklei, gali būti laikoma:

1) emitento valdymo organų siūlomi ir (arba) priimti sprendimai, susiję su emitento kapitalo struktūra bei vertybiniais popieriais ar jų suteikiamomis turtinėmis ir neturtinėmis teisėmis, **pavyzdžiui:**

a) išleisti naujus vertybinius popierius (arba anuliuoti esamus), supirkti (arba paskirstyti) savas akcijas;

b) kiti akciniai įvykiai, jeigu dėl jų reikšmingai keistųsi esamų akcininkų turimų balsavimo teisių paketų dydis, atsirastų naujų pareigų, emitentas prisiimtų didelius papildomus įsipareigojimus ar pan.;

c) sprendimai, susiję su dividendų politika ir jų mokėjimu, emitento vertybinių popierių įtraukimu į prekybą naujose reguliuojamose rinkose ar išbraukimu iš jų ;

d) sprendimai reorganizuoti, pertvarkyti arba likviduoti emitentą, kreiptis į teismą dėl bankroto bylos emitentui iškėlimo, jungtis į koncernus ar konsorciumus arba prisijungti prie jų ar atsiskirti nuo jų (jei tai turėtų reikšmingą įtaką emitento finansinei būklei ar veiklos perspektyvoms), keisti pagrindinės veiklos pobūdį ir kita;

2) emitento išleistų VP suteikiamų teisių pa(si)keitimas;

3) reikšmingas akcininkų struktūros pasikeitimas;

4) emitento akcininkų ketinimas teikti privalomą ar savanorišką oficialų siūlymą;

5) Lietuvos Respublikos įgaliotų institucijų sprendimas pripažinti emitentą nemokiu, apriboti emitento veiklą, sustabdyti ar panaikinti pagrindinės veiklos licenciją;

6) informacija apie Lietuvos Respublikos įgaliotų institucijų emitento atžvilgiu atliekamus tyrimus, patikrinimus ir taikytas poveikio priemones (jei informacija apie tyrimą emitentui yra žinoma ir nėra konfidenciali);

7) Lietuvos Respublikos įgaliotų institucijų sprendimas pripažinti reikšmingą emitento skolininką nemokiu;

8) Lietuvos Respublikos įgaliotų institucijų sprendimas uždrausti atlikti operacijas su emitento turtu arba sprendimas areštuoti emitento turtą;

9) teismo sprendimas iškelti emitentui bankroto bylą arba kreditorių susirinkimo nutarimas dėl emitento bankroto procedūros neteisminio nagrinėjimo;

10) informacija apie teisinius ginčus, kuriuose emitentas yra bylos šalimi (**pvz.**, ginčai su emitento akcininkais, kreditoriais ir pan.), kiti teismo priimti sprendimai ar nutartys, turintys ar galintys turėti įtakos emitento veiklai, veiklos rezultatui, turtui ar finansinei būklei;

11) prisiimta didelė atsakomybė už gaminį arba reikšmingos žalos aplinkai atvejai, dideli prekių kainų pokyčiai;

12) preliminarus ir finansinėse ataskaitose nurodytas (kai taikoma, audituotas) ataskaitinio laikotarpio emitento veiklos rezultatas ir veiklos prognozės (jei jos sudaromos); jeigu finansinėse ataskaitose nurodytas rezultatas skiriasi nuo paskelbto preliminarus rezultato arba jeigu paaiškėja, kad prognozuojamas veiklos rezultatas skirsis nuo paskelbtų prognozių daugiau kaip 10 proc., – tokio nukrypimo priežastys. Taip pat reikšmingi prognozių pakeitimai;

13) emitento įstatinio ar nuosavo kapitalo sumažėjimas daugiau, negu numatyta teisės aktuose arba nustatyta emitento veiklos priežiūrą vykdančios institucijos;

14) situacija, kai emitento mokėtinų sumų ir įsipareigojimų suma gerokai viršija nuosavo kapitalo dydį, taip pat žymus to viršijimo pasikeitimas;

15) emitento – finansų įstaigos ir draudimo ar perdraudimo įmonės – atitinkamų priežiūros institucijų nustatytų likvidumo, kapitalo, mokumo, kitų reikalavimų nevykdymas;

16) emitento didelės vertės turto (palyginti su įstatinio kapitalo dydžiu) perleidimo sutarčių sudarymas, nutraukimas, pripažinimas negaliojančiomis, kitokia jų pabaiga ar vykdymo sustabdymas;

17) reikšmingų sutarčių (pirkimo–pardavimo, kreditavimo ir kitų), turinčių ar galinčių turėti esminės įtakos emitento veiklai, veiklos rezultatui, turtui ar finansinei būklei, sudarymas, nutraukimas, pripažinimas negaliojančiomis, kitokia jų pabaiga ar vykdymo sustabdymas;

18) didelės emitento turto dalies įkeitimo ar nuomos sutarčių sudarymas, nutraukimas, pripažinimas negaliojančiomis, kitokia jų pabaiga ar vykdymo sustabdymas;

- 19) didesnės negu 1/20 emitento turto dalies panaudojimas kitų asmenų prievolių įvykdymui garantuoti ar laiduoti, taip pat garantavimo ar laidavimo sutarčių nutraukimas, pripažinimas negaliojančiomis, kitokia jų pabaiga ar vykdymo sustabdymas;
 - 20) išskirtiniai verslo sandoriai tarp emitento ir su juo susijusių asmenų;
 - 21) kitų įmonių akcijų paketo įsigijimas ar netekimas, kitų įmonių akcijų paketo įsigijimo ar perleidimo sandorių nutraukimas, pripažinimas negaliojančiais, kitokia jų pabaiga ar vykdymo sustabdymas;
 - 22) stichinės nelaimės ir socialiniai neramumai (streikai, gaisrai ir pan.), darantys tiesioginę įtaką emitento veiklai;
 - 23) emitento kontrolės pasikeitimas;
 - 24) gautas asmens ketinimas teikti oficialų siūlymą;
 - 25) kredito reitingai, reitingų perspektyvos, su jais susijusi informacija ir reikšmingi jų pasikeitimai;
 - 26) reikšmingas apyvartinio kapitalo pokytis (tampa pakankamas arba nepakankamas esamiems emitento įsipareigojimams vykdyti);
 - 27) sprendimas kreiptis į kitas reguliuojamas rinkas dėl VP įtraukimo;
 - 28) naujo svarbaus įsipareigojimo prisiėmimas;
 - 29) kiti įvykiai, kurie gali reikšmingai paveikti emitento veiklą, rezultatus ir (arba) finansinę būklę.
99. Toliau pateikiami pavyzdžiai, bet atkreiptinas dėmesys į tai, kad ne visi juose nurodyti atvejai laikytini viešai neatskleista informacija.

Pavyzdžiui:

1) *Informacija apie tai, kad emitento mokėtinų sumų ir įsipareigojimų suma gerokai viršijo nuosavo kapitalo dydį. Ši informacija laikytina tiesiogiai su emitentu susijusia viešai neatskleista informacija, todėl, pirma, galioja draudimas ja naudotis, antra, atsižvelgiant į emitento dydį, veiklos pobūdį ir kitus veiksnius, ši informacija turi būti nedelsiant atskleista, kaip to reikalaujama pagal teisės aktus. Kaip šios bendros taisyklės išimtis gali būti pateikiamas atvejis, kai, atsižvelgiant į įmonių veiklos pobūdį, sezoniskumą ir kitas aplinkybes, įmonių mokėtinos sumos ir įsipareigojimai viršija nuosavo kapitalo dydį arba kai tokia situacija jau buvo nustatyta ir paskelbta anksčiau. Tokiu atveju ši informacija galėtų būti nelaikoma viešai neatskleista informacija.*

2) *Nuosavybės VP išleidusio emitento akcininkams yra labai svarbūs su to emitento kontrolės pokyčiais susiję įvykiai, o skolos VP išleidusiam emitento akcininkams ši informacija ne tokia svarbi, jo išleistų obligacijų savininkams reikšmingesnė yra informacija, turinti įtakos emitento įsipareigojimų dydžiui.*

3) *Informacija apie tai, kad šaukiamame visuotiniame akcininkų susirinkime bus renkamas naujas auditorius, nelaikytina viešai neatskleista informacija (tokia informacija turėtų būti skelbiama ir saugoma tik visuotinio akcininkų susirinkimo kategorijoje). O tokie visuotinio akcininkų susirinkimo klausimai kaip, **pavyzdžiui**, sprendimas bendrovę pertvarkyti ar reorganizuoti, dėl jo reikšmingumo laikytinas viešai neatskleista informacija, kuri turi būti atskleista laikantis Piktnaudžiavimo rinka reglamente nustatytos tvarkos (tokia informacija turėtų būti skelbiama ne tik visuotinio akcininkų susirinkimo kategorijoje, kurioje skelbiama visa susirinkimo informacija (visais klausimais), bet ir atskiru pranešimu kaip viešai neatskleista informacija (joje detaliau pakomentuojami numatomi susiję veiksmai, poveikis emitentui ir pan.). Pažymėtina, kad tais atvejais, kai akcininkų susirinkime numatoma svarstyti svarbius, neeilinius klausimus, **pavyzdžiui**, dėl emitento reorganizavimo, atitinkamas viešai neatskleistos informacijos pranešimas skelbtinas nedelsiant, valdymo ar priežiūros organui pritarus klausimo įtraukimui į susirinkimo darbotvarkę.*

4) *Jeigu emitentas sudaro veiklos prognozes, kurios atitinka viešai neatskleistos informacijos požymius, jos turi būti nedelsiant atskleistos nustatyta viešai neatskleistos informacijos skelbimo tvarka. Plačiau dėl prognozių atskleidimo tvarkos žr. skyrių „Dėl prognozių, kurios nelaikytinos viešai neatskleista informacija“.*

100. **Netiesiogiai su emitentu ar jo išleistomis finansinėmis priemonėmis susijusia viešai neatskleista informacija**, priklausomai nuo emitento dydžio, veiklos pobūdžio, kitų veiksmų ir galimo poveikio emitento veiklai, jos tęstinumui, rezultatui, emitento finansinių priemonių kainai ir pan., gali būti laikoma ši informacija:

- 1) įgaliotų institucijų skelbiami konkrečių sektorių statistiniai duomenys;
- 2) centrinių bankų sprendimai dėl palūkanų normos;
- 3) valiutų kursai;
- 4) kontroliuojančių akcininkų vykdomas akcijų paketų pardavimas nebiržiniais sandoriais;
- 5) duomenys ir informacija, susijusi su prekyba atitinkama finansine priemone (pvz., reikšmingi apyvartos pasikeitimai, įtraukimas į tam tikrą indeksą arba pašalinimas iš jo);
- 6) įgaliotų institucijų sprendimai, susiję su mokesčiais, atitinkamos ūkio šakos reguliavimu ir kitais klausimais;
- 7) specialiųjų teisės aktų, turinčių ar galinčių turėti įtakos emitento veiklai, priėmimas;
- 8) sprendimai pakeisti rinkų indeksus ir jų derinius reguliuojančias taisykles;
- 9) reguliuojamos rinkos operatoriaus sprendimai dėl jo priimamų rinką reguliuojančių taisyklių;
- 10) kompetentingų institucijų sprendimai dėl emitentų, kurių VP prekiaujama reguliuojamoje rinkoje;
- 11) reikšmingi kompetentingų institucijų nurodymai;
- 12) prekybos būdo pasikeitimai, rinkos formuotojo pasikeitimas;
- 13) stichinės nelaimės;
- 14) geopolitiniai įvykiai, karai;
- 15) kiti įvykiai.

101. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad kai kuriais atvejais, jei šios netiesiogiai su emitentu arba jo finansinėmis priemonėmis susijusios viešai neatskleistos informacijos atskleidimas darytų tiesioginę įtaką emitento veiklai ar jo VP kainai, ši informacija turėtų būti atskleidžiama laikantis nustatytos viešai neatskleistos informacijos skelbimo tvarkos. Informacijos paskelbimas naudojantis kitais kanalais (per žiniasklaidą, interneto svetainėse ir pan.) nelaikytinas tinkamu atskleidimu.

2.4. Informacija, galinti turėti didelę įtaką kainai

102. Apibūdinant informaciją, galinčią turėti didelės įtakos finansinių priemonių, su kuriomis ši informacija susijusi, kainai, kaip pavyzdžius galima nurodyti keletą požymių, kurių kiekvienas atskirai tam tikrais atvejais padeda apibūdinti šią informaciją. Pirma, tai galėtų būti tokia informacija, kuri leistų investuotojui be rizikos arba su mažesne nei kitų investuotojų tuo pačiu metu rizika priimti investicinį sprendimą. **Pavyzdžiui**, asmuo, sužinojęs informaciją apie ketinamą teikti privalomą oficialų siūlymą, gali daryti pakankamai pagrįstą išvadą, kad šios informacijos atskleidimas turės įtakos bendrovės, dėl kurios VP bus teikiamas oficialus siūlymas, VP kainai. Antra, tai galėtų būti tokia atskleista informacija, kuria remdamiesi rinkos dalyviai nedelsdami priimtų investicinius sprendimus. Kartu atkreiptinas dėmesys į tai, kad nei konkretus procentinis, nei kiekybinis kainos pokytis, kuris būtų reikšmingas sprendžiant, ar informacija turi didelės įtakos emitento finansinių priemonių kainai, iš anksto negali būti nustatytas, nes skirtingų bendrovių, atsižvelgiant į jų dydį, veiklos pobūdį ir kitus veiksmus, finansinių priemonių kaina dėl atskleistos panašaus pobūdžio informacijos gali reaguoti skirtingai.

103. Pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento preambulės 14–15 punktus, apdairūs investuotojai savo investicinius sprendimus grindžia iš anksto turima informacija, t. y. *ex ante* informacija. Todėl klausimą, ar priimdamas investicinį sprendimą apdairus investuotojas būtų linkęs atsižvelgti į tam tikrą informaciją, reikėtų vertinti remiantis *ex ante* turima informacija. Atliekant tokį vertinimą būtina atsižvelgti į tikėtiną informacijos poveikį, turint omenyje visą emitento veiklą, informacijos šaltinio patikimumą ir kitus rinkos veiksmus, kurie gali tam tikromis aplinkybėmis paveikti finansines priemones ir jų kainą. *Ex post* informacija gali būti naudojama norint patvirtinti prielaidą, kad *ex ante* informacija galėjo turėti poveikio kainoms.

Pavyzdžiui, emitento darbuotojas viešojoje erdvėje pasidalija savo įžvalgomis apie emitento veiklos rezultatus. Vertinant, ar šios įžvalgos atitinka viešai neatskleistos informacijos požymius, bus atsižvelgiama ne tik į tai, ar ši informacija yra tiesiogiai susijusi su emitentu ar jo finansinėmis priemonėmis, į tai, ar atitinkama informacija buvo tinkamai atskleista, tačiau bus vertinama ir tai, ar investuotojai remdamiesi šia informacija priėmė tam tikrus investicinius sprendimus, taip pat ir į tai, ar į minėtus komentarus sureagavo emitento finansinių priemonių kaina reguliuojamoje rinkoje.

3. Dėl pranešimo pateikimo laiko ir sąvokos „nedelsiant“ aiškinimo

104. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnyje emitentas įpareigojamas nedelsiant informuoti visuomenę apie viešai neatskleistą informaciją, tiesiogiai susijusią su tuo emitentu. Sąvoka „nedelsiant“ turėtų būti suprantama kaip trumpiausias įmanomas atitinkamos informacijos paskelbimui reikalingas laiko tarpas, kuris nesudarytų sąlygų galimybei neteisėtai pasinaudoti viešai neatskleista informacija priimant investicinius sprendimus. Tiksliai apibrėžti laikotarpio, per kurį turi būti paskelbta viešai neatskleista informacija, nebūtų įmanoma, taigi jis, įvertinus konkrečias faktines aplinkybes, turėtų būti nustatomas individualiai. Sąvoka „nedelsiant“ aiškintina kaip itin trumpas laikotarpis, būtinas viešai neatskleistai informacijai surinkti ir įvertinti, todėl delsimas atskleisti viešai neatskleistą informaciją net ir siekiant išsamiau paaiškinti numatomą neigiamą ar teigiamą viešai neatskleistos informacijos poveikį, gali pažeisti Piktnaudžiavimo rinka reglamento nuostatas. Siekiant sumažinti galimą neteisėto pasinaudojimo viešai neatskleista informacija riziką ir suteikti pakankamai laiko investuotojams susipažinti su informacija ir priimti pagrįstus investicinius sprendimus, kai įvykis numatomas / planuojamas iš anksto (pvz., metinio veiklos rezultato paskelbimas, valdybos sprendimas siūlyti VAS dividendus ir pan.), rekomenduojama emitento veiklą organizuoti taip, kad viešai neatskleistą informaciją būtų galima skelbti tada, kai nevyksta prekyba reguliuojamoje rinkoje ar kitoje prekybos vietoje, išskyrus atvejus, kai ši informacija tampa žinoma ir ją būtina nedelsiant atskleisti teisės aktuose nustatytu būdu. Emitentas turėtų kiekvienu konkrečiu atveju įvertinti, koks informacijos atskleidimo momentas būtų tinkamiausias, kad būtų sumažinta neteisėto pasinaudojimo viešai neatskleista informacija rizika ir visiems investuotojams būtų užtikrintos kiek galima vienodos galimybės susipažinti ir įvertinti informaciją prieš priimant investicinius sprendimus.

1 pavyzdys

Penktadienį po pietų susirinkusi valdyba priima sprendimą paskelbto akcininkų susirinkimo darbotvarkę papildyti klausimu dėl tarpinių dividendų akcininkams skyrimo. Šiuo atveju viešai neatskleista informacija planuojama paties emitento / jo vadovų iš anksto, todėl yra galimybė reikiamo pranešimo projektą pasirengti iš anksto ir jį paskelbti dar tą pačią dieną pasibaigus prekybai, nelaukiant pirmadienio. Nors prekyba savaitgalį ir nevyksta, tačiau rinkos dalyviams suteikiama teisė išsamiau įvertinti įvykį.

2 pavyzdys

Emitentas gauna pranešimą apie jo atžvilgiu teismui pateiktą ieškinį. Jei ieškinyje pateikti reikalavimai emitentui iš anksto nėra žinomi, prireiks tam tikro laiko susipažinti su dokumentu, įvertinti pateiktus faktus, parengti viešo pranešimo projektą, jį suderinti su vadovais, išversti į anglų kalbą ir pan. Akivaizdu, kad tokiu atveju informacijai įvertinti ir paskelbti prireiks gerokai daugiau laiko. Vis dėlto emitentas turi dėti visas pastangas, kad atitinkama informacija būtų atskleista viešai kuo greičiau.

105. Tuo atveju, jeigu reikia išsamiau paaiškinti finansines neigiamo arba teigiamo pobūdžio viešai neatskleistos informacijos pasekmes, atskleidęs viešai neatskleistą informaciją, emitentas galėtų paskelbti, **pavyzdžiui**, pranešimą spaudai, kuriame būtų pateikta daugiau informacijos, tačiau tokia papildomai paskelbta informacija jokių būdu negalėtų turėti Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje nustatytą viešai neatskleistos informacijos požymių.

106. Pažymėtina, kad netinkamas viešai neatskleistos informacijos atskleidimas gali būti laikomas neteisėtu viešai neatskleistos informacijos atskleidimu ir užtraukti atsakomybę.

Neteisėtu viešai neatskleistos informacijos atskleidimu laikytinas toks atvejis, kai bendrovės vadovas susitikimo su investuotojų atstovais ir žurnalistais metu, dar iki viešai

neatskleistos informacijos viešo paskelbimo, praneša, kad už einamuosius finansinius metus planuojama mokėti dividendus.

4. Dėl veiklos rezultatų ir finansinių rodiklių atskleidimo

107. Jei emitento periodiškai skelbiamoje reglamentuojamoje informacijoje yra duomenų, kurie atitinka viešai neatskleistos informacijos požymius, apie tai turi būti paskelbta ir atskiru pranešimu, kuris leistų aiškiai identifikuoti investuotojams svarbius duomenis, juos įvertinti ir į juos atsižvelgti priimant investicinius sprendimus (taip pat žiūrėti Gairių 57, 71, 74, 76 punktų rekomendacijas).

108. Atkreiptinas dėmesys į tuos atvejus, kai emitentai, kurių finansinėmis priemonėmis prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, pasirenka nesudaryti ir neskelbti tarpinės informacijos, kaip ji apibrėžta Įstatymo 14 straipsnyje. Skatinant taikyti aukščiausius skaidraus ir visapusiško informacijos atskleidimo standartus, rekomenduojama viešai atskleisti visas emitento sudaromas finansines ir (arba) veiklos ataskaitas / informaciją, kurią bendrovė rengia ir kuri gali būti aktuali investuotojams, nepriklausomai nuo to, ar tokia informacija, bendrovės vertinimu, laikytina tarpine informacija, kaip ji apibrėžta Įstatymo 14 straipsnyje .

109. Jeigu bendrovės pasirenka sudaryti ir skelbti ne visą finansinių ataskaitų rinkinį, o tarpinio laikotarpio rezultatus atskleisti kartu su susijusiais tarpinio laikotarpio veiklos ir (arba) finansiniais rodikliais, ir (arba) atskleisti tik kelias finansinių ataskaitų rinkinio ataskaitas, bendrovės vadovai turi užtikrinti, kad informacija būtų atskleista bent jau tokia apimtimi, kad dalis svarbios informacijos, atitinkančios viešai neatskleistos informacijos požymius, nebūtų laikoma ir žinoma tik bendrovės vadovams ir (arba) su jais glaudžiai susijusiems asmenims. Atkreiptinas dėmesys, kad jeigu emitentas nustato tam tikrus veiklos rodiklius ar informaciją, kuri turi Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje nustatytą viešai neatskleistos informacijos požymių, bet jų tinkamai neatskleidžia, kaip to reikalaujama teisės aktuose, vadovaujamas pareigas einančių asmenų sandoriai, sudaryti tuo laikotarpiu, kuriuo vadovaujamas pareigas einantys asmenys turėjo tokios viešai neatskleistos informacijos, gali būti vertinami kaip draudimo pasinaudoti viešai neatskleista informacija pažeidimas.

110. Emitentai, kurie pasirinko neskelbti jokios informacijos, susijusios su tarpinio laikotarpio rezultatais, turi įvertinti, ar iš tikrųjų jokia tarpinio laikotarpio informacija nėra rengiama vidaus ar išorės tikslais (**pvz.**, dėl sudarytų paskolų / kredito linijos sutarčių su finansų įstaigomis, duomenų pateikimo Lietuvos statistikos departamentui arba yra nustatyta prievolė pagal kitus teisės aktus rengti ir (arba) pateikti finansinę informaciją kitiems subjektams).

111. Jeigu tarpinė informacija, ne visas finansinių ataskaitų rinkinys, tarpinio laikotarpio rezultatai ir su jais susiję tarpinio laikotarpio veiklos ir (arba) finansiniai rodikliai, kurie skaičiuojami (rengiami) vidaus ar išorės tikslais, laikomi viešai neatkleista informacija, kaip nustatyta Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje, asmenims, žinantiems tokią viešai neatskleistą informaciją, yra draudžiama prekiauti emitento finansinėmis priemonėmis iki tol, kol minėta informacija neatskleidžiama viešai teisės aktų nustatyta tvarka. Taigi, jeigu bendrovėje yra rengiama bet kokia tarpinio laikotarpio informacija, tarpinio laikotarpio rezultatai ir su juo susiję tarpinio laikotarpio veiklos ir (arba) finansiniai rodikliai, ir (arba) ne visas finansinių ataskaitų rinkinys ir ši informacija turi viešai neatskleistos informacijos požymių, atsiranda prievolė informaciją nedelsiant atskleisti viešai, o ją žinantiems asmenims galioja draudimas naudojantis šia informacija sudaryti sandorius. Nustačius, kad emitentas vidaus ar išorės poreikiams turėjo parengęs kokius nors tarpinio laikotarpio rezultatus atspindinčius duomenis, kurie turi Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje nustatytą viešai neatskleistos informacijos požymių, gali būti laikoma, kad šią informaciją žinoję ir iki viešo tokios informacijos atskleidimo sandorius sudarę asmenys investicinius sprendimus priėmė pasinaudodami tokia viešai neatskleista informacija. Atsižvelgiant į tai, emitentams, kurie pasirinko neskelbti jokios informacijos, susijusios su tarpinio laikotarpio rezultatais, rekomenduojama itin atidžiai įvertinti, ar iš tiesų jokia viešai neatskleistina tarpinio laikotarpio rezultatus atspindinti informacija nėra tapusi vieša arba žinoma.

5. Dėl viešai neatkleistos informacijos pranešimo turinio ir apimties

112. Siekiant, kad skelbiama informacija suteiktų investuotojams galimybę tiksliai įvertinti galimą jos poveikį emitento išleistų finansinių priemonių rinkos kainai, turi būti atskleidžiamas ne vien konkretaus įvykio, laikytino viešai neatskleista informacija, faktas, bet ir svarbiausios su tuo susijusios detalės. **Pavyzdžiui**, atskleidžiant informaciją apie reikšmingų pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymą investuotojams svarbu atskleisti ne tik patį sandorio sudarymo faktą, bet ir tokias jo detales, kaip kainą arba orientacinę sandorio vertę, palyginus su turtu arba kitais rodikliais, prisiimamus įsipareigojimus ir (arba) kitas reikšmingesnes sutarties nuostatas ir kitas aplinkybes, galinčias padėti investuotojui įvertinti sandorio poveikį. Būtent sandorio detalės suteikia galimybę rinkos dalyviams tiksliau įvertinti, kokios įtakos sudarytas sandoris gali turėti emitento turtui, finansinei būklei, konkurencinei padėčiai rinkoje arba įmonės veiklos perspektyvoms. Nuo šios informacijos analizės rezultatų labai priklauso rinkos dalyvių investiciniai sprendimai – rinkos dalyviai, matydami, kad sandoris buvo sudarytas nepalankiomis emitentui sąlygomis, gali nuspręsti nepirkti emitento išleistų VP arba netgi parduoti jau turimus (tai turėtų neigiamos įtakos VP kainai), ir atvirkščiai – informacija apie tai, kad emitentas sudarė sandorį sau itin palankiomis sąlygomis, masintų rinkos dalyvius įsigyti bendrovės VP ir taip didintų jų kainą. Todėl bendrovė, skelbdama viešai neatskleistos informacijos pranešimą, susijusį su reikšmingų sandorių sudarymu, turėtų teisės aktų nustatyta tvarka viešai atskleisti sudaryto sandorio detales (sandorio kainą, prisiimtus įsipareigojimus, laidavimus ir kitas aplinkybes), kad rinkos dalyviai turėtų vienodas galimybes tinkamai įvertinti minėto sandorio įtaką bendrovės finansinei būklei ir veiklos perspektyvoms.

6. Dėl viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atidėjimo

113. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 4 dalyje leidžiama emitentui, prisiimant visą atsakomybę, atidėti viešą viešai neatskleistos informacijos atskleidimą, jeigu tenkinamos visos nustatytos sąlygos (atskleidus informaciją būtų padaryta žala emitento teisėtiems interesams, gali būti užtikrintas tokios informacijos konfidencialumas, atidėjimas būtinas siekiant nesuklaidinti visuomenės). Atidedant viešai neatskleistos informacijos atskleidimą pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 4 dalį, Lietuvos banko pritarimo atidėjimui nereikalaujama, tačiau jis turi būti informuojamas apie informacijos, kurios atskleidimas buvo atidėtas, viešą paskelbimą. Labai svarbu, kad kiekvienu atveju, kai viešai neatskleistos informacijos atskleidimas atidedamas, po jos viešo paskelbimo Lietuvos bankui raštu paaiškinti, kaip laikomasi visų šio reglamento 17 straipsnio 4 dalyje nustatytų sąlygų. Todėl prieš priimdamas sprendimą atidėti viešai neatskleistos informacijos atskleidimą emitentas privalo įvertinti, ar galės pagrįsti tokį sprendimą. Nepagrįstas viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atidėjimas gali užtraukti atsakomybę dėl Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio pažeidimo.

114. Tais atvejais, kai viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atidėjimas reikalingas siekiant užtikrinti finansų sistemos stabilumą, pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 5 dalį, finansinės priemonės emitentas, kuris yra kredito įstaiga arba finansinė institucija, prisiimdamas visą atsakomybę gali atidėti viešai neatskleistos informacijos, įskaitant informaciją, susijusią su laikinomis likvidumo problemomis, ir visų pirma poreikį gauti neatidėliotiną centrinio banko ar paskutinio skolintojo pagalbą likvidumui padidinti, viešą atskleidimą, jei tenkinamos visos nustatytos sąlygos, įskaitant ir Lietuvos banko pritarimą tokiam atidėjimui.

115. Lietuvos bankas viešai neatskleistos informacijos tinkamo atskleidimo atidėjimo priežiūrą vykdo vadovaudamasis EVPRI patvirtintomis Gairėmis dėl atidėto viešai neatskleistos informacijos atskleidimo. Gairėse nustatytų reikalavimų turi laikytis ir emitentai, kuriems taikomi minėto reglamento reikalavimai.

7. Pareiga užtikrinti viešai neatskleistos informacijos, kurios paskelbimas atidėtas, konfidencialumą

116. Visą viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atidėjimo laikotarpį emitentas privalo užtikrinti šios informacijos konfidencialumą. Jeigu pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio 4 ar 5 dalį viešai neatskleistos informacijos atskleidimas buvo

atidėtas ir nebeužtikrinamas tos viešai neatskleistos informacijos konfidencialumas, emitentas kaip įmanoma greičiau atskleidžia visuomenei tą viešai neatskleistą informaciją. Pareiga nedelsiant atskleisti viešai neatskleistą informaciją kyla šiais atvejais:

a) Pasklinda gandai, kurie yra pakankamai tikslūs. Jei gandai nėra tikslūs, tačiau bent tam tikra dalis informacijos yra teisinga, emitentas turėtų imtis visų priemonių, siekdamas rinkos dalyviams kuo greičiau atskleisti teisingą ir išsamią informaciją.

Pavyzdžiui, pasklinda gandas, kad emitentas planuoja išleisti naują akcijų emisiją, kurią, atšaukus pirmumo teisę, ketina įsigyti investuotojas X. Nors nauja emisija neplanuojama, tačiau teisinga informacija, t. y. kad investuotojas X planuoja iš emitentą kontroliuojančio akcininko įsigyti reikšmingą akcijų paketą, turėtų būti atskleista nedelsiant laikantis teisės aktų nustatytų reikalavimų.

b) Jeigu pats emitentas ar jo vardu ar už juos veikiantis asmuo atskleidžia kokią nors viešai neatskleistą informaciją trečiajam asmeniui vykdydamas įprastas su jo darbu, profesija ar pareiga susijusias užduotis, jis privalo veiksmingai atskleisti visą tokią informaciją tuo pat metu, jei informacija atskleidžiama planuotai, ir nedelsiant, jei informacija atskleidžiama netyčia.

Pavyzdžiui, emitento vadovas, žiniasklaidai komentuoamas su bendrove susijusią informaciją, atskleidžia duomenis, kurių viešas atskleidimas buvo atidėtas. Tokiu atveju emitentas privalo užtikrinti, kad atitinkama informacija būtų atskleista nedelsiant. Lietuvos bankas laikosi nuomonės, kad neužtikrinus atidėtos informacijos konfidencialumo, ji turėtų būti atskleista nedelsiant. Bet kuriuo atveju toks paskelbimas neturėtų užtrukti ilgiau, nei pagrįstai reikalinga parengti viešo pranešimo tekstą ir, esant reikalui, jo vertimą.

c) Kiti atvejai, kai viešai neatskleista informacija, kurios paskelbimas buvo atidėtas, tampa prieinama asmenims, neturintiems teisės šios informacijos žinoti.

Pavyzdžiui, vykstant deryboms apie jų turinį ir eigą sužino tiesiogiai derybose nedalyvaujantys asmenys (*pvz.*, sekretoriato darbuotojai). Kilus bet kokių įtarimų, kad informacija disponuoja ar gali ją žinoti į viešai neatskleistą informaciją turinčių teisę žinoti asmenų sąrašą neįtraukti asmenys, turi būti užtikrinta, kad ši informacija būtų nedelsiant atskleista laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

IV SKYRIUS

PRANEŠIMAI APIE EMITENTO VADOVAUJAMAS PAREIGAS EINANČIŲ IR SU JAIS GLAUDŽIAI SUSIJUSIŲ ASMENŲ SANDORIUS

1. Teisinis reguliavimas

117. Didesnis emitento vadovo pareigas einančių asmenų ir tam tikrais atvejais su jais glaudžiai susijusių asmenų vykdomų sandorių skaidrumas yra piktnaudžiavimo rinka, visų pirma prekybos VP naudojantis viešai neatskleista informacija, prevencijos priemonė. Skelbimai bent apie kai kuriuos tokius sandorius taip pat gali būti labai naudingas informacijos šaltinis investuotojams. Pranešimai apie vadovaujamas pareigas einančio asmens ir su juo glaudžiai susijusio asmens savo labai vykdomus sandorius yra ne tik naudinga informacija rinkos dalyviams, bet ir papildoma priemonė priežiūros institucijai vykdamant finansų rinkos priežiūros funkcijas.

118. Aktualios teisės normos: [Piktnaudžiavimo rinka reglamento](#) 19 straipsnis, [Atskleidimo taisyklių](#) 56-59 punktai, [Komisijos deleguotasis reglamentas \(ES\) 2016/522](#), kuriuo Piktnaudžiavimo rinka reglamento nuostatos papildomos dėl tam tikroms trečiųjų šalių valstybės institucijoms ir centriniams bankams taikomos išimties, manipuliavimo rinka požymių, ribų, nuo kurių informacija turi būti atskleidžiama, kompetentingos institucijos, kuriai pranešama apie informacijos atskleidimo atidėjimą, leidimo prekiauti draudimo laikotarpiais ir vadovų sandorių, apie kuriuos reikia pranešti, rūšių, ir [Komisijos įgyvendinimo reglamentas \(ES\) 2016/523](#), kuriuo pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamentą nustatomi techniniai įgyvendinimo standartai, susiję su pranešimo apie vadovų sandorius ir jų viešo atskleidimo forma ir šablonu.

2. Pareiga pranešti apie sudarytus sandorius

119. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnyje nustatyta, kad vadovaujamas pareigas einantys asmenys, taip pat su jais glaudžiai susiję asmenys apie sudarytus sandorius dėl emitento finansinių priemonių (taip pat ir išvestinių ar kitų su emitentu siejamų finansinių priemonių) privalo pranešti emitentui ir priežiūros institucijai. Reikalavimas pranešti apie vadovą ar su jais susijusių asmenų sudarytus sandorius taikomas tiems finansinių priemonių emitentams, kurie yra pateikę prašymą ar turi leidimą prekiauti savo finansinėmis priemonėmis reguliuojamoje rinkoje, arba, jei priemone prekiaujama tik daugiašalėje ar organizuotoje prekybos sistemoje, tiems, kuriems leista prekiauti savo finansinėmis priemonėmis daugiašalėje ar organizuotoje prekybos sistemoje arba kurie yra pateikę prašymą leisti prekiauti savo finansinėmis priemonėmis daugiašalėje ar organizuotoje prekybos sistemoje.

120. Emitentui ir priežiūros institucijai turi būti teikiami pranešimai apie vadovaujamas pareigas einančių ir su jais glaudžiai susijusių asmenų sandorius, kurių bendroji vertė per kalendorinius metus viršija 5 000 eurų ribą. Ši riba skaičiuojama sudedant visus sudarytus sandorius, kurie yra minimi Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 1 dalyje, neatsižvelgiant į įskaitymą, t. y. skaičiuojant ribą reikia sudėti tiek pirkimo, tiek pardavimo sandorių, susijusių su to emitento akcijomis, skolos priemonėmis, išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, ar kitų sandorių vertes. Bendra sandorių vertė turėtų būti skaičiuojama nuo kalendorinių metų pradžios.

3. Vadovaujamas pareigas einantys asmenys

121. Piktnaudžiavimo rinka reglamente pateiktame vadovaujamas pareigas einančio asmens apibrėžime nurodyti du alternatyvūs požymiai, kuriuos atitinkantys emitento darbuotojai bus laikomi asmenimis, kuriems kyla prievolė teikti pranešimus apie sudarytus sandorius. Tai asmuo, kuris:

a) *yra tos organizacijos administracinės vadovybės ar priežiūros organų narys.* Kadangi nei Piktnaudžiavimo rinka reglamente, nei jį įgyvendinančiuose reglamentuose nedetalizuojama, kokios pareigybės priskirtinos administracinei vadovybei, atsižvelgiant į teisinio reguliavimo tikslus ir tai, kad įmonių administracija paprastai suprantama kaip vykdomasis organas, šis punktas turėtų apimti bent įmonės vadovą, valdybos ir stebėtojų tarybos narius;

b) *yra aukščiausio rango vadovas, kuris nėra pirmiau nurodytų organų narys,* turintis nuolatinę prieigą prie viešai neatskleistos informacijos, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusios su ta organizacija, ir įgaliojimus priimti vadovo sprendimus, darančius poveikį tos organizacijos būsimai plėtrai ir verslo perspektyvoms. Konkrečiu atveju siekiant nustatyti, ar tam tikras pareigas einantis asmenys gali būti laikomi einančiais vadovaujamas pareigas, reikia įvertinti, ar pareigybė tenkina šiame punkte nustatytus požymius. Prie vadovaujamas pareigas einančių asmenų gali būti priskirti ir kiti nei valdymo organų vadovaujamas pareigas einantis asmenys, kurie įprastai dalyvauja valdymo ar priežiūros organo posėdžiuose ir turi bent patariamojo balso teisę, rengia ar dalyvauja rengiant valdymo ar priežiūros organo sprendimų projektus ir pan. Pagal šį punktą prie vadovujančių asmenų galėtų būti priskirti, **pavyzdžiui**, pagrindinių struktūrinių padalinių vadovai, kuriems suteikti įgaliojimai priimti reikšmingus visai bendrovei sprendimus arba jie gali daryti reikšmingą įtaką priimant sprendimus (**pvz.**, finansų direktorius, teisės skyriaus vadovas, personalo vadovas, verslo plėtros padalinio vadovas, rizikų valdymo padalinio vadovas ir pan.). Neapsiribojant pateiktais pavyzdžiais, kiekvienu konkrečiu atveju rekomenduotina įvertinti, ar pareigybė tenkina šiame punkte nustatytus požymius. Kilus abejonių, o ypač tais atvejais, kai tam tikras pareigas einantis asmuo disponuoja bendrovės finansinėmis priemonėmis ar turi ketinimų tokių finansinių priemonių įsigyti, rekomenduojama tokį asmenį, atsižvelgiant į Piktnaudžiavimo rinka reglamentą taikymo apimtį, laikyti vadovaujamas pareigas einančiu asmeniu arba kreiptis į priežiūros instituciją išaiškinimo.

122. Pirmiausia, pats emitentas privalo atlikti vertinimą ir identifikuoti minėtus požymius atitinkančias pozicijas. Atitinkamai asmenys, dirbantys tokiose pozicijose, laikomi vadovaujamas pareigas einančiais asmenimis ir jiems taikomi tiek Piktnaudžiavimo rinka reglamente nustatyti apribojimai, tiek pareigos. Emitentas, vykdydamas Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 5 dalies reikalavimus, turi raštu pranešti vadovaujamas

pareigas einantiems asmenims apie dėl jų einamų pareigų pobūdžio iš Piktnaudžiavimo rinka reglamento kylančias prievoles. Tuo tikslu emitentai turi parengti visų vadovaujamų pareigas einančių asmenų ir su jais glaudžiai susijusių asmenų sąrašą. Vadovaujamas pareigas einantis asmenys, be kita ko, turėtų būti informuoti ir apie jų pareigą raštu pranešti glaudžiai susijusiems asmenims apie jų prievoles ir išsaugoti tokio pranešimo kopiją.

4. Glaudžiai su vadovaujamas pareigas einančiu asmeniu susiję asmenys

123. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 3 straipsnio 26 dalyje nustatyta, kas šių nuostatų taikymo kontekste yra laikomas glaudžiai [su vadovaujamas pareigas einančiu asmeniu] susijusiu asmeniu. Be šios dalies a–c punktuose nurodytų fizinių asmenų, šios 26 dalies d punkte nustatyta, kad glaudžiai susijusiu asmeniu yra laikomas juridinis asmuo, patikos fondas ar partnerystė, kurio vadovaujamas pareigas eina vadovaujamas pareigas einantis asmuo arba a, b ar c papunkčiuose nurodytas asmuo arba kuris yra tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamas tokio asmens arba yra įsteigtas tokio asmens naudai, arba kurio ekonominiai interesai iš esmės lygiaverčiai tokio asmens interesams.

124. Atkreiptinas dėmesys, kad Piktnaudžiavimo rinka reglamento 3 straipsnio 26 dalies d punkte nustatytus požymius atitinkantis asmuo yra laikomas glaudžiai susijusiu asmeniu, kaip tai nustatyta Piktnaudžiavimo rinka reglamento 3 straipsnio 26 dalyje. **Pavyzdžiui**, valdymo įmonė, kurios vadovas kartu yra ir emitento vadovas, yra laikoma su vadovu glaudžiai susijusiu asmeniu, todėl visos pareigos, kylančios iš Piktnaudžiavimo rinka reglamento reguliavimo asmenims, glaudžiai susijusiems su vadovu (**pvz.**, pareiga pranešti apie kiekvieną savo labai vykdomą sandorį (jei peržengiama 5 000 eurų riba), yra susijusios su to emitento akcijomis arba skolos priemonėmis, išvestinėmis finansinėmis priemonėmis ar kitomis su jais siejamomis finansinėmis priemonėmis.

125. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 3 straipsnio 26 dalies d punkte minima nuostata „vadovaujamas pareigas eina“, kiek ji susijusi su juridiniu asmeniu, patikos fondu ar partneryste, reikėtų suprasti kaip apimančią atvejus, kai emitente vadovaujamas pareigas einantis arba su juo glaudžiai susijęs asmuo taip pat yra kito juridinio asmens, patikos fondo ar partnerystės vadovaujamas pareigas einantis asmuo, kuris dalyvauja ir (ar) daro įtaką priimant sprendimus dėl emitento finansinių priemonių sandorių.

126. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 3 straipsnio 26 dalies d punkte vartojama kontrolės sąvoka galėtų būti suprantama taip, kaip ji apibrėžta Įstatyme. Atsižvelgiant į tai, sprendžiant, ar asmuo yra kontroliuojamas, „kontrolę“ reikėtų suprasti tokiu būdu, kuris atitiktų Įstatyme pateiktos kontroliuojamosios įmonės sąvokos apibrėžties turinį. Pažymėtina, kad kiekvienu konkrečiu atveju yra svarbios individualios aplinkybės, įpareigojančios priežiūros instituciją kiekvienu atveju faktinių aplinkybių visumą įvertinti ne tik konkrečios teisės normos, bet ir atitinkamo teisinio reguliavimo tikslų – užtikrinti finansinių priemonių rinkos skaidrumą ir ginti investuotojų interesus – kontekste.

5. Sandoriai, apie kuriuos reikia pranešti

127. Be Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 7 dalyje nurodytų sandorių, sandoriai, apie kuriuos reikia pranešti, yra visi sandoriai, vadovaujamas pareigas einančių asmenų vykdomi savo labai ir emitentų atveju yra susiję su emitento akcijomis ar skolos priemonėmis arba su jomis susijusiomis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis ar kitomis finansinėmis priemonėmis (įskaitant vadovams suteiktą akcijų pasirinkimo sandorį (opcioną).

128. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/522, kuriuo Piktnaudžiavimo rinka reglamento nuostatos papildomos dėl tam tikroms trečiųjų šalių valstybės institucijoms ir centriniams bankams taikomos išimties, manipuliavimo rinka požymių, ribų, nuo kurių informacija turi būti atskleidžiama, kompetentingos institucijos, kuriai pranešama apie informacijos atskleidimo atidėjimą, leidimo prekiauti draudimo laikotarpiams ir vadovų sandorių, apie kuriuos reikia pranešti, rūšių, 10 straipsnio 2 dalyje yra nustatytas sąrašas sandorių, apie kuriuos reikalaujama pranešti. Atkreiptinas dėmesys, kad šis sąrašas nėra baigtinis.

6. Pranešimo forma

129. Vadovaujamas pareigas einantys asmenys ir su jais glaudžiai susiję asmenys turėtų užtikrinti, kad pateikiant pranešimus apie Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 1 dalyje nurodytus sandorius būtų naudojamas 2016 m. kovo 10 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2016/523, kuriuo pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamentą nustatomi techniniai įgyvendinimo standartai, susiję su pranešimo apie vadovų sandorius ir jų viešo atskleidimo forma ir šablonu, priede nustatytas pranešimo šablonas.

7. Pranešimo pateikimo terminas

130. Informacija apie vadovų ir su jais glaudžiai susijusių asmenų sudarytus sandorius turi būti pateikta emitentui ir priežiūros institucijai nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sandorio sudarymo dienos, o emitentas, gavęs pranešimą, per 2 darbo dienas privalo gautą pranešimą paskelbti viešai. Siekiant užtikrinti, kad finansų rinkos dalyviai informaciją apie vadovų ir su jais glaudžiai susijusių asmenų sandorius gautų kuo greičiau, pranešimo pateikimo laikas skaičiuojamas nuo sandorio sudarymo dienos, o ne nuo jo faktinio įvykdymo momento, jei šie momentai nesutampa. Jei sandoris įvykdomas tik iš dalies, turėtų būti teikiamas papildomas, patikslinantis pranešimas. Pranešimų apie vadovų ir su jais glaudžiai susijusių asmenų sandorius atskleidimui (paskelbimui ir perdavimui saugoti) taikoma Piktnaudžiavimo rinka reglamento 17 straipsnio, Įstatymo 23 straipsnio ir Atskleidimo taisyklėse nustatyta tvarka. Siekdami užtikrinti, kad pranešimai apie vadovų ir su jais glaudžiai susijusių asmenų sandorius būtų paskelbti taip, kad visuomenė galėtų greitai jų gauti ir visiškai, teisingai ir laiku įvertinti, emitentai pranešimus apie vadovų sandorius turėtų skelbti laikydamiesi Atskleidimo taisyklių II skyriaus II-III skirsnių reikalavimų (taip pat Gairių skyrius dėl reglamentuojamos informacijos skelbimo rekomendacijų). Emitentai, kurių finansinėmis priemonėmis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, viešai paskelbtą vadovų ir su jais glaudžiai susijusių asmenų pranešimus, kaip ir reglamentuojamą informaciją, turi įkelti į CRIB.

131. Pranešimų apie vadovų ir su jais glaudžiai susijusių asmenų sudarytus pasirinkimo sandorius (opcionus) ypatumai. Pasirinkimo sandorio (opciono), kaip finansinės priemonės, sąvoka apima ne tik tokio sandorio sudarymą, bet ir jo vykdymą, todėl pranešimas apie vadovų ir su jais glaudžiai susijusių asmenų sudarytus pasirinkimo sandorius turi būti teikiamas tiek juos sudarius, tiek ir įgyvendinus (nepriklausomai nuo to, ar pasinaudota teise įgyti atitinkamų finansinių priemonių), t. y. vadovaujamas pareigas einantys ir su jais glaudžiai susiję asmenys pranešimus apie akcijų pasirinkimo sandorius (opcionus) turėtų pateikti du kartus: ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo tokio pasirinkimo sandorio (opciono) sudarymo (pasirašymo) ir ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo įvykdymo dienos.

8. Draudžiamas prekybos laikotarpis

132. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 11 dalyje nustatytas 30 kalendorinių dienų prieš paskelbiant tarpinę finansinę ataskaitą arba metų pabaigos ataskaitą prekybos draudimo laikotarpis, kuriuo vadovaujamas emitento pareigas einantys asmenys negali tiesiogiai arba netiesiogiai savo arba trečiojo asmens labui vykdyti jokios prekybos, susijusios su akcijomis ar emitento skolos priemonėmis arba išvestinėmis priemonėmis ar kitomis su jomis susijusiomis finansinėmis priemonėmis (toliau – draudžiamas prekybos laikotarpis, DPL). DPL taikomas tik vadovaujamas emitento pareigas einančiam asmeniui, o su emitentu glaudžiai susijusiems asmenims, laikantis Piktnaudžiavimo rinka reglamento 14–15 straipsniuose nustatytų reikalavimų, vykdyti prekybą šiuo laikotarpiu nėra draudžiama.

133. Vadovaujamas emitento pareigas einančiam asmeniui DPL galioja ne tik draudimas tiesiogiai sudaryti sandorius dėl finansinių priemonių. Draudimas taikomas ir netiesiogiai savo arba trečiojo asmens labui vykdomai prekybai. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad su vadovaujamas pareigas einančiu asmeniu glaudžiai susijusių asmenų sudaryti sandoriai dėl to emitento finansinių priemonių gali būti laikomi netiesiogiai vadovaujamas pareigas einančio asmens arba trečiojo asmens naudai sudarytais sandoriais (**pvz.**, per DPL

vadovaujamas pareigas einančio asmens šeimos narių ar giminaičių sudaryti sandoriai dėl to emitento finansinių priemonių, vadovaujamas pareigas einančio asmens tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamo juridinio asmens sudaryti sandoriai ir pan.). Glaudžiai su vadovaujamas pareigas einančiu asmeniu susijusiems asmenims galioja prievolė pranešti apie sudarytus sandorius. Atsižvelgiant į tai, gavus pranešimą apie su glaudžiai susijusių asmenų per DPL sudarytą sandorį, kartu su kitomis su sandoriu susijusiomis aplinkybėmis būtų vertinama, ar nebuvo pažeistas tiek draudimas pasinaudoti viešai neatskleista informacija, tiek draudimas sudaryti sandorius DPL.

134. Atkreipiame dėmesį ir į tai, kad, nors DPL glaudžiai su emitentu susijusiems asmenims netaikomas, šiuo laikotarpiu dėl aukštos galimo pasinaudojimo viešai neatskleista informacija rizikos su emitentu glaudžiai susijusiems asmenims sudaryti sandorius dėl emitento finansinių priemonių rekomenduotina tik esant tokio sandorio sudarymo būtinumą pagrindžiančioms aplinkybėms (**pvz.**, sudaryti sandorį siekiant nepažeisti kolektyvinio investavimo subjekto ar pensijų fondo diversifikavimo reikalavimų [pareigoja nustatytas teisinis reguliavimas, tai yra vienintelis galimas būdas gauti lėšų finansiniams įsipareigojimams ar prievolėms įvykdyti ir pan.]).

9. Draudžiamo prekybos laikotarpio pradžia

135. Draudimo laikotarpis įsigalioja 30 kalendorinių dienų iki metinės ir pusmečio informacijos viešo paskelbimo datos. Sąvoka „tarpinių finansinių ataskaitų arba metų pabaigos ataskaitų paskelbimas“, nustatyta Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 11 dalyje, apima viešą pranešimą, kuriuo emitentas atskleidžia informaciją, kuri bus įtraukta į emitento finansinių metų pirmojo pusmečio informaciją ir į metinę informaciją, kurią emitentas privalo viešai paskelbti vadovaudamasis Įstatymo 12–13 straipsnių reikalavimais. Pirmasis viešas ataskaitinio laikotarpio emitento veiklos rezultatų paskelbimas turėtų būti laikomas atitinkamo 30 dienų draudžiamo prekybos laikotarpio pabaiga. Paskelbimu, kaip tai nustatyta Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 11 dalyje, turėtų būti laikomas ir preliminarinių ataskaitinio laikotarpio emitento veiklos rezultatų, atitinkančių viešai neatskleistos informacijos, kaip ji apibrėžta Piktnaudžiavimo rinka reglamento 7 straipsnyje, viešas paskelbimas. Iki šių duomenų atskleidimo teisės aktų nustatyta tvarka galioja 30 dienų draudžiamas prekybos laikotarpis. Jeigu emitentas, vadovaudamasis Įstatymo 14 straipsniu, pasirenka sudaryti ir skelbti tarpinę informaciją, kaip tai nustatyta tarptautiniuose ar kituose taikomuose apskaitos standartuose, taip pat tais atvejais, kai pasirenkama rengti ne visą tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį (**pvz.**, rengiami tik tarpinio laikotarpio veiklos ir (arba) finansiniai rodikliai; kelios finansinių ataskaitų rinkinio ataskaitos ir pan.), DPL prieš tokios informacijos viešą atskleidimą netaikomas. Atkreiptinas dėmesys, kad Piktnaudžiavimo rinka reglamento 14 straipsnyje nustatytas draudimas prekiauti ar mėginti prekiauti vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija galioja visada, nepriklausomai nuo to, ar prieš atitinkamos informacijos paskelbimą taikomas DPL. Svarbu tai, kad jo metu sudaryti sandoriai gali užtraukti atsakomybę tiek už neteisėtą pasinaudojimą viešai neatskleista informacija, tiek už DPL pažeidimą.

136. Daugiau rekomendacijų, susijusių su periodinės reglamentuojamos informacijos, įskaitant metinę, pusmečio ir tarpinę informaciją, atskleidimu, pateikta Gairių skyriuje „Viešai neatskleista informacija“ ir Gairių 25–27 p.

10. Draudimas neteisėtai naudotis viešai neatskleista informacija ir manipuliuoti rinka

137. Tiek vadovaujamas emitento pareigas einantiems asmenims, tiek kitiems emitento darbuotojams draudžiama neteisėtai naudotis viešai neatskleista informacija ar manipuliuoti rinka. Kadangi Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 11 dalyje nustatytas 30 dienų draudimo laikotarpis neapima viso laikotarpio, kai labiausiai tikėtina, kad vadovaujamas pareigas einantys asmenys žino viešai neatskleistą informaciją, susijusią su emitento ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatais, ypač pabrėžtina, kad visiems emitento viešai neatskleistą informaciją žinantiesiems, taip pat ir vadovaujamas pareigas einantiems asmenims, visą laiką taikomi Piktnaudžiavimo rinka reglamento 14 ir 15 straipsniai, draudžiantys prekiauti ar mėginti prekiauti VP, pasinaudojant viešai neatskleista informacija,

neteisėtai atskleisti viešai neatskleistą informaciją ir manipuliuoti rinka ar bandyti manipuliuoti rinka.

11. Sandorių sudarymas draudžiamu prekybos laikotarpiu

138. Išimtiniais atvejais emitentas gali leisti vadovaujamas pareigas einančiam asmeniui sudaryti sandorius draudžiamu prekybos laikotarpiu. Piktnaudžiavimo rinka reglamente išskiriamos dvi kategorijos atvejų, kai vadovaujamas emitento pareigas einantis asmuo, gavęs emitento pritarimą, gali draudžiamu prekybos laikotarpiu sudaryti sandorius dėl to emitento finansinių priemonių.

139. Pirmoji kategorija atvejų siejama su pavieniais sandoriais (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 12 dalies a punktas), o antroji su vykdoma ar įvykdyta prekyba, t. y. pagal tam tikras programas (**pvz.**, skirtas darbuotojams) ar schemas vykdomais nevienkartiniais sandoriais (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 19 straipsnio 12 dalies b punktas). Leidimo prekiauti draudimo laikotarpiais suteikimo tvarka ir sąlygos nustatytos Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2016/522 (7–9 straipsniai).

140. Prekyba draudžiamu prekybos laikotarpiu galima tik tuo atveju, jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:

a) susiklosčius ypatingoms aplinkybėms, **pavyzdžiui**, susidūrus su dideliais finansiniais sunkumais, dėl kurių būtina nedelsiant parduoti akcijas; ar vykdant su darbuotojų akcijomis, taupymo fondais susijusias prekybos schemas, jeigu tokie sandoriai neturi įtakos atitinkamų VP savininkų turkiniams interesams;

b) yra gautas emitento leidimas;

c) vadovaujamas pareigas einantis asmuo gali įrodyti, kad konkretus sandoris negali būti vykdomas kuriuo nors kitu metu, išskyrus draudimo laikotarpį.

141. Vadovaujamas pareigas einantis asmuo, kuris dėl susiklosčiusių ypatingų aplinkybių siekia parduoti turimas finansines priemones, turi pateikti motyvuotą rašytinį prašymą emitentui, kuris jį vertina pagal Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2016/522 nustatytus reikalavimus. Šiame prašyme, be kita ko, turi būti pateikti įrodymai, kad konkretus sandoris negali būti vykdomas kuriuo nors kitu metu, išskyrus draudimo laikotarpį. Suteikus leidimą vykdyti prekybą draudžiamu prekybos laikotarpiu, emitentas turėtų užtikrinti, kad visi su leidimo išdavimu susiję duomenys ir dokumentai galėtų būti pateikti Lietuvos bankui.

V SKYRIUS DUOMENYS APIE ASMENIS, TURINČIUS TEISĘ ŽINOTI VIEŠAI NEATSKLEISTĄ INFORMACIJĄ

1. Teisinis reguliavimas

142. Viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašai yra svarbi priemonė, padedanti priežiūros institucijai tiriant galimo piktnaudžiavimo rinka atvejus. Emitentams tokie sąrašai padeda kontroliuoti viešai neatskleistos informacijos srautus ir užtikrinti jos konfidencialumą.

143. Aktualios teisės normos: [Piktnaudžiavimo rinka reglamento](#) 18 straipsnis, [Atskleidimo taisyklių](#) 60–61 punktai, [Komisijos įgyvendinimo reglamentas \(ES\) 2022/1210](#).

2. Pareiga sudaryti viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą

144. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnyje nustatyta emitentų ar jų vardu veikiančių asmenų pareiga sudaryti sąrašą asmenų, turinčių galimybę susipažinti su viešai neatskleista informacija, tokius sąrašus nedelsiant atnaujinti laikantis Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnio 4 dalies reikalavimų ir juos nedelsiant pateikti priežiūros institucijai, jei ji to paprašo. Emitentai arba bet kurie jų vardu ar jų sąskaita veikiantys asmenys privalo parengti visų turinčių galimybę susipažinti su viešai neatskleista informacija ir pagal sutartį ar kitais pagrindais užduotis vykdančių ir todėl galinčių susipažinti su ja asmenų, pavyzdžiui, konsultantų, buhalterių ar kredito reitingų agentūrų, sąrašą.

145. Pareigą parengti viešai neatskleistą informaciją turinčių asmenų sąrašą turi ne tik patys emitentai, bet ir kiti asmenys, kurie turi teisę veikti emitento vardu ar jo sąskaita ir turi prieigą prie viešai neatskleistos informacijos.

146. Vertinant, ar tam tikras paslaugas (konsultavimo, apskaitos, audito, kredito reitingų agentūros ir kt.) emitentui teikiantys asmenys yra asmenys, veikiantys emitento vardu ar jo sąskaita, ir todėl turi pareigą savarankiškai parengti viešai neatskleistą informaciją turinčių asmenų sąrašą, reikėtų atlikti kiekvienos subjektų grupės vykdomų funkcijų ir vaidmens analizę. Kadangi kai kurie subjektai, t. y. konsultantai, buhalteriai (Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnio 1 dalyje vartojama sąvoka „buhalteriai“ (angl. *accountants*) turėtų apimti ir auditorius) ir kredito reitingų agentūros, yra tiesiogiai paminėti Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnio 1 dalyje, laikytina, kad šie subjektai yra emitento vardu ar sąskaita veikiantys asmenys, todėl jiems pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamentą taikytina pareiga parengti viešai neatskleistą informaciją turinčių asmenų sąrašą ir vykdyti kitus su tuo susijusius reikalavimus. Minimi konsultantai galėtų apimti advokatus, verslo konsultantus, patarėjus mokestiniais klausimais, kredito įstaigas, teikiančias konsultavimo paslaugas emitento naudai ir interesais, pavyzdžiui, dėl pirminio viešo siūlymo (angl. *Initial Public Offering*) ir pan.

147. Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnio 1 dalyje numatytas tik pavyzdinis asmenų, veikiančių emitento vardu ar sąskaita, sąrašas, todėl, be pirmiau šiose gairėse paminėtų konsultantų, buhalterių, auditorių, kredito reitingų agentūrų, pareiga parengti ir tvarkyti viešai neatskleistą informaciją turinčių asmenų sąrašą gali kilti ir kitiems emitentui paslaugas teikiantiems asmenims. Sprendžiant dėl paslaugų teikėjų pareigos parengti ir tvarkyti viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą, kiekvienu konkrečiu atveju turi būti įvertinama, *pirma*, ar asmuo turi prieigą prie viešai neatskleistos informacijos, *antra*, ar asmuo veikia emitento vardu arba sąskaita.

148. Kiekvienu atveju tikslinga atkreipti dėmesį į vykdomą veiklą ir santykį su emitentu (ar atitinkama veikla vykdoma emitento vardu arba jo sąskaita), taip pat į gaunamos informacijos pobūdį (ar gaunama informacija yra viešai neatskleista informacija) ir, esant pagrindui, savo veiklą suderinti su Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnio reikalavimais. Taip pat emitentams rekomenduojama informuoti jiems atitinkamas paslaugas teikiančius subjektus, kurie laikytini emitento vardu ar sąskaita veikiančiais asmenimis, apie Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnyje nustatytas pareigas emitento vardu ar sąskaita veikiantiems asmenims parengti ir atnaujinti viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą.

149. Jeigu kitas asmuo, vykdydamas emitento jam aiškiai ir būtent tuo tikslu deleguotą užduotį parengti ir atnaujinti viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą, veikdamas emitento vardu ar sąskaita, imasi vykdyti užduotį parengti ir atnaujinti viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą, emitentas yra visiškai atsakingas už tai, kad būtų laikomasi prievolių pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnį. Būtent subjektai, kurie veikdami emitento vardu ar sąskaita patys turi pareigą parengti ir atnaujinti viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašus (**pavyzdžiui**, konsultavimo, apskaitos, audito, kredito reitingų agentūros paslaugas teikiantys asmenys), o ne emitentas, yra atsakingi už šios savo pareigos tinkamą vykdymą. Emitentas tokiu atveju turi pareigą į savo rengiamus viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašus įtraukti konsultavimo, apskaitos, audito, kredito reitingų agentūros paslaugas teikiančių subjektų darbuotojus, turinčius prieigą prie emitento viešai neatskleistos informacijos, arba nurodyti paslaugas teikiančio subjekto kontaktinį asmenį.

3. Pagrindiniai sąrašo sudarymo ir atnaujinimo reikalavimai

150. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2022/1210 nustatyti viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašų šablonai. Sąrašai turi būti sudaromi naudojant tik šiuos šablonus. Pateikus sąrašus, parengtus ne pagal nustatytą šabloną, gali būti laikoma, kad sąrašas Lietuvos bankui nebuvo pateiktas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad turi būti užpildyti visi šablono laukeliai: nurodyti tikslūs asmenų adresai, viešai neatskleistos informacijos turinčio asmens pavardė, suteikta gimus (jei skiriasi nuo dabartinės pavardės), asmeniniai telefono numeriai, darbo telefono numeriai, nacionaliniai identifikavimo numeriai (asmens kodai), gimimo datos, nurodomos viešai neatskleistos informacijos turinčių

asmenų sąrašo skyriaus sukūrimo datos ir laikas reikalaujama formata, nurodomas konkretus sandoris ar įvykis, su kuriuo susijusi viešai neatskleista informacija.

151. Sąrašas turi būti padalytas į atskirus skirsnius, susijusius su skirtinga viešai neatskleista informacija. Emitentai gali sudaryti atskirą skirsnį dėl asmenų, nuolat turinčių viešai neatskleistos informacijos ([Komisijos įgyvendinimo reglamento \(ES\) 2022/1210](#) I priedo 2 šablonas). Tokiu atveju asmenys, jau įtraukti į nuolat turinčių viešai neatskleistos informacijos asmenų sąrašą, pakartotinai į kiekvienos rūšies viešai neatskleistai informacijai skirtus skyrius nebeįtraukiami.

152. Emitentui tam tikras paslaugas (konsultavimo, apskaitos, audito, kredito reitingų agentūros ir kt.) teikiančių juridinių asmenų darbuotojai, kurie dėl vykdomų funkcijų turi teisę žinoti viešai neatskleistą informaciją, turi būti įtraukiami į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą. Emitento rengiamame viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašė turi būti nurodyti visi asmenys, kurie vykdydami jiems pavestas funkcijas turi prieigą prie tokios informacijos, nesvarbu, kokį ryšį jie turi su emitentu, t. y. dirba emitente darbo santykių pagrindu arba turi santykį su emitentu kitu pagrindu (**pvz.**, sutartiniu pagrindu).

153. Tais atvejais, kai tam tikras paslaugas emitentui teikiantis juridinis asmuo pats turi pareigą rengti viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą, emitentui pakanka įtraukti paslaugų teikėjo kontaktinį asmenį, nurodant visus jo [Komisijos įgyvendinimo reglamente \(ES\) 2022/1210](#) nurodytus duomenis, o visi šio paslaugų teikėjo vardu veikiantys fiziniai asmenys, kurie turi prieigą prie viešai neatskleistos informacijos, turėtų būti įtraukiami į paslaugų teikėjo savarankiškai rengiamą sąrašą.

Pavyzdžiui, emitentui apskaitos paslaugas teikia UAB „Skaitliukai“. Ši bendrovė turi įgaliojimą emitento vardu gauti visą apskaitai tvarkyti reikalingą informaciją iš bet kurių su emitentu sutartiniu ar kitu pagrindu susijusių asmenų ar institucijų. Emitentas, sudarydamas viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą, gali: a) įtraukti visus UAB „Skaitliukai“ darbuotojus, kurie vykdydami funkcijas turi prieigą prie viešai neatskleistos informacijos; b) gali nurodyti tik vieną UAB „Skaitliukai“ paskirtą kontaktinį asmenį. Savo ruožtu UAB „Skaitliukai“ turi pareigą parengti atskirą, visus teisės aktuose nustatytus reikalavimus (formos, turinio, atnaujinimo ir kt.) atitinkantį, viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą. Į šį sąrašą būtina įtraukti tiek nuolatinis, tiek konkrečioms užduotims vykdyti paskirtus darbuotojus, kuriems suteikta prieiga prie emitento viešai neatskleistos informacijos.

154. Viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašas turi būti atnaujinamas nuolat – t. y. nedelsiant, kai paaiškėja Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnio 4 dalyje nustatytos aplinkybės. Kiekviename atnaujintame sąrašė, be kita ko, nurodoma sąrašo sukūrimo data, įvykio, dėl kurio sąrašas atnaujintas, data ir laikas (VNI sąrašo atnaujinimo data) ir pateikimo Lietuvos bankui data. Pagal [Komisijos įgyvendinimo reglamento](#) (ES) 2022/1210 1 straipsnio 3 dalį, turi būti užtikrinta prieiga prie visų ankstesnių viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašo versijų, todėl ankstesnių duomenų ištrinti nerekomenduojame, kadangi tokiu atveju nebus užtikrinta galimybė esant poreikiui pateikti reikalingą informaciją ir tai gali užtraukti atsakomybę.

155. Pildant viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą (tiek teikiant informaciją apie nuolatinis viešai neatskleistos informacijos turėtojus, tiek apie skyrius, susijusius su konkrečia viešai neatskleista informacija), nauji asmenys į sąrašą įtraukiami, o visi anksčiau jame buvę asmenys, kurie nebeturi teisės žinoti viešai neatskleistos informacijos, išbraukiami. Pažymėtina, kad pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnio 5 dalį, dėl to paties straipsnio 4 dalyje nustatytų priežasčių atnaujinus sąrašą (tai turi būti atlikta nedelsiant), privaloma saugoti ir ankstesnes šio sąrašo versijas (saugoma atsižvelgiant į Piktnaudžiavimo rinka reglamento 28 straipsnio nuostatas), tačiau nereikalaujama kiekvieną kartą atnaujinus viešai neatskleistą informaciją turinčių asmenų sąrašą pateikti jį priežiūros institucijai.

4. Viešai neatskleistą informaciją turinčių asmenų sąrašo pateikimas priežiūros institucijai

156. Atsižvelgiant į tai, kad Piktnaudžiavimo rinka reglamente nustatyta emitento pareiga viešai neatskleistą informaciją turinčių asmenų sąrašą pateikti priežiūros institucijai

nedelsiant šiai tokio sąrašo pareikalavus, toks sąrašas turėtų būti įkeltas į Lietuvos banko ftp tarnybinę stotį (serverį) adresu ats.lb.lt ne vėliau kaip kitą darbo dieną po prašymo gavimo dienos.

157. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Atskleidimo taisyklėse nenumatyta kitų, alternatyvių viešai neatskleistą informaciją turinčių asmenų sąrašo pateikimo būdų. T. y. sąrašo pateikimas elektroniniu paštu (net ir koduotu, slaptažodį pateikiant atskirai), registruotu laišku ar kitais būdais neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Emitentas turi užtikrinti, kad naudojamos informacinių technologijų sistemos užtikrintų galimybę pateikti informaciją teisės aktuose nustatytu būdu, o darbuotojai turėtų tam reikalingų žinių.

5. Informacija, teiktina į sąrašą įtrauktiems asmenims

158. Piktnaudžiavimo rinka reglamente, be kita ko, nustatyta pareiga supažindinti į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą įtrauktus asmenis su teisiniu reguliavimu, kuris taikomas prekybai VP naudojantis viešai neatskleista informacija ir neteisėtam viešai neatskleistos informacijos atskleidimui, įskaitant ir poveikio priemones, taikomas už tokius pažeidimus. Emitentas turėtų imtis visų reikalingų priemonių, kad į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašus įtraukti asmenys būtų informuoti ne tik apie patį įtraukimo į sąrašą faktą, tačiau būtų supažindinti ir su viešai neatskleistos informacijos požymiais, nurodant, kokia informacija, kuria disponuoja ar prie kurios turi prieigą konkretus asmuo, vykdydamas jam priskirtas funkcijas, laikytina viešai neatskleista informacija, kuria naudojantis draudžiama priimti investicinius sprendimus, kada tokia informacija egzistuoja, kada ji atskleidžiama viešai ir pan.

159. Lietuvos bankas turi teisę vertinti tiek tai, ar viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašai sudaromi laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų, tiek ir tai, ar į šį sąrašą įtraukti asmenys tinkamai supažindinami su jiems taikytinu teisiniu reguliavimu ir atsakomybe už pažeidimus. Tinkamas į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą įtrauktų asmenų supažindinimas su teisiniu reguliavimu yra efektyvi piktnaudžiavimo rinka prevencijos priemonė, todėl rekomenduotina emitentams šios priemonės taikymui skirti pakankamai resursų.

160. Gairių priede pateikiamas Pranešimo apie įtraukimą į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą, supažindinant su informacija, kurią reikalaujama pateikti pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnio 2 dalį, pavyzdys. Emitentai arba jų vardu ar jų sąskaita veikiantys asmenys Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnio 2 dalyje nurodytu tikslu gali taikyti ir kitos formos bei turinio, kuris atitinka reikalavimus, dokumentą.

161. Be teisinės informacijos, su kuria privaloma supažindinti į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą įtraukiamus asmenis, į šiuos sąrašus įtraukiamiems asmenims rekomenduojama paaiškinti, kad Piktnaudžiavimo rinka reglamentas nedraudžia į viešai neatskleistos informacijos sąrašus įtrauktiems asmenims turėti to emitento išleistų finansinių priemonių, taip pat jų įsigyti ar perleisti (darant prielaidą, kad nesinaudojama viešai neatskleista informacija). Draudimas ir atsakomybė siejami su naudojantis kitiems rinkos dalyviams neatskleista informacija priimamais investiciniais sprendimais.

162. Pats savaime faktas, kad asmuo, kuris turi emitento išleistų finansinių priemonių, disponuoja ir viešai neatskleista informacija (arba dėl įtraukimo į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą turi galimybę ją žinoti), negali būti laikomas Piktnaudžiavimo rinka reglamente nurodyto draudimo pažeidimu. Kitaip tariant, Piktnaudžiavimo rinka reglamentas draudžia priimti investicinius sprendimus, kuriuos lemia būtent su emitentu susijusios viešai neatskleistos informacijos žinojimas. Atsižvelgiant į tai, asmenims, kurie yra įtraukti į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašus, rekomenduotina deramai įvertinti priimamus investicinius sprendimus ir poreikį vykdyti aktyvią prekybą to emitento finansinėmis priemonėmis, tačiau pats savaime tokių finansinių priemonių turėjimas (taip pat įsigijimas ir netekimas, jei investicinis sprendimas priimamas nesinaudojant viešai neatskleista informacija) esant viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašuose nėra Piktnaudžiavimo rinka reglamento pažeidimas.

163. Į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą įtraukiamiems asmenims tikslinga paaiškinti, kad draudžiama naudotis viešai neatskleista informacija priimant investicinius sprendimus, ir tai, ką toks draudimas apima, t. y. reikia paaiškinti, kad pasinaudojimas viešai neatskleista informacija gali būti tiek tiesioginis (veikiant savo vardu ir

savo naudai), tiek netiesioginis (kito asmens vardu, jo sąskaita ar jo naudai, taip pat pasitelkiant kitus asmenis ir pan.). Pažymėtina, kad galimi įvairūs tiek tiesioginio, tiek netiesioginio neteisėto pasinaudojimo viešai neatskleista informacija scenarijai – tiek labai paprasti, tiek naudojant sudėtingas schemas. Esminis netiesioginio pasinaudojimo viešai neatskleista informacija požymis yra asmens veika kartu su kitais asmenimis (fiziniais ar juridiniais ir nebūtinai žinančiais, kad jie veikia neteisėtai) ar per juos, kuria sudaromos sąlygos panaudojant informaciją, kurios nežino kiti investuotojai, įgyvendinti investicinius sprendimus.

Pavyzdžiui, asmuo yra aktyvus investuotojas, kuris prekiauja reguliuojamoje rinkoje ir turi įsigijęs įvairių finansinių priemonių, taip pat ir tam tikrą kiekį emitento išleistų finansinių priemonių. Asmuo įtraukiamas į emitento viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą. Asmuo reguliuojamoje rinkoje įvykdo pavedimą dėl emitento finansinių priemonių (**pvz.**, įsigyja papildomą kiekį) ir netrukus po to emitentas viešai paskelbia informaciją apie planuojamus mokėti dividendus.

Situacijos vertinimas: preziumuojama, kad asmuo žino viešai neatskleistą informaciją, nes yra įtrauktas į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą ir tiesiogiai (veikia pats) įsigyja finansinių priemonių. Didelė tikimybė, kad tokiu atveju būtų konstatuotas pažeidimas, nebent asmuo įrodytų, kad investicinį sprendimą priėmė nesinaudodamas viešai neatskleista informacija, tačiau toks scenarijus vertintinas kaip mažai tikėtinas.

Pavyzdžiui, asmuo X įtraukiamas į emitento viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą. Asmuo Y, kuris yra artimas asmens X giminaitis, neprekiauja reguliuojamoje rinkoje, neturi jokių finansinių priemonių, tačiau netrukus, prieš emitentui paskelbiant metinius rezultatus (pozityvius), įsigyja emitento finansinių priemonių. Paskelbus informaciją, šių finansinių priemonių kaina kyla, asmuo Y jas pelningai parduoda. Tyrimo metu paaiškėja, kad pavedimus dėl finansinių priemonių, naudodamasis asmens Y finansinių priemonių sąskaitos prisijungimo duomenimis, teikė asmuo X.

Situacijos vertinimas: preziumuojama, kad asmuo X turi viešai neatskleistos informacijos, nes yra įtrauktas į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą ir netiesiogiai (veikia asmens Y naudai ir jo sąskaita) įsigyja finansinių priemonių, t. y. neteisėtai pasinaudoja viešai neatskleista informacija.

Pavyzdžiui, asmuo, kuris įtrauktas į emitento viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą, investuoja į fondą, kurio finansinių priemonių portfelį, be kita ko, sudaro ir emitento akcijos.

Situacijos vertinimas: vertinant šį pavyzdį vadovaujamosi prielaida, kad tiek fondo valdytojas, tiek asmuo, kuris investuoja į fondą, elgiasi sąžiningai, t. y. neturi tikslo naudotis viešai neatskleista informacija ar ją perduoti. Todėl pats savaime faktas, kad į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą įtrauktas asmuo yra investavęs ar ateityje investuos į tam tikrą fondą, kurio portfelį, be kitų finansinių priemonių, sudaro ir atitinkamo emitento išleistos finansinės priemonės, nebūtų laikomas Piktnaudžiavimo rinka reglamento pažeidimu.

Kitoks situacijos vertinimas galimas tokiu atveju, jei pensijų fondo dalyvis pats imtųsi aktyvių veiksmų, keisdamas ar sudarydamas portfelio struktūrą. Jeigu toks asmuo, remdamasis jam žinoma, tačiau viešai neatskleista informacija, siektų atitinkamai sudaryti ar keisti investicinio portfelio sudėtį ir pats arba veikdamas per fondo valdytoją imtųsi aktyvių veiksmų, toks elgesys galėtų būti vertinamas kaip Piktnaudžiavimo rinka reglamento pažeidimas (netiesioginis (per fondą) finansinių priemonių įgijimas / perleidimas pasinaudojant viešai neatskleista informacija).

164. Į Piktnaudžiavimo rinka reglamente nustatytų draudimų spektrą nepatenka atvejai, kai viešai neatskleista informacija gali būti siekiama pasinaudoti kitokio pobūdžio sprendimams (ne investiciniams) priimti. **Pavyzdžiui**, remiantis viešai neatskleista informacija pasiūlyti emitentui tam tikras paslaugas ir pan.

VI SKYRIUS PRANEŠIMAI APIE ĮTARTINUS SANDORIUS IR PAVEDIMUS (STOR)

1. Teisinis reguliavimas

165. Viena iš priemonių, taikoma siekiant užtikrinti vienodas rinkos sąlygas prekybos vietose ir sistemose, yra pareiga nustatyti ir užtikrinti veiksmingas priemones manipuliavimo rinka ir piktnaudžiavimo veiksams užkardyti ir nustatyti, įskaitant ir pranešimus apie įtartinus pavedimus ir įtartinus sandorius, vykstančius ne prekybos vietoje.

166. Aktualios teisės normos: [Piktnaudžiavimo rinka reglamento](#) 16 straipsnis, [Atskleidimo taisyklių](#) 62–63 punktai, Komisijos įgyvendinimo [reglamentas \(ES\) 2016/957](#).

2. Pareiga pranešti apie įtartinus sandorius

167. Rinkos dalyviai, finansų maklerio įmonės ir kredito įstaigos, valdantys prekybos vietą, laikydamiesi Piktnaudžiavimo rinka reglamento 16 straipsnio ir Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2016/957 nuostatų, turi nustatyti ir užtikrinti efektyvias, veikiančias įtartinų sandorių nustatymo ir pranešimo apie juos priemones, sistemas bei procedūras. Jos turėtų apimti pranešimus apie įtartinus pavedimus ir įtartinus sandorius, vykstančius ne prekybos vietoje. Šis reikalavimas įpareigoja nedelsiant, kai tik kyla pagrįstas įtarimas, pranešti Lietuvos bankui apie pavedimus ir sandorius, įskaitant bet kokius nutraukimus ar jų dalinius pakeitimus, kurie gali būti prekybos VP naudojantis viešai neatskleista informacija, manipuliavimo rinka, bandymo manipuluoti rinka ar vykdyti prekybą VP naudojantis viešai neatskleista informacija atvejais. Vertinimas, ar tam tikras pavedimas ar sandoris laikytinas įtartinu, turėtų būti pagrįstas faktais, o ne spėlionėmis ar prielaidomis, kiekvienu konkrečiu atveju atsižvelgiant į faktines aplinkybes bei vadovaujantis protingumo principu. Delsimas pateikti pranešimą siekiant įtraukti daugiau įtartinų pavedimų ar sandorių yra nesuderinamas su prievole veikti nedelsiant, kai tik kyla pagrįstas įtarimas. Ar yra pagrindas pateikti pranešimą apie įtartiną sandorį, turėtų būti įvertinta kiekvieną kartą atskirai, siekiant nustatyti, ar teikiant vieną pranešimą galima pranešti apie kelis pavedimus ir sandorius. Praktika, kai prieš pateikiant pranešimą laukiama, kol bus sukauptas tam tikras pranešimų skaičius, yra nesuderinama su reikalavimu pranešti nedelsiant.

168. Tam tikromis aplinkybėmis pagrįstas įtarimas dėl prekybos VP naudojantis viešai neatskleista informacija, manipuliavimo rinka arba bandymo prekiauti VP naudojantis viešai neatskleista informacija ar manipuluoti rinka gali kilti praėjus tam tikram laikui po įtartinės veiklos dėl vėlesnių įvykių ar gautos informacijos. Tai neturėtų būti priežastis apie įtartiną veiklą nepranešti kompetentingai institucijai. Tomis specialiomis aplinkybėmis siekdamas įrodyti, kad laikosi pranešimo reikalavimų, pranešimą teikiantis asmuo turėtų gebėti pagrįsti laiko tarpą nuo įtartinės veiklos vykdymo iki pagrįsto įtarimo dėl prekybos VP naudojantis viešai neatskleista informacija, manipuliavimo rinka arba bandymo prekiauti VP naudojantis viešai neatskleista informacija ar manipuluoti rinka atsiradimo.

3. Piktnaudžiavimo rinka požymiai

169. Vertinant, ar tam tikras pavedimas ar sandoris laikytinas įtartinu, turėtų būti atsižvelgiama į:

- 1) Piktnaudžiavimo rinka reglamento 8 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus prekybos VP pasinaudojant viešai neatskleista informacija požymius (plačiau žr. Gairių III skyrių);
- 2) Piktnaudžiavimo rinka reglamento 12 straipsnyje nustatytus veiksmus, kurie priskiriami prie manipuliavimo rinka arba laikomi manipuliavimu rinka;
- 3) Piktnaudžiavimo rinka reglamento I priede nustatytus manipuliavimo veiksmų, susijusių su melagingais ar klaidinančiais signalais ir kainų fiksavimu, požymius;
- 4) Piktnaudžiavimo rinka reglamento I priede nustatytus manipuliavimo veiksmų, susijusių su fiktyvių priemonių ar kitų apgaulės ar manipuliavimo būdų naudojimu, požymius.

170. Siekdami palengvinti vertinimą, ar konkretūs sandoriai, pavedimai ir veiksmai leidžia pagrįstai įtarti, kad yra bandoma manipuluoti finansinių priemonių rinka, pateikiame keletą galimų piktnaudžiavimo rinka pasireiškimo formų ir metodų pavyzdžių bei aprašymų. Pavyzdžių sąrašas nebaigtinis, todėl kiekvienu konkrečiu atveju rekomenduojama atsižvelgti

į visas aplinkybes, kurias apima Piktnaudžiavimo rinka reglamente pateiktas piktnaudžiavimo rinka apibrėžimas.

171. Galimos manipuliavimo rinka pasireiškimo formos:

1) pateikti pavedimai pirkti–parduoti ar sudaryti sandoriai sudaro didelę tos dienos sandorių dėl atitinkamos finansinės priemonės, kuria galima prekiauti reguliuojamoje rinkoje ar daugiašalėje prekybos sistemoje, skaičiaus ir (arba) apyvartos dalį, ypač tuo atveju, kai šie veiksmai lemia reikšmingą tos finansinės priemonės kainos pokytį;

2) dideles finansinių priemonių pirkimo ar pardavimo pozicijas turinčių asmenų pateikti pavedimai pirkti–parduoti ar sudaryti sandoriai lemia ryškius tos finansinės priemonės arba susijusios išvestinės finansinės priemonės ar pagrindinio turto (angl. *underlying asset*), kuriuo galima prekiauti reguliuojamoje rinkoje ar daugiašalėje prekybos sistemoje, kainos pokyčius;

3) sudaryti sandoriai nelemia galutinio finansinės priemonės, kuria galima prekiauti reguliuojamoje rinkoje ar daugiašalėje prekybos sistemoje, savininko nuosavybės teisių pasikeitimo;

4) pateiktuose pavedimuose pirkti–parduoti ar sudarytuose sandoriuose numatyta galimybė per trumpą laikotarpį susigrąžinti pozicijas ir sudaro reikšmingą tos dienos sandorių dėl finansinės priemonės, kuria galima prekiauti reguliuojamoje rinkoje ar daugiašalėje prekybos sistemoje, skaičiaus ir (arba) apyvartos dalį bei gali būti siejami su reikšmingais tos finansinės priemonės kainos pokyčiais;

5) pateikti pavedimai pirkti–parduoti ar sudaryti sandoriai susikaupia per trumpą laiką prekybos sesijos metu ir lemia kainos pokytį, kuris vėliau išnyksta;

6) pateikti pavedimai pirkti–parduoti pakeičia geriausio pasiūlymo dėl finansinės priemonės, kuria prekiaujama reguliuojamoje rinkoje ar daugiašalėje prekybos sistemoje, išraišką ar jo kainą arba, dar bendriau, – rinkos dalyviams prieinamos pavedimų knygos išraišką ir yra pašalinami dar nespėjus jų įvykdyti;

7) pavedimai pirkti–parduoti pateikti arba sandoriai sudaryti tuo laiku arba apytiksliai tuo laiku, kai yra apskaičiuojamos orientacinės kainos, atsiskaitymų kainos ar nustatomos vertės, ir tai lemia kainos pokyčius, kurie turi įtakos minėtų kainų ar vertės nustatymui;

8) asmenys pateikia pavedimus pirkti–parduoti ar sudaro sandorius prieš tai ar po to, kai jie patys ar su jais susiję asmenys išplatina neteisingą ar klaidinančią informaciją;

9) asmenys pateikia pavedimus pirkti–parduoti ar sudaro sandorius prieš tai ar po to, kai jie patys arba su jais susiję asmenys parengia ar išplatina tyrimų duomenis arba investavimo rekomendacijas, kurie yra klaidingi ar šališki arba kuriais akivaizdžiai siekiama materialinės naudos;

10) sudaromi sandoriai, kurie gali būti paaiškinami tik ketinimu padidinti / sumažinti kainą arba padidinti prekybos tam tikra finansine priemone apyvartą. Atkreiptinas dėmesys į pavedimus, kuriuos vykdant sandoriai sudaromi tam tikru prekybos sesijos laikotarpiu, **pavyzdžiui**, artėjant prekybos sesijos uždarymo aukcionui;

11) teikiamas pavedimas, kuris dėl savo dydžio, palyginti su tokios finansinės priemonės rinkai būdingu vidutiniu pavedimu, neabejotinai darys didelę įtaką finansinės priemonės paklausai ar pasiūlai arba jos kainai. Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į pavedimus, kuriuos vykdant sandoriai sudaromi tam tikru prekybos sesijos laikotarpiu, **pavyzdžiui**, prieš prekybos sesijos uždarymo aukcioną;

12) neįprasta sandorių koncentracija konkrečių finansinių priemonių rinkoje (**pvz.**, smarkiai išaugo pavedimų skaičius ar apyvarta, nors su bendrove susijusi esminė informacija nebuvo skelbiama);

13) neįprastai dažnai pasikartojantys sandoriai tarp kelių klientų per tam tikrą laikotarpį;

14) konkretaus kliento neįprastai didelis sandorių ir (arba) pavedimų skaičius – arba tarp to paties kliento skirtingų finansinių priemonių sąskaitų, arba tarp jo ir riboto klientų skaičiaus (ypač jeigu klientai yra tarpusavyje susiję);

15) kitos pasireiškimo formos.

172. Galimi manipuliavimo rinka metodai:

1) Klaidinantys pavedimai ir sandoriai:

a) Plovimo sandoriai (angl. *wash trades*). Tai prekybos rinkoje būdas, kai susitarimas pirkti ar parduoti finansinę priemonę nelemia galutinio finansinės priemonės

savininko nuosavybės ar rinkos rizikos pasikeitimo arba kai teisė į finansines priemones ir rinkos rizika yra perleidžiama kartu veikiančioms asmenims. Atpirkimo ar akcijų skolinimo / skolinimosi sandoriai bei kiti sandoriai, pagal kuriuos finansinės priemonės perduodamos kaip įsipareigojimų vykdymo užtikrinimo priemonė, savaime plovimo sandoriais nelaikomi.

b) Aktyvios prekybos įspūdžio sudarymas (angl. *painting the tape*). Tai tokie reguliuojamoje rinkoje sudaromi sandoriai (informacija apie juos viešai prieinama per reguliuojamos rinkos operatoriaus sistemą), kuriais siekiama sudaryti aktyvios prekybos finansine priemone ar jos kainos kitimo įspūdį.

c) Nesąžiningai suderinti pavedimai (angl. *improper matched orders*). Tai sandoriai, kuriuos vykdydamos atskiros, tačiau pagal susitarimą kartu veikiančios šalys panašiu laiku teikia panašaus ar tokio pat kiekio ir kainos priešpriešinius pavedimus pirkti ir parduoti finansines priemones. Nesąžiningai suderintais nelaikytini sandoriai, kai jie vykdomi teisėtai pagal atitinkamos prekybos vietos taisykles, **pavyzdžiui**, kryžminiai sandoriai (angl. *crossing trades*).

d) Pavedimų teikimas neketinant jų vykdyti. Tai pavedimų teikimas ir atšaukimas nespėjus jų įvykdyti (ypač naudojantis automatine pavedimų vykdymo sistema), kai siekiama pakeisti geriausio pasiūlymo pirkti ar parduoti akcijas kainą ir taip sudaryti klaidinantį įspūdį apie finansinės priemonės pasiūlą ar paklausą.

e) Uždarymo žymėjimas (angl. *marking the close*) Tai manipuliavimo rinka būdas, kai prekybos sesijos pabaigoje teikiami finansinių priemonių arba išvestinių finansinių priemonių pirkimo ar pardavimo pavedimai, kuriais siekiama pakeisti finansinės priemonės arba išvestinės finansinės priemonės sesijos pabaigos kainą. Tokie manipuliavimo rinka metodai gali būti naudojami kiekvieną prekybos dieną, tačiau dažniausiai jų imamasi tam tikru laiku, **pavyzdžiui**, ateities ar pasirinkimo sandorių vykdymo metu arba ketvirtinio ar metinio portfelio vertės nustatymo ar indekso nustatymo ar vertinimo dieną.

f) Susitarimų sudarymas prasidėjus prekybai po pirminio viešojo siūlymo paskelbimo. Akcininkai, kurie įsigijo akcijas pagal pirminį akcijų paskirstymą, susitaria nupirkti didesnę akcijų paketą – taip siekiama dirbtinai pakelti akcijų kainą ir sukelti investuotojų susidomėjimą šiomis akcijomis, o vėliau akcijas parduoti.

g) Poveikio darymas pasinaudojant dominuojančia padėtimi (angl. *abusive squeeze*). Šį būdą naudoja asmenys, turintys didelę įtaką finansinės priemonės ir (arba) išvestinės finansinės priemonės pasiūlai, paklausai ar įsipareigojimų už sandorius vykdymui. Piktnaudžiaujant dominuojančia padėtimi siekiama reikšmingai pakeisti ir iškreipti finansinės priemonės kainą, kad įsipareigojimus būtų galima vykdyti nauja kaina arba – dėl pasikeitusios rinkos kainos – jų visai nevykdyti. (Natūrali pasiūlos ir paklausos sąveika taip pat gali sukurti (ir dažnai sukuria) finansinių priemonių trūkumą ar jų perteklių (angl. *market tightness*), tačiau pats savaime šis faktas manipuliavimu rinka nelaikomas. Taip pat ir galimybė daryti reikšmingą įtaką / poveikį finansinės priemonės pasiūlai, paklausai ar vykdymo mechanizmui savaime nėra manipuliavimas rinka.)

h) Finansinės priemonės kainos apatinės ribos nustatymas (angl. *creation of a floor*) – tai dažniausiai emitentų ar juos kontroliuojančių asmenų naudojamas manipuliavimo būdas, kai sudaromi sandoriai ar teikiami pavedimai apriboja galimybę akcijų kainai kristi žemiau tam tikros ribos. Tokiais veiksmais dažniausiai siekiama išvengti neigiamo poveikio akcijai ar kredito reitingui. Šį būdą būtina skirti nuo teisėtos prekybos akcijomis vykdančios išperkamojo pirkimo programą, kai siekiama stabilizuoti finansinės priemonės kainą.

i) Pernelyg didelis pirkimo–pardavimo kainų skirtumas (angl. *excessive bid-ask spreads*). Šį metodą naudoja tarpininkai, kurie turi tam tikrą galią / įgaliojimus rinkoje. **Pavyzdžiui**, rinkos formuotojai, piktnaudžiaudami savo galia rinkoje, teikia pavedimus pagal susitarimą, kad būtų padidintas ir (arba) išlaikytas dirbtinis ir tikrosios vertės neatitinkantis pirkimo–pardavimo pavedimų kainos skirtumas.

j) Prekyba vienoje rinkoje siekiant paveikti finansinės priemonės kainą susijusioje rinkoje. Tai manipuliavimo rinka būdas, kai, prekiaujant finansinėmis priemonėmis vienoje rinkoje, siekiama paveikti tos pačios ar susijusios finansinės priemonės kainą kitoje rinkoje. Tokio manipuliavimo **pavyzdys** gali būti prekyba akcijomis vienoje rinkoje siekiant iškreipti jos išvestinių priemonių kainą kitoje rinkoje arba prekyba prekių išvestinės priemonės pagrindine priemone (angl. *underlying product*) siekiant iškreipti sandorio dėl išvestinės priemonės vykdymo kainą (sandoriai, kuriais siekiama pasinaudoti skirtingose rinkose prekiaujamų finansinių priemonių ar pagrindinių produktų kainų skirtumu, manipuliavimu rinka nelaikomi).

2) Fiktyvios priemonės ir apgaulė:

a) Savininko tapatybės nuslėpimas (angl. *concealing ownership*). Tai sandoriai, kuriais siekiama nuslėpti finansinės priemonės savininko tapatybę – taip pažeidžiami informacijos atskleidimo reikalavimai ir finansine priemone prekiaujama susitarusių bendrininkų vardu. Kadangi nenurodoma tikroji finansinės priemonės savininko tapatybė, duomenys laikomi netinkamai atskleistais ir klaidinančiais. Tai netaikoma atvejams, kai yra teisėtas pagrindas finansines priemones laikyti kitos nei tikrasis savininkas šalies vardu, toks atvejis, **pavyzdžiui**, yra laikymas pas paskirtąjį asmenį (angl. *nominee holding*). Taip pat ne visi informacijos neatskleidimo atvejai savaime laikomi manipuliavimu rinka.

b) Neteisingos arba klaidinančios informacijos skleidimas per visuomenės informavimo priemones, įskaitant internetą, ar kitokiu būdu. Tai veiksmai, kai siekiama finansinės priemonės ar išvestinės finansinės priemonės kainą pakeisti taip, kad ji būtų palanki informaciją skleidžiančiam asmeniui atsižvelgiant į jo turimas pozicijas ar į numatomus vykdyti sandorius.

c) Kainos išpūtimas ir pardavimas (angl. *pump and dump*). Tai manipuliavimo rinka būdas, kuriuo iš pradžių užimama ilgoji finansinės priemonės pozicija, vėliau – papildomai perkant finansinių priemonių ir (arba) skleidžiant apie jas ar jų emitentą klaidinančią (teigiama) informaciją – siekiama padidinti jų kainą, kad kiti rinkos dalyviai, klaidingo įspūdžio apie kainos kitimą (didėjimą) paveikti, imtų aktyviau pirkti finansines priemones. Susiklosčius atitinkamai situacijai, asmuo finansines priemones parduoda didesne, t. y. dirbtinai padidinta kaina.

d) Kainos mušimas (angl. *trash and cash*). Tai yra kainos išpūtimo ir pardavimo schemai priešinga schema. Asmuo atidaro trumpąją finansinės priemonės poziciją, o vėliau – finansines priemones parduodamas ir (arba) skleisdamas klaidinančią (neigiamą) informaciją apie jas – siekia sumažinti jų kainą. Kainai nukritus, asmuo uždaro savo trumpąją poziciją.

e) Pozicijos atidarymas ir neatidėliotinas jos uždarymas po to, kai apie atidarytą poziciją paskelbiama viešai. Šiuo metodu dažniausiai naudojasi portfelių valdytojai ir kiti stambūs investuotojai, kurių sprendimus rinkos dalyviai paprastai vertina kaip signalą, kad finansinių priemonių kainos rinkoje gali keistis. Nesažiningą elgesį galima įtarti tuo atveju, jeigu tokie asmenys, viešai paskelbę apie ilgalaikius ketinimus konkrečios pozicijos atžvilgiu, uždaro ką tik įgytą poziciją. Tačiau informacijos / duomenų atskleidimas nelaikomas darančiu klaidinantį įspūdį, kai tai daroma pagal galiojančius teisinius ar priežiūros organų nustatytus reikalavimus arba jeigu pagal tokius reikalavimus informacijos atskleidimas yra privalomas.

3) Tikrovės neatitinkančios / klaidinančios informacijos skleidimas:

a) Tikrovės neatitinkančios / klaidinančios informacijos skleidimas per visuomenės informavimo priemones. Tikrovės neatitinkanti / klaidinanti informacija apie bendrovę, kurios akcijos įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, pateikiama informacinėse interneto svetainėse, spaudoje ar skleidžiama per kitas žiniasklaidos priemones. Asmuo, skleidžiantis tokią informaciją, žino, kad ši informacija yra klaidinanti ar neatitinkanti tikrovės, tačiau jis tai daro siekdamas sukurti klaidinantį įspūdį. Tikrovės neatitinkančios / klaidinančios informacijos skleidimas oficialiai pripažintais informacijos platinimo kanalais, skirtais reguliuojamos rinkos vartotojams, laikomas ypač sunkiu pažeidimu.

b) Kiti veiksmai, kuriais skleidžiama tikrovės neatitinkanti / klaidinanti informacija. Šiuo manipuliavimo rinka būdu siekiama sukurti neteisingą ar klaidinantį įspūdį kitokiomis priemonėmis, nei skleidžiant informaciją per visuomenės informavimo priemones. Tokių veiksmų **pavyzdys** – prekyba biržos prekių akcijomis siekiant sukurti klaidinantį įspūdį apie biržos prekių ir jų ateities sandorių pagrindinio turto pasiūlą ar paklausą.

173. Galimi pasinaudojimo viešai neatskleista informacija požymiai:

1) klientas atidaro sąskaitą ir nedelsdamas teikia pavedimą sudaryti išskirtinį sandorį arba – nuolatinio kliento atveju – teikiamas neįprastai didelis ar neįprastas pavedimas dėl tam tikrų finansinių priemonių, ypač jei asmuo reikalauja, kad pavedimas būtų įvykdytas labai skubiai arba iki tam tikro tiksliai įvardijamo laiko;

2) kliento pateiktas pavedimas arba investavimo elgsena reikšmingai skiriasi nuo ankstesnės jo elgsenos (pasirinktomis finansinėmis priemonėmis, investavimo mastu, pavedimo dydžiu ir pan.);

3) klientas prašo nedelsiant įvykdyti konkretų pavedimą nepaisant kainos, kuria jis būtų vykdomas. Pavedimas pirkti arba parduoti finansines priemones rinkos kaina savaime nėra laikomas atitinkančiu pasinaudojimo viešai neatskleista informacija pasireiškimo forma;

4) suaktyvėjusi pagrindinių akcininkų, vadovų ar kitų asmenų prekyba finansinėmis priemonėmis prieš viešai neatskleistos informacijos paskelbimą;

5) neįprastai suaktyvėjusi prekyba finansinėmis priemonėmis prieš skelbiant su bendrove susijusią esminę informaciją, kuri gali tiesiogiai paveikti finansinių priemonių kainą, kai informacijos skelbimo data buvo iš anksto žinoma; suaktyvėjusi prekyba finansinėmis priemonėmis prieš skelbiant su bendrove susijusią esminę informaciją, kuri gali tiesiogiai paveikti finansinių priemonių kainą, kai informacijos skelbimo data nebuvo iš anksto žinoma. Pastebimai padidėjęs pavedimų dėl konkrečios finansinės priemonės skaičius, lemiantis neįprastus jos apyvartos ir kainos pokyčius prieš viešą informacijos apie finansines priemones paskelbimą;

6) finansų maklerio įmonės ar kredito įstaigos darbuotojų savo sąskaita teikiami pavedimai ir sudaromi sandoriai, kurie vykdomi prieš pat įvykdant kliento sandorį arba prieš pat jam pateikiant pavedimą dėl tų pačių finansinių priemonių;

7) klientų skubėjimas atlikti tam tikrus veiksmus, neįprasti pavedimai;

8) klientų abejingumas kainai, kuria pavedimas būtų vykdomas;

9) klientas perleidžia visą ar didžiąją dalį finansinių priemonių portfelio ir nedelsdamas investuoja į vieno emitento finansines priemones;

10) klientas, kuris anksčiau investuodavo tik į investicinius ir pensijų fondus, investicinį gyvybės draudimą, obligacijas, su tam tikrais rinkos rodikliais susietus indėlius ar į Vyriausybės VP ir pan., staiga nusprendžia stambią sumą investuoti į vieno emitento akcijas;

11) klientas, kuris anksčiau investuodavo tik į likvidžiausias akcijas, staiga nusprendžia perleisti likvidžias akcijas ir stambią sumą investuoti į vieno emitento akcijas, kurių likvidumas rinkoje yra gerokai mažesnis nei anksčiau turėtų akcijų;

12) klientas, kuris anksčiau laikėsi ilgalaikės investavimo strategijos, prieš pat esminio įvykio paskelbimą įsigyja ar pasiskolina vieno emitento finansinių priemonių ir jas perleidžia iš karto po esminės informacijos atskleidimo;

13) kitos pasireiškimo formos ir požymiai.

174. Daugiau informacijos apie tai, kaip identifikuoti galimą piktnaudžiavimą rinka ir piktnaudžiavimo rinka požymius, pateikta EVPRI dokumente [ESMA/2015/224](#).

4. Rekomendacijos efektyviai prevencijai užtikrinti

175. Siekiant užtikrinti efektyvią piktnaudžiavimo rinka prevenciją, rekomenduotina:

a) periodiškai, kartą metuose, atnaujinti, **pavyzdžiui**, atliekant metinį auditą ir vidaus peržiūrą procedūras, kuriose būtų apibrėžiama, kaip vykdomi Piktnaudžiavimo rinka reglamento 16 straipsnio ir Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2016/957 preambulės 1 punkto reikalavimai;

b) peržiūrėti ir patobulinti automatinių prekybos platformų veikimo programas taip, kad būtų visapusiškai apsaugoti investuotojų interesai, kai finansinės priemonės rinkos kaina „Nasdaq Baltic“ biržose svyruoja 0,001–0,01 EUR kainų režyje. Lietuvos banko vykdytos apklausos metu nustatyta, kad kai kurių rinkos dalyvių prekybos platformų veikimo programos nustatytos taip, kad, **pavyzdžiui**, esant paskutinei kainai 0,001 EUR, klientas negali be maklerio įsikišimo pateikti 0,002 EUR pirkimo pavedimo. Racionalu būtų netaikyti jokių apribojimų teikiant pavedimus, kai finansinės priemonės kaina svyruoja 0,001–0,01 EUR kainų režyje;

c) aiškiai ir suprantamai, pageidautina su konkrečiais pavyzdžiais, supažindinti klientus su automatinių prekybos platformų darbu ir rinkos dalyvių darbuotojų veiksmais, kai finansinės priemonės rinkos kaina „Nasdaq Baltic“ biržose svyruoja 0,001–0,01 EUR kainų režyje, jeigu rinkos dalyvis neturi techninių galimybių pakeisti programinės įrangos kūrėjų nustatytų apribojimų;

d) esant galimybėms, peržiūrėti ir patobulinti automatinių prekybos platformų veikimo programas taip, kad būtų neįmanoma sudaryti sandorių tarp sutuoktinių, taip pat, siekiant išvengti apsimestinių sandorių, kad klientas negalėtų sudaryti sandorių su asmeniu, kurio įgaliotiniu yra;

e) riboti klientų teikiamų pavedimų dydžius taip, kad jie atitiktų [Nasdaq Baltic narystės taisyklėse](#) nustatytus tiesioginės prieigos prie reguliuojamos rinkos reikalavimus ir būtų išvengiama žmogiškosios klaidos (angl. *fat finger*) teikiant pavedimą į rinką;

f) visų rinkos dalyvių darbuotojams, atsakingiems už atitiktį, įdėmiau sekti galimus piktnaudžiavimo ar manipuliavimo rinka atvejus ir aktyviau pranešinėti Lietuvos bankui apie

įtartinus atvejus naudojant STOR formatą, numatytą 2016 m. kovo 9 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2016/957 priede (STOR šablonas).

VII SKYRIUS

PRANEŠIMAI APIE AKCIJŲ IR KITŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ SUTEIKIAMŲ BALSAVIMO TEISIŲ PAKETŲ ĮGIJIMĄ IR NETEKIMĄ

1. Teisinis reguliavimas

176. Siekiant vertybinių popierių rinkos skaidrumo, labai svarbu užtikrinti, kad rinkos dalyviams būtų operatyviai ir tiksliai atskleidžiama informacija apie emitento akcininkų struktūrą, jos pokyčius bei balsavimo teisių pasikeitimus. Tai svarbu siekiant laiku numatyti emitento kontrolės pasikeitimą, taip pat ši informacija padeda apsaugoti nuo galimo piktnaudžiavimo pasinaudojant viešai neatskleista informacija atvejų ir kt. Todėl fiziniams ir juridiniams asmenims taikoma pareiga kaip įmanoma greičiau pranešti priežiūros institucijai ir emitentui savo turimų balsavimo teisių skaičių – asmenys, įgiję ar netekę akcijų ar kitų finansinių priemonių suteikiamų balsavimo teisių ir tokiu būdu peržengę Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytas ribas, privalo nedelsdami, ne vėliau kaip per 4 prekybos dienas, pateikti pranešimą priežiūros institucijai ir emitentui apie turimų balsų kiekį, o emitentas – gautą pranešimą per 3 prekybos dienas nuo jo gavimo paskelbti viešai ir pateikti į CRIB ([Įstatymo](#) 15 straipsnio 9 dalis), taip pat viešai skelbti ir saugoti informaciją, susijusią su bendru balsavimo teisių skaičiumi (Įstatymo 19 straipsnio 2 dalis) ir savų akcijų įsigijimu (Įstatymo 19 straipsnio 1 dalis).

177. Pranešimų teikimo pareiga, asmens turimų balsų skaičiavimo tvarka bei kiti bendrieji pranešimų teikimo reikalavimai nustatyti Įstatymo 15-18 straipsniuose ir išsamiau detalizuoti [Atskleidimo taisyklių](#) IV skyriuje. Atskleidimo taisyklėse taip pat pateikta pranešimo apie balsavimo teisių paketo įgijimą bei netekimą forma ir jos pildymo tvarka, valdymo ir finansų maklerio įmonės nepriklausomumo nuo patronuojančios įmonės sąlygos ir kitos nuostatos. Siekiant taikyti pranešimo apie balsavimo teisių paketo įgijimą ar netekimą išimtis rinkos formuotojo, veikiančio rinkos formavimo tikslais, bei investicinių įmonių ir kredito įstaigų prekybos knygose įrašytoms balsavimo teisėms, jei jos neviršija 5 proc. ribos, 5 proc. ribos nustatymo metodą apibrėžia [Komisijos deleguotasis reglamentas \(ES\) 2015/761](#).

178. Rengiant pranešimus taip pat reikėtų atsižvelgti ir į EVPRI dokumentą [ESMA/2015/1598](#), pateikiantį pavyzdinį finansinių priemonių sąrašą, [EVPRI Praktikos gaires ESMA31-67-535](#), kuriose pateikta informacija apie Europos Sąjungos valstybėse taikomą pranešimo apie akcijų ir kitų finansinių priemonių paketų įgijimą arba netekimą praktiką, taip pat EVPRI Skaidrumo direktyvos [Klausimų-atsakymų dokumentą](#) ir šiose Gairėse nustatytas rekomendacijas.

2. Pranešimų apie akcijų ir kitų finansinių priemonių suteikiamų balsavimo teisių paketų įgijimą ir netekimą teikimo rekomendacijos

2.1. Dėl pareigos pranešti apie balsavimo teisių paketo įgijimą ar netekimą

179. Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta pareiga asmenims pranešti apie balsavimo teisių paketo įgijimą taikoma tuo atveju, kai peržengiama nurodyta riba (o ne įsigyjamas nurodyto dydžio paketas). Didinant balsavimo teisių paketą nurodoma aukščiausia peržengta riba, o jį mažinant nurodoma žemiausia peržengta riba:

Pavyzdžiui: a) asmuo pirmą kartą įsigyja emitento akcijų, suteikiančių 6 proc. balsų, pateikiamas pranešimas apie 5 proc. ribos peržengimą; b) tas pats asmuo įsigyja dar 15 proc. to paties emitento balsų (iš viso turi 21 proc. balsų), pateikiamas pranešimas apie 20 proc., t. y. aukščiausios ribos, peržengimą.

Pavyzdžiui: a) asmuo iki sandorio turėjo 32 proc. balsavimo teisių, po sandorio jų kiekis sumažėja iki 24 proc., pranešama apie 25 proc. ribos peržengimą; b) toliau asmeniui pardavus dar 16 proc. akcijų, turi būti pranešta apie 10 proc. ribos peržengimą.

180. Pareiga pranešti apie balsavimo teisių paketo įgijimą ir netekimą taikoma tik dėl vertybinių popierių emitento, kaip jis apibrėžtas Įstatymo 2 straipsnio 39 dalyje, balsavimo teisę suteikiančių akcijų ir kitų finansinių priemonių įgijimo ir (ar) netekimo, arba kitų prižasčių, sąlygojančių balsavimo teisių paketų pokyčius (**pvz.** sudarius sutartį dėl emitento

valdymo politikos). Nustatyta pareiga kyla po to, kai reguliuojamos rinkos operatorius pirmą kartą priima sprendimą dėl emitento VP įtraukimo į prekybą reguliuojamoje rinkoje.

181. Pasikeitus balsavimo teisių turėjimo pobūdžiui (tiesiogiai arba netiesiogiai), nors bendra asmens ir (ar) grupės turima emitento balsavimo teisių dalis ir nepasikeičia (riba neperžengiama), tačiau keičiasi jo turėtas emitento kontrolės pobūdis (**pvz.**, asmuo nebebus akcininku), tai gali būti svarbu kitiems akcininkams ar paketų turėtojams nustatant tarpusavio ryšius, grupes ar pan. Todėl pasikeitusią padėtį reikėtų atspindėti pranešimuose apie balsavimo teisių įgijimą ar netekimą.

Pavyzdžiui, asmuo A, tiesiogiai turėjęs 5 proc. emitento B balsavimo teisių, šias balsavimo teises pardavė savo kontroliuojamai bendrovei C, tai reikštų 5 proc. netekimą, tačiau asmuo A, kontroliuodamas C, ir toliau netiesiogiai turi 5 proc. balsavimo teisių emitente B. Tai yra tiesioginė pareiga pranešti kyla bendrovei C (A keičiasi balsų turėjimo pobūdis). Šiuo atveju, siekiant skaidrumo, C pranešime reikia ne tik nurodyti tiesioginį balsavimo teisių įgijimą, bet ir pateikti visą naują kontrolės schemą ir nurodyti kontroliuojančių asmenų grandinę (A, C, B) arba A papildomai pateikti atskirą pranešimą, kuriame būtų atspindėtas kontrolės pobūdžio pasikeitimas (nurodant pasikeitimus pranešimo formos 7–8 lentelėse).

182. Pareiga pranešti apie peržengtą balsavimo teisių ribą taikoma ir tada, jeigu ji peržengiama vien dėl to, kad pasikeitė bendras emitento balsavimo teisių skaičius. Tai gali įvykti dėl naujų akcijų išleidimo, jų anuliovimo, privilegijuotųjų akcijų be balso teisės konvertavimo į paprastąsias akcijas ir kt. Bendrą balsavimo teisių skaičių emitentas privalo nuolat skelbti savo interneto svetainėje. Asmenys, kuriems kyla pareiga pranešti apie balsavimo teisių paketo įgijimą ar netekimą, vadovaujasi emitento interneto svetainėje paskelbta informacija.

183. Jeigu sudaromas sandoris dėl akcijų ar kitų finansinių priemonių, dėl kurių įsigijimo balsavimo teisės bus įgytos ateityje (**pvz.**, išleidus į akcijas konvertuojamas obligacijas ar asmeniui sudarius pasirinkimo sandorius (opcionus), suteikiančius teisę ateityje įsigyti balso teisę suteikiančių akcijų, ar kt.) ir todėl, įvertinus asmens jau turimas balsavimo teises, peržengiama riba, vadovaujantis Įstatymo 17-18 straipsnių nuostatomis, pranešimas teikiamas du kartus: 1) pranešama apie konvertuojamųjų obligacijų ar kitų finansinių priemonių, suteikiančių teisę ateityje įsigyti akcijų (opcionų), įgijimą ir nurodoma jų išpirkimo, konvertavimo ir (ar) teisės įsigyti akcijų galiojimo termino pabaigos data; 2) suėjus nustatytam terminui – pasinaudojus suteikiamomis teisėmis, pranešama apie pirmiau turėtų finansinių priemonių netekimą ir akcijų (ar kitų finansinių priemonių) suteiktų balsavimo teisių įgijimą. Asmeniui negavus / neįsigijus akcijų ar kitų numatytų finansinių priemonių balsavimo teisių, skelbiamas atskiras pranešimas apie netekimą.

184. Jeigu sudaromi sąlyginiai susitarimai dėl akcijų ar kitų finansinių priemonių, suteikiančių balsavimo teises, įgijimo ateityje, kad sandoris bus laikomas įvykusi tik įvykus tam tikram įvykiui arba emitentui įvykdžius nurodytas sąlygas (**pavyzdžiui**, sutartyje numatoma, kad akcijos bus įsigytos tik tuo atveju ir tada, kai bus pasiektas tam tikras emitento veiklos pelningumas) ir toks susitarimas nelaikytinas Įstatymo 17 straipsnyje nurodyta finansine priemone, pranešimas apie ribos peržengimą teikiamas tik tuomet, kai įvykdęs sutartyje nustatytas sąlygas asmuo įgyja akcijų ar kitų finansinių priemonių.

185. Siekdamas nustatyti, ar peržengė Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytą balsavimo teisių ribą, asmuo padalija jam tiesiogiai priklausančių akcijų suteikiamų balsų skaičių ir netiesiogiai priklausančių balsavimo teisių skaičių iš bendro emitento akcijų suteikiamų balsų skaičiaus (skelbiamas emitento interneto svetainėje) ir padaugina iš 100. Asmens netiesiogiai turimų balsų skaičius nustatomas vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 2-10 punktų nuostatomis, o bendro emitento akcijų suteikiamų balsų skaičiaus nustatymo tvarka detaliau paaiškinta Gairių 187 punkte.

Pavyzdžiui: A, B ir C sudarė balsavimo sutartį dėl ilgalaiškės emitento valdymo politikos (Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 2 punktą). A nuosavybės teise turi 9 proc., B – 4 proc., C – 0,5 proc. emitento balsavimo teisių, taip pat A patronuoja bendrovę D, nuosavybės teise turinčią 2 proc. emitento balsavimo teisių. Šiuo atveju A (kartu su D), B, ir C bendrai turi 15,5 proc. balsavimo teisių (peržengta 15 proc. riba). Sudarius sutartį A (kartu su D) netiesiogiai įgijo 4,5 proc., B – 11,5 proc., o C – 15 proc. balsavimo teisių. Visiems šiems asmenims solidariai taikoma pareiga pranešti apie emitento akcijų suteikiamų balsų paketo įgijimą: arba pateikti atskirus pranešimus apie 15 proc. (tiesiogiai ir netiesiogiai) balsavimo teisių paketo įgijimą, arba pateikti bendrą grupės pranešimą, kuriame būtų nurodytas kiekvieno grupės dalyvio tiesiogiai turimas ir netiesiogiai įgytas balsavimo teisių paketas.

186. Jeigu reorganizavimo atveju reorganizuotų ir veiklą baigiančių bendrovių turtas perduodamas, o akcininkai pereina į kitą reorganizavime dalyvaujančią ar naujai įsteigiamą bendrovę, kuri tęsia veiklą ir kurios akcijos įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, Įstatyme nustatyta pranešimo apie balsavimo teisių paketo įgijimą pareiga išlieka. **Pavyzdžiui**, jeigu reorganizuojama bendrovė A, kurios akcijomis prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, prijungiama prie bendrovės B, kurios akcijos taip pat įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje. Bendrovė A nustoja veikti ir yra išregistruojama, o jos buvę akcininkai tampa bendrovės B akcininkais. Šiuo atveju jiems taikoma pareiga pranešti apie bendrovės B balsavimo teisių ribos peržengimą (įgijimą).

2.2. Dėl bendro emitento akcijų suteikiamų balsavimo teisių skaičiaus nustatymo

187. Nustatant bendrą emitento akcijų suteikiamų balsavimo teisių skaičių Įstatyme nustatytų pareigų vykdymo prasme, vadovujamasi Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies nuostata – balsavimo teisės apskaičiuojamos atsižvelgiant į visas tos pačios klasės akcijas, kurios suteikia balsavimo teisę, net jeigu naudojimasis šiomis teisėmis yra sustabdytas, t. y., nustatant bendrą emitento akcijų suteikiamų balsavimo teisių skaičių, atsižvelgiant į ABĮ nuostatas, laikytina, kad balso teisę suteikia:

- a) visos paprastosios akcijos;
- b) emitento įstatuose nustatytos klasės privilegijuotosios akcijos, suteikiančios balso teisę;
- c) emitento įstatuose nustatytos klasės privilegijuotosios akcijos, nesuteikiančios balsavimo teisės, kai teisė balsuoti jų savininkams suteikiama įstatymų nustatytais atvejais.

188. Taip pat, nustatant bendrą balsavimo teisių skaičių, atsižvelgiama į šias ABĮ nuostatas:

- a) jei visos bendrovės akcijos, suteikiančios balsavimo teisę, yra vienodos nominalios vertės, kiekviena akcija visuotiniame akcininkų susirinkime suteikia po vieną balsą;
- b) jeigu akcijos, suteikiančios balsavimo teisę, yra skirtingos nominalios vertės, tai viena mažiausios nominalios vertės akcija jos savininkui suteikia vieną balsą, o kitų akcijų suteikiamų balsų skaičius yra lygus jų nominaliai vertei, padalytai iš mažiausios nominalios akcijos vertės.

189. Atkreiptinas dėmesys, kad bendras emitento akcijų suteikiamų balsavimo teisių skaičius Įstatymo pareigų vykdymo tikslais pagal šio Įstatymo 16 straipsnį ir balsavimo teisių skaičius konkretaus akcininkų susirinkimo sušaukimo tikslu, siekiant nustatyti susirinkimo kворumą (ABĮ 27 straipsnis), gali skirtis, jeigu nustatant akcininkų susirinkimo kворumą ABĮ 27 straipsnyje išvardytais atvejais yra akcijų, kurios laikinai nesuteikia balsavimo teisių, **pavyzdžiui**, yra supirkta savų akcijų, balsavimo teisė sustabdyta teismo sprendimu ir kt.

190. Siekiant užtikrinti, kad asmenų pranešimai apie akcijų paketų įgijimą arba netekimą būtų pateikiami laiku ir tinkamai, labai svarbu, kad emitentas savo interneto svetainėje nuolat skelbtų aktualų bendrą balsavimo teisių skaičių. Nors Įstatymo 19 straipsnio 2 dalis įpareigoja emitentą informaciją apie bendrą balsavimo teisių skaičių paskelbti ne vėliau, kaip per 3 darbo dienas nuo bendro jo išleistų akcijų suteikiamų balsavimo teisių kiekio pasikeitimo, rekomenduotina informaciją apie įstatinio kapitalo dydį ir akcijų bei balsavimo teisių kiekį atnaujinti kiek įmanoma greičiau, nelaukiant nustatyto termino pabaigos.

191. Jeigu emitentas yra išleidęs skirtingų klasių akcijų, suteikiančių balsavimo teises, Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatytos ribos peržengimas apskaičiuojamas atsižvelgiant į asmens turimą bendrą visų klasių akcijų suteikiamų balsavimo teisių skaičių ir į bendrą visų emitento išleistų akcijų balsavimo teisių skaičių. Tačiau tokia pranešimo forma (pranešimo formos 7 lentelė) investuotojų informavimo tikslais pateikiama informacija ir pagal atskiras akcijų klases (asmens turimas konkrečios klasės akcijų suteikiamų balsavimo teisių skaičius nuo bendro emitento išleistų tos klasės akcijų balsavimo teisių skaičiaus).

192. Asmens turimas balsavimo teisių procentas pranešime gali būti suapvalintas ne daugiau kaip iki vienos šimtosios procento.

2.3. Dėl pranešimo apie per vieną prekybos dieną peržengtas kelias ribas

193. Jeigu asmuo tą pačią dieną sudaro kelis sandorius, kai paketas ir didinamas, ir mažinamas, **pavyzdžiui**, padidėja nuo 4 proc. iki 6 proc., o po to vėl sumažinamas nuo 6

proc. iki 4 proc. (peržengiama 5 proc. riba, tačiau prekybos dienos pabaigoje riba neperžengiama), arba riba peržengiama kelis kartus tik didinant arba tik mažinant turimą paketą, galima prekybos dienos pabaigoje padaryti vieną bendrą pranešimą, nurodant galutinę peržengtą balsavimo teisių ribą su sąlyga, kad tą dieną įgytomis teisėmis asmuo nesinaudoja.

2.4. Dėl pranešimų teikimo ir juose pastebėtų trūkumų

194. Tiek asmenys teikiantys pranešimus, tiek emitentai turėtų elgtis rūpestingai ir kilus įtarimų, kad pranešime pateikta informacija gali būti neteisinga, prieš ją pateikdami arba paskelbdami viešai, turėtų pasitikslinti. **Pavyzdžiui**, jei asmuo turi įtarimų, kad paskelbtas bendras balsavimo teisių skaičius neatitinka emitento išleistų akcijų suteikiamų balsų skaičiaus, jis turi elgtis rūpestingai ir, prieš pateikdamas emitentui užpildytą pranešimą, pasitikslinti esamą balsavimo teisių skaičių, arba emitentas, matydamas, kad asmens pateiktas pranešimas yra netikslus ar neteisingas, nepateikta būtina informacija, prieš paskelbdamas jį viešai, turėtų išsakyti savo abejones ir pastabas pranešimą užpildžiusiam asmeniui. Atkreiptinas dėmesys, kad galiojantys teisės aktai nesuteikia teisės tokiais atvejais pratęsti nustatytų pranešimo pateikimo ir paskelbimo terminų, todėl apie pastebėtus trūkumus reikėtų informuoti ir Lietuvos banką, ypač jeigu dėl to gali būti pažeisti pateikimo ar paskelbimo terminai.

195. Atsižvelgiant į tai, kad pranešimo priedas (Atskleidimo taisyklių 2 priedas), kuriame pateikiama informacija apie balsavimo teisių ribą peržengusį asmenį ir informuojantį asmenį, yra teikiamas tik Lietuvos bankui, asmeniui, teikiančiam pranešimą emitentui, rekomenduotina lydraštyje, žinutėje ar kitu būdu nurodyti pranešančio asmens kontaktinę informaciją, kad esant įtarimų, kad informacija nėra teisinga (**pvz.**, nurodytas neteisingas bendras emitento akcijų suteikiamų balsų skaičius), emitentas galėtų kreiptis į pranešimo rengėją, kad šis patikslintų informaciją.

196. Atkreiptinas dėmesys, kad pranešimo apie balsavimo teisių įgijimą / netekimą formos 8 punkte (Atskleidimo taisyklių 1 priedas) nustatytas reikalavimas lentelėje pateikti visą patrunuojamųjų įmonių grandinę, pradedant nuo pagrindinio patrunuojančiojo fizinio arba juridinio asmens (angl. *ultimate controlling natural person or legal entity*). Informacija turi būti nurodyta ir tais atvejais, kai riba peržengiama tik patrunuojamųjų įmonių lygiu, o patrunuojamoji įmonė informuoja apie pranešimo pateikimą. **Pavyzdžiui**, UAB1, nuosavybės teise turinti 12 proc. emitento E balsų, įsigijo dar 6 proc. balsų iš UAB2 ir todėl peržengė 15 proc. ribą (turi 18 proc. emitento balsų). UAB1 ir UAB2 yra kontroliuojamos fizinio asmens A. A. valdomos akcinės bendrovės AB. Tokiu atveju, nors nei A. A., nei AB turimo balsavimo teisių paketo dydis nepasikeitė, tiek UAB1 pranešime apie paketo įgijimą, tiek UAB2 pranešime apie paketo netekimą turi būti nurodyta visa asmenų grandinė nuo A. A. iki UAB (atitinkamai UAB1 ir UAB2). Be to, pildant pranešimo formos 8 punktą, daugybinių grandinių, per kurias naudojamos balsavimo teisėmis ir (arba) finansinėmis priemonėmis, atveju turi būti pranešta apie visas tokias grandines, dėl aiškumo paliekant laisvą eilutę tarp skirtingų grandinių (pvz., A, B, C, laisva eilutė, A, B, D, laisva eilutė, A, E, F ir t. t.).

2.5. Dėl pranešimo pareigos atsiradimo momento

197. Ribos peržengimo data laikoma sandorio sudarymo data, nepaisant įsigijimo, perleidimo ar galimybės naudotis balsavimo teisėmis atsiradimo dienos. Peržengęs ribą asmuo privalo nedelsdamas, ne vėliau kaip per 4 prekybos dienas įstatymo ir Atskleidimo taisyklių nustatyta tvarka pateikti pranešimą. Teisės aktuose nustatytas 2 prekybos dienų terminas, per kurį laikoma, kad asmuo sužino arba privalo sužinoti apie ribos peržengimą. Šio termino taikymas iš esmės susijęs su dviem galimais atvejais: 1) kai asmuo tiesiogiai dalyvauja sudarant sandorį, **pavyzdžiui**, sudaro pirkimo ar pardavimo sandorį reguliuojamoje rinkoje arba už jos ribų; šiuo atveju laikytina, kad asmuo iš karto sužino apie balsavimo teisių įgijimą arba netekimą (aktyvus įgijimas arba netekimas); 2) kitais atvejais, kai asmuo pasyviai dalyvauja sandoryje (jis vyksta asmeniui tiesiogiai nedalyvaujant). Prie tokių atvejų, kai asmuo gali nežinoti apie ribos peržengimą, gali būti priskirti emitento įstatinio kapitalo pokyčiai, kuriuose akcininkas tiesiogiai nedalyvauja, **pavyzdžiui**, emitentui didinant įstatinį kapitalą akcininkas nepasirašo naujai išleidžiamų akcijų, todėl jo turima balsavimo teisių dalis sumažėja ir gali peržengti ribą. Įstatinio kapitalo dydžio ar struktūros pokyčių

atvejais sandorio data laikytina emitento įstatų pakeitimų registravimo Juridinių asmenų registre diena, o asmuo apie įvykusį pokytį privalo pranešti ne vėliau kaip per 6 prekybos dienas (2+4), t. y. atsižvelgdamas į tai, kada sužinojo apie įvykį ar pagal aplinkybes turėjo apie tai sužinoti. Asmuo iš karto gali nežinoti apie jam suteiktą įgaliojimą, paveldėjimą, kartu veikiančios asmenų grupės iširimą ir pan., tačiau kiekvienas toks atvejis vertintinas atskirai.

2.6. Dėl atvejų, kai akcijos suteikiamos asmeniui kaip užstatas

198. Akcijas pateikiant kaip užstatą galimi keli variantai, **pavyzdžiui**: a) akcijų nuosavybės teisė, įskaitant jų suteikiamas balsavimo teises, lieka užstato davėjui; b) akcijų nuosavybės teisė, įskaitant ir balsavimo teises, pereina užstato gavėjui, o užstato davėjui lieka tik teisė jas atgauti, kai bus įvykdytos sutarties sąlygos. Tokiu atveju, kai balsavimo teisės lieka užstato davėjui (a atvejis), pareiga pateikti pranešimą apie paketo įgijimą arba netekimą nekyla. Antruoju atveju (b atvejis), peržengus Įstatyme nustatytą ribą, kyla pareiga pateikti pranešimą. Taip pat galimas trečias variantas, kai užstato davėjas perleidžia akcijų nuosavybės teisę užstato gavėjui (tam tikram laikui su teise jas atpirkti), tačiau ir toliau naudojasi akcijų suteikiamomis balsavimo teisėmis pagal užstato gavėjo suteiktą įgaliojimą. Tokiu atveju, nors akcijų suteikiamomis teisėmis ir toliau naudojasi užstato davėjas, atsižvelgiant į tai, kad pasikeitė akcijų savininkas bei balsavimo teisių turėjimo pagrindas, reikėtų pateikti pranešimą, kuriame būtų atspindėti įvykę pokyčiai.

199. Kiekvienu tokiu konkrečiu atveju, siekiant nustatyti pareigos atsiradimą, būtina įvertinti konkrečias sutarčių sąlygas ir kitas aplinkybes, galimą pranešimo arba nepranešimo poveikį investuotojams, papildomų pareigų atsiradimą (**pvz.**, ar kyla oficialaus siūlymo teikimo pareiga, ar atsirado naujų kartu veikiančių asmenų grupių ir pan.) ir spręsti individualiai siekiant maksimalaus skaidrumo.

2.7. Dėl balsavimo pagal įgaliojimus

200. Jei dėl įgaliojimo asmeniui balsuoti savo nuožiūra suteikimo yra pasiekama ar peržengiama Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta balsų riba, pranešimo pareiga kyla nepaisant to, ar asmuo apskritai ketina dalyvauti akcininkų susirinkime ir ar jis ketina naudotis suteikta teise balsuoti savo nuožiūra (**pvz.**, jei įgaliojimas balsuoti savo nuožiūra suteikiamas juridinio asmens atstovui).

201. Kai asmeniui suteikiama teisė balsuoti akcininkų susirinkime savo nuožiūra, jam kyla pareiga nedelsiant po įgaliojimo gavimo (kai peržengiama riba), pateikti pranešimą apie ribos peržengimą (įgijimą), o po susirinkimo – apie netekimą. Taip pat, apie ribos peržengimą (netekimą), o po susirinkimo – apie įgijimą privalo pranešti asmuo, suteikęs įgaliojimą kitam asmeniui balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime. Tačiau galima pateikti po vieną pranešimą, jeigu jame būtų nurodyta akcininkų susirinkimo data ir balsavimo teisių, kurias turės asmenys po susirinkimo, procentas. Jeigu įgaliojimas išduotas neribotam laikui, reikia atskirai pranešti tiek apie balsų įgijimą, tiek apie netekimą.

202. Atkreiptinas akcininkų, suteikiančių įgaliojimus asmenims balsuoti emitentų akcininkų susirinkimuose savo nuožiūra ir įgaliojimus gavusių asmenų dėmesys, kad, jeigu asmuo per nustatytą terminą neįvykdo Įstatyme nustatytos pareigos pranešti apie balsavimo teisių įgijimą ar netekimą, jis iki tinkamo šių duomenų atskleidimo momento neturi teisės emitentui akcininkų susirinkime naudotis turimais balsais (Įstatymo 15 straipsnio 10 dalis). Todėl, suteikiant įgaliojimą asmeniui balsuoti akcininkų susirinkime, reikėtų pasirūpinti, kad įgaliojimas asmeniui ir asmens pranešimas emitentui apie paketo įgijimą (jei tuo peržengiama riba) būtų pateiktas laiku ir akcininkų susirinkime dalyvaujančių akcininkų balsus skaičiuojantis asmuo pagal įgaliojimą gautus balsus galėtų įskaityti į susirinkimo kvorumą.

2.8. Dėl pokyčių kartu veikiančių asmenų grupėje ir kiti praktiniai atvejai

203. Vertinant galimus kontrolės pokyčius ir iš to kylančias pareigas teikti pranešimus apie balsų ribos peržengimą kartu veikiančių asmenų grupėje, dažnai pasitaiko sudėtingų situacijų, kai įtakos vertinimui gali turėti įvairios individualios faktinės aplinkybės, ypač esant įvairių sudėtingų emitentų valdymo struktūrų ir scenarijų. Siekiant nustatyti, ar asmeniui kilo pareiga teikti pranešimą, rekomenduotina visų pirma įvertinti faktinių aplinkybių visumą ir teisinio reguliavimo tikslą – užtikrinti, kad visuomenė laiku gautų informaciją apie

kontrolės įmonėje pasiskirstymą ir jos pokyčius. Nesvarbu, ar teikiamas bendras grupės pranešimas, ar pranešimus teikia visi susiję grupės nariai, paskelbta informacija turi aiškiai atskleisti, koks emitento kontrolės pokytis įvyko, ir būtų galima prognozuoti kokia galima tokio pasikeitimo įtaka tolimesnei emitento valdymo politikai, **pavyzdžiui**, ar kilo pareiga teikti privalomą oficialų siūlymą. Tokiais atvejais teikiant pranešimus rekomenduotina vadovautis turinio viršenybės prieš formą principu.

204. Siekiant teisingai atspindėti faktinę situaciją, pirmiau nurodytais ypač sudėtingais kompleksiniais atvejais, gali būti kreipiamasi į Lietuvos banką. Tokiu atveju reikėtų pateikti ne tik bendrą informaciją apie planuojamus ar įvykusius pokyčius, bet ir detalią emitento valdymo schemą bei kitą susijusią informaciją, kurių pagrindu būtų galima vertinti balsavimo teisių įgijimo arba netekimo faktą ir su tuo susijusias pareigas.

205. Kontrolės pagrindu kartu veikiančių įmonių grupės atveju rekomenduotina grupę laikyti vienu investuotoju ir patronuojančiai įmonei teikti vieną bendrą pranešimą, kuriame nurodoma visa bendra patronuojamųjų įmonių grandinė (net ir tada, jei pokyčiai vyksta tik patronuojamųjų įmonių lygiu, o pačios patronuojančios įmonės netiesiogiai valdomas emitento balsavimo teisių paketas nesikeičia). Jei vis dėlto būtų teikiami atskiri individualūs pranešimai, juose taip pat turėtų būti nurodyta visa įmonių grandinė, įskaitant patronuojančią įmonę, taip parodant asmens ar įmonės padėtį grupėje.

206. Jeigu viešai paskelbtas bendras grupės balsavimo teisių procentas nesikeičia arba keičiasi neperžengiant naujos ribos, tačiau vyksta balsavimo teisių persiskirstymas grupės viduje, tai gali reikšti kažkurio akcininko arba grupės dalyvio galios priimant sprendimus grupėje kokybinį pasikeitimą. Esant tokiai situacijai kiltų ir pareiga pateikti atitinkamą pranešimą.

Pavyzdžiui. Akcininkų sutarties pagrindu veikianči 6 asmenų grupė turi 63 proc. emitento A balsų paketą. Vienam asmeniui, nuosavybės teise turinčiam 10 proc. balsų, pasitraukus iš grupės, likę grupės dalyviai turi 53 proc. balsų paketą. Šiuo atveju grupės turimas paketas pakito, tačiau jokia įstatyme nustatyta riba nebuvo peržengta, todėl tiesioginė pareiga grupei teikti pranešimą apie balsavimo teisių netekimą nekyla (su sąlyga, kad nei sutarties nuostatų, nei jokių kitų pokyčių grupėje neįvyko). Pranešimą apie balsų netekimą turi pateikti iš grupės pasitraukęs asmuo, kurio turimas emitento balsų paketas sumažėjo nuo 63 proc. (10 proc. tiesiogiai + 53 proc. netiesiogiai) iki 10 proc. ir pasikeitė balsų turėjimo pobūdis (tiesiogiai). Tačiau praktikoje gali pasitaikyti ir kitokių atvejų, **pavyzdžiui:** iš grupės pasitraukia 3 tos pačios grupės nariai, kartu turintys apie 1/3 grupės balsavimo teisių, o vietoje jų į grupę įtraukiamas vienas naujas asmuo, nuosavybės teise turintis panašaus dydžio paketą. Tokiu atveju, nors bendras grupės balsavimo teisių skaičius ir nesikeičia, tačiau gana reikšmingai keičiasi grupės struktūra, todėl turėtų būti pateiktas naujas bendras grupės pranešimas (arba asmenų pranešimai, kuriuose būtų atspindėti pokyčiai).

207. Tais atvejais, kai emitentas yra kontroliuojamas akcininkų ir (arba) kitų asmenų, veikiančių sutarties dėl balsavimo dėl ilgalaikės bendrovės valdymo politikos įgyvendinimo ar panašios sutarties pagrindu, pačioje sutartyje rekomenduotina aiškiai nustatyti / apibrėžti sutarties taikymo apimtį (kokių subjektų atžvilgiu ji taikoma, dėl kokių veiksmų, kaip sutarties dalyviai naudosis balsavimo teisėmis ir pan.). Rekomenduotina svarbiausias tokių sutarčių nuostatas pateikti Pranešimo apie paketo įgijimą formos 10 punkte „Papildoma informacija“, o emitentams - atskleisti emitentų metinėje (ar tarpinėje) informacijoje ir kituose pranešimuose, informaciją pateikiant tam skirtose skiltyse kaip pastabą, išnašą ar pan.

208. Kiti pasikeitimų pavyzdžiai:

1 pavyzdys. Fizinis asmuo (F1) per kontroliuojamą juridinį asmenį A netiesiogiai valdo emitento balsavimo teisių paketą. Asmeniui A pardavus turimas akcijas juridiniam asmeniui B, kurį kontroliuoja fizinis asmuo (F2), fiziniam asmeniui (F2) taip pat kyla pareiga pranešti apie netiesioginį balsavimo teisių įgijimą.

2 pavyzdys. Juridiniai asmenys A, B ir C veikia sutarties dėl bendros emitento valdymo politikos pagrindu (71 proc. balsų). Juridinis asmuo C yra kontroliuojamas fizinio asmens, kuris nuosavybės teise neturėjo, tačiau nusipirko 5,1 proc. emitento balsų. Esant tokiai situacijai, nepaisant to, kad įstatyme nustatytą ribą fizinis asmuo peržengia įgijęs tam tikrą emitento akcijų kiekį tiesiogiai, vadovaujantis Įstatymo 16 straipsniu, turėtų būti deklaruojami visi – tiek tiesiogiai, tiek netiesiogiai, t. y. per kontroliuojamas bendroves ar kitais pagrindais, šio asmens turimi balsai. Taigi bendrai asmeniui ir visai grupei kyla pareiga

pranešti apie 75 proc. ribos peržengimą. Kita vertus, reikėtų atsižvelgti ir į sudarytos sutarties dėl emitento valdymo politikos nuostatas: ar fizinis asmuo taip pat laikosi sutarties nuostatų, koks jo, kaip kontroliuojančio asmens, vaidmuo ir pan., **pavyzdžiui**, kaip sutarties dalyvį kontroliuojantis asmuo jis gali laikytis sutarties, tačiau tiesiogiai turimais balsais balsuoti savo nuožiūra neatsižvelgdamas į sutarties nuostatas. Tokiu atveju fizinio asmens tiesiogiai įgytų balsų sumavimas su grupės balsais galėtų suklaidinti (reikėtų teikti atskirą pranešimą).

**PRANEŠIMO APIE ĮTRAUKIMĄ Į VIEŠAI NEATSKLEISTOS INFORMACIJOS
TURINČIŲ ASMENŲ SĄRAŠĄ, SUPAŽINDINANT SU INFORMACIJA, KURIA
REIKALAUJAMA PATEIKTI PAGAL PIKNAUDŽIAVIMO RINKA REGLAMENTO 18
STRAIPSNIO 2 DALĮ, PAVYZDYS**

Gerbiamoji ponai,
Gerbiamasis pone,

pagal 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamento \(ES\) 596/2014](#) dėl piktnaudžiavimo rinka (toliau – Piktnaudžiavimo rinka reglamentas) 18 straipsnio 1 dalį ir Europos Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) [2022/1210](#), kuriuo pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamentą nustatomi techniniai įgyvendinimo standartai, susiję su tiksliai viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašų formatu ir tų sąrašų atnaujinimu, [*Emitento pavadinimas*] yra įpareigotas sudaryti sąrašus asmenų, kurie dirbdami pagal darbo sutartį ar kitais pagrindais vykdydami užduotis turi galimybę susipažinti su [*Emitento pavadinimas*] viešai neatskleista informacija. Šis sąrašas turi būti pateiktas nedelsiant, jei kompetentinga institucija (Lietuvoje – Lietuvos bankas) pareikalauja.

Atsižvelgiant į tai, kad dėl Jūsų vykdomų funkcijų turite galimybę susipažinti su [*Emitento pavadinimas*] viešai neatskleista informacija, turite pateikti šiuos asmens duomenis, kurie bus naudojami asmenų, turinčių teisę sužinoti [*Emitento pavadinimas*] viešai neatskleistą informaciją, sąrašų sudarymo tikslais:

- 1) vardas (-ai);
- 2) pavardė (-ės);
- 3) pavardė (-ės), suteikta (-os) gimus (jei skiriasi);
- 4) asmens kodas (ar kitas nacionalinis identifikavimo numeris, jei nėra asmens kodo);
- 5) gimimo data;
- 6) darbo telefono numeris;
- 7) asmeninis telefono numeris;
- 8) gyvenamosios vietos adresas (gatvė, namo, buto numeris, miestas, pašto kodas, šalis).

Duomenys bus saugomi 5 metus nuo sąrašų sudarymo ar atnaujinimo dienos. Sąrašai su asmens duomenimis gali būti teikiami Lietuvos bankui ar kitoms priežiūros institucijoms, vykdamas teisėtus jų nurodymus.

Šiame pranešime išdėstyta informacija Jums teikiama vykdydami Piktnaudžiavimo rinka reglamento 18 straipsnio 2 dalyje nustatytą pareigą ir siekdami užtikrinti, kad susipažintumėte su Jums taikomais reikalavimais (draudimais), įskaitant galimas sankcijas už teisės aktuose nustatytų draudimų pažeidimus. Prašome atidžiai perskaityti toliau pateikiamas Piktnaudžiavimo rinka reglamento, Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso, Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo ir Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo nuostatas ir pasirašyti patvirtinti, kad su Jums pateikta informacija susipažinote. Vieną iš dviejų Jums pateiktų Pranešimo apie įtraukimą į viešai neatskleistos informacijos turinčių asmenų sąrašą egzempliorių prašome pateikti [*Emitento pavadinimas*] įgaliotam atitikties pareigūnui [*Emitento atitikties (teisės padalinio) pareigūno kontaktinė informacija*].

Norime pažymėti, kad neteisėtas pasinaudojimas viešai neatskleista informacija arba jos neteisėtas atskleidimas kelia grėsmę finansinių priemonių rinkų veikimui ir investuotojų interesams. Už šio draudimo pažeidimą Jūsų atžvilgiu gali būti pradėtas tyrimas ir taikomos poveikio priemonės. Jei turite klausimų dėl šio pranešimo pateiktos informacijos, prašome kreiptis į įgaliotą atitikties pareigūną [*Emitento atitikties (teisės padalinio) pareigūno kontaktinė informacija*].

Aktualus teisinis reguliavimas

I. Reglamentas (ES) Nr. 596/2014 dėl piktnaudžiavimo rinka

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas:

- a) finansinėms priemonėms, kuriomis leidžiama prekiauti reguliuojamoje rinkoje ar dėl kurių pateiktas prašymas leisti prekiauti reguliuojamoje rinkoje;
- b) finansinėms priemonėms, kuriomis prekiaujama, leidžiama prekiauti ar dėl kurių pateiktas prašymas leisti prekiauti daugiašalėje prekybos sistemoje;
- c) finansinėms priemonėms, kuriomis prekiaujama organizuotoje prekybos sistemoje;
- d) finansinėms priemonėms, neišvardytoms a, b arba c punktuose, kurių kaina ar vertė priklauso nuo tuose punktuose nurodytų finansinių priemonių, įskaitant kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorius ir sandorius dėl kainų skirtumo, tačiau jais neapsiribojant, arba kurios daro poveikį tų finansinių priemonių kainai ar vertei.

(...)

3. Šis reglamentas taikomas bet kokiems sandoriams arba veiksams, susijusiems su finansinėmis priemonėmis, kaip nurodyta 1 ir 2 dalyse, nepriklausomai nuo to, ar toks sandoris, pavedimas arba veiksmas vykdomas prekybos vietoje.

4. Šio reglamento draudimai ir reikalavimai taikomi Sąjungoje ir trečiojoje šalyje vykdomiems veiksams ir neveikimui, susijusiems su 1 ir 2 dalyse nurodytomis priemonėmis.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1. finansinė priemonė – finansinė priemonė, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 15 punkte;

(...)

6. reguliuojama rinka – reguliuojama rinka, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 21 punkte;

7. daugiašalė prekybos sistema – daugiašalė sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 22 punkte;

8. organizuota prekybos sistema – Sąjungos sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 23 punkte;

(...)

21. emitentas – juridinis asmuo, kurio veikla reglamentuojama pagal privatinę ar viešąją teisę, išleidžiantis arba siūlantis išleisti finansines priemones; depozitoriumo pakvitavimų atstovavimo finansinėms priemonėms atveju emitentas yra atstovaujamos finansinės priemonės emitentas;

(...)

*7 straipsnis***Viešai neatskleista informacija**

1. Šiame reglamente viešai neatskleista informacija yra:

a) konkretaus pobūdžio informacija, kuri nėra atskleista viešai, kuri tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su vienu ar daugiau emitentų arba viena ar daugiau finansinių priemonių ir kuri, ją atskleidus viešai, galėtų turėti didelį poveikį tų finansinių priemonių kainoms ar su jomis susijusių išvestinių finansinių priemonių kainai;

(...)

d) asmenų, kuriems pavesta vykdyti su finansinėmis priemonėmis susijusius pavedimus, atžvilgiu tai taip pat kliento pateikta ir su kliento pateiktais pavedimais dėl finansinių priemonių susijusi informacija, kuri yra konkretaus pobūdžio, kuri yra tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su vienu ar daugiau emitentų ar viena ar daugiau finansinių priemonių ir kuri, ją atskleidus viešai, galėtų turėti didelį poveikį tų finansinių priemonių kainoms, su jomis susijusių biržos prekių neatidėliotinių sandorių sutarčių kainai ar su jomis susijusių išvestinių finansinių priemonių kainai;

2. Taikant 1 dalį informacija laikoma konkretaus pobūdžio informacija, jei joje nurodomos aplinkybės, kurios yra susiklosčiusios ar kurios, kaip galima pagrįstai tikėtis, susiklostys, arba įvykis, kuris jau įvyko ar kuris, kaip galima pagrįstai tikėtis, įvyks, taip pat jei ta informacija yra pakankamai tiksli, kad būtų galima daryti išvadą dėl galimo tokių aplinkybių ar įvykio poveikio finansinių priemonių ar su jomis susijusių išvestinių finansinių priemonių, su jomis susijusių biržos prekių neatidėliotinių sandorių sutarčių ar apyvartiniais taršos leidimais pagrįstų aukcione parduodamų produktų kainoms. Atsižvelgiant į tai, ilgesnį laikotarpį vykstančio proceso atveju, kai siekiama, kad susiklostytų tam tikros aplinkybės ar įvyktų tam tikras įvykis, arba kai susiklosto tam tikros aplinkybės ar įvyksta tam tikras įvykis, tos ateityje susiklostysiančios aplinkybės arba įvyksiantis įvykis bei to proceso tarpiniai etapai, susiję su tuo, kad tos aplinkybės susiklostytų arba įvykis įvyktų, gali būti laikomi konkretaus pobūdžio informacija.

3. Pats ilgesnį laikotarpį vykstančio proceso tiesioginis etapas gali būti laikomas viešai neatskleista informacija, jeigu jis atitinka šiame straipsnyje nurodytus viešai neatskleistos informacijos kriterijus.

4. Pagal 1 dalį informacija, kuri, ją atskleidus viešai, galėtų turėti didelį poveikį finansinių priemonių, su jomis susijusių išvestinių finansinių priemonių, su jomis susijusių biržos prekių neatidėliotinių sandorių sutarčių ar apyvartiniais taršos leidimais pagrįstų aukcione parduodamų produktų kainoms – tai informacija, kuria sumanus investuotojas būtų linkęs pasinaudoti priimdamas sprendimus dėl investicijų.

(...)

*8 straipsnis***Prekyba vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija**

1. Šiame reglamente laikoma, kad prekiaujama vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija, kai asmuo turi viešai neatskleistos informacijos ir pasinaudoja ta informacija, kad savo ar trečiojo asmens labai tiesiogiai ar netiesiogiai įsigytų ar parduotų finansines priemones, su kuriomis ta informacija yra susijusi. Kai viešai neatskleista informacija pasinaudojama atšaukiant ar keičiant pavedimą dėl finansinės priemonės, su kuria susijusi ši informacija, jei pavedimas buvo pateiktas prieš tai, kai atitinkamas asmuo sužino viešai neatskleistą informaciją, tai taip pat laikoma prekyba vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija.

2. Šiame reglamente laikoma, kad asmuo pataria kitam asmeniui prekiauti vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija arba jį į tokia prekybą įtraukia, jei toks asmuo turi viešai neatskleistos informacijos ir:

a) remdamasis ta informacija, pataria kitam asmeniui įsigyti ar parduoti finansines priemones, su kuriomis ta informacija yra susijusi, arba skatina jį įsigyti ar parduoti tokias priemones, arba

b) remdamasis ta informacija, pataria kitam asmeniui atšaukti ar pakeisti pavedimą dėl finansinių priemonių, su kuriomis ta informacija yra susijusi, arba skatina jį atšaukti ar pakeisti pavedimą dėl šių priemonių.

3. Naudojimasis patarimais arba skatinimais, nurodytais 2 dalyje, laikomas prekyba vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija pagal šį straipsnį, jei asmuo, kuris naudojasi patarimais ar skatinimais, žino arba turėtų žinoti, kad jie grindžiami viešai neatskleista informacija.

4. Šis straipsnis taikomas bet kuriam viešai neatskleistos informacijos turinčiam asmeniui, nes tas asmuo:

a) yra emitento administracinių, valdymo ar priežiūros organų narys;

b) turi emitento kapitalo dalį;

c) turi galimybę susipažinti su informacija vykdydamas profesines ar darbineis pareigas; ar

d) dalyvauja nusikalstamoje veikoje.

Šis straipsnis taip pat taikomas bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui, kuris viešai neatskleistą informaciją įgyja kitomis aplinkybėmis, nei numatyta pirmoje pastraipoje, jeigu tam asmeniui žinoma ar turėtų būti žinoma, kad tai yra viešai neatskleista informacija.

5. Jei asmuo yra juridinis asmuo, šis straipsnis taip pat taikomas fiziniams asmenims, kurie pagal nacionalinę teisę dalyvauja priimant sprendimą įsigyti ar parduoti finansines priemones atitinkamo juridinio asmens vardu arba atšaukti ar pakeisti pavedimą dėl tų priemonių.

10 straipsnis

Neteisėtas viešai neatskleistos informacijos atskleidimas

1. Šio reglamento tikslais viešai neatskleista informacija atskleidžiama neteisėtai, jeigu asmuo turi viešai neatskleistos informacijos ir atskleidžia tą informaciją bet kuriam asmeniui, nebent informacija atskleidžiama asmeniui atliekant įprastines su darbu susijusias funkcijas, profesinę veiklą arba pareigas.

Ši dalis taikoma bet kuriam fiziniam ir juridiniam asmeniui, esant situacijoms ar aplinkybėms, nurodytoms 8 straipsnio 4 dalyje.

2. Šio reglamento tikslais naudojimasis patarimais arba skatinimais, nurodytais 8 straipsnio 2 dalyje, laikomas neteisėtu viešai neatskleistos informacijos atskleidimu pagal šį straipsnį, kai asmuo, atskleidžiantis patarimą arba skatinimą, žino arba turėtų žinoti, kad jis buvo pagrįstas viešai neatskleista informacija.

*14 straipsnis***Draudimas prekiauti vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir neteisėtai atskleisti viešai neatskleistą informaciją**

Draudžiama:

- a) prekiauti ar mėginti prekiauti vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija;
- b) patarti kitam asmeniui ar skatinti kitą asmenį užsiimti prekyba vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija arba
- c) neteisėtai atskleisti viešai neatskleistą informaciją.

II. Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas*217 straipsnis***Prekyba finansinėmis priemonėmis pasinaudojant viešai neatskleista informacija**

1. Tas, kas žinodamas viešai neatskleistą informaciją apie esminius emitentui įvykius arba kitą viešai neatskleistą su emitentu ar jo finansinėmis priemonėmis susijusią informaciją, tiesiogiai ar netiesiogiai sudarė sandorį dėl šio emitento finansinių priemonių arba davė, pakeitė ar atšaukė pavedimą pirkti ar parduoti šio emitento finansines priemones, arba perdavė tokią informaciją tretiesiems asmenims, arba rekomendavo, paskatino ar pasiūlė tretiesiems asmenims įsigyti ar perleisti emitento, su kuriuo buvo susijusi viešai neatskleista informacija, finansines priemones ar pakeisti arba atšaukti pavedimą pirkti ar parduoti šio emitento finansines priemones, jeigu dėl to tas asmuo savo ar kitų asmenų naudai išvengė didelės turtinės žalos arba gavo didelės turtinės naudos, arba padarė didelės turtinės žalos emitentui ar kitam rinkos dalyviui, arba atsirado sunkių padarinių finansinių priemonių rinkai ir (arba) finansų sistemai,

baudžiamas laisvės apribojimu arba bauda, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

(...)

III. Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymas*3 straipsnis***Pagrindinės šio įstatymo sąvokos**

55. Priežiūros institucija – Lietuvos bankas, šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka atliekantis finansinių priemonių rinkų priežiūros ar kitas šio įstatymo priede nurodytuose teisės aktuose pavestas funkcijas.

*93 straipsnis***Priežiūros institucijos uždaviniai, funkcijos ir teisės**

1. Priežiūros institucijos uždaviniai:

- 1) prižiūrėti, kaip laikomasi sąžiningos prekybos taisyklių, vykstant finansinių priemonių apyvartai;
- 2) imtis priemonių, užtikrinančių veiksmingą finansinių priemonių rinkų veikimą ir investuotojų interesų apsaugą;

(...)

2. Įgyvendindama šio straipsnio 1 dalyje nustatytus uždavinius, priežiūros institucija atlieka šias funkcijas:

(...)

3) atlieka priežiūros institucijai priskirtas funkcijas, nustatytas Reglamente (ES) Nr. 648/2012, Reglamente (ES) Nr. 575/2013, Reglamente (ES) Nr. 909/2014, Reglamente (ES) Nr. 596/2014, Reglamente (ES) Nr. 600/2014, Reglamente (ES) Nr. 236/2012, Reglamente (ES) Nr. 2016/1011, Reglamente (ES) 2019/2033, Reglamente (ES) 2019/2088, Reglamente (ES) 2020/852 ir Reglamente (ES) 2020/1503.

102 straipsnis

Priežiūros institucijos teisės nagrinėjant finansinių priemonių rinką reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus

1. Priežiūros institucija organizuoja ir atlieka patikrinimus, kad nustatytų, ar laikomasi šio įstatymo ir kitų teisės aktų, kurių laikymosi priežiūra priskirta priežiūros institucijos kompetencijai.

2. Priežiūros institucijos atliekamų patikrinimų reikalavimai nustatyti Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje. Atlikdami patikrinimą, priežiūros institucijos tarnautojai turi Lietuvos banko įstatyme ir šiame įstatyme nustatytas teises.

(...)

111 straipsnis

Priežiūros institucijos taikomos poveikio priemonės

1. Priežiūros institucija taiko šias poveikio priemones:

1) viešai paskelbia apie šio įstatymo ir kitų šio įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimą ir jį padariusį asmenį;

2) įspėja dėl šio įstatymo ir kitų teisės aktų, kurių laikymosi priežiūra priskirta priežiūros institucijos kompetencijai, pažeidimo ir nurodo per nustatytą terminą nutraukti pažeidimą;

3) skiria šio įstatymo nustatytas pinigines baudas;

(...)

112 straipsnis

Poveikio priemonių taikymo pagrindai

1. Šiame įstatyme nustatytos poveikio priemonės gali būti taikomos, kai yra bent vienas iš šių pagrindų:

(...)

14) pažeisti Reglamente (ES) Nr. 596/2014 nustatyti reikalavimai;

(...)

114 straipsnis

Piniginės baudos

1. Priežiūros institucija už šio įstatymo 112 straipsnio 1 dalyje, išskyrus 12–15 ir 20³ punktus, nurodytus pažeidimus skiria pinigines baudas:

1) fiziniams asmenims – iki 5 milijonų eurų;

2) juridiniams asmenims – iki 5 milijonų eurų arba iki 10 procentų bendrųjų metinių pajamų, atsižvelgdama į tai, kuri suma yra didesnė.

2. Už Reglamento (ES) Nr. 2016/1011, Reglamento (ES) Nr. 2015/2365, Reglamento (ES) Nr. 596/2014, Reglamento (ES) Nr. 909/2014 ir Reglamento (ES) 2020/1503 pažeidimus priežiūros institucija skiria baudas, kurių maksimalus dydis yra toks, kaip nurodyta atitinkamai Reglamento (ES) Nr. 2016/1011 42 straipsnio, Reglamento (ES) Nr. 2015/2365 22 straipsnio, Reglamento (ES) Nr. 596/2014 30 straipsnio, Reglamento (ES) Nr. 909/2014 63 straipsnio ir Reglamento (ES) 2020/1503 39 straipsnio nuostatose.

IV. Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymas

*43³ straipsnis***Poveikio priemonių taikymas**

1. Lietuvos bankas taiko finansų rinką reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytas poveikio priemones, jeigu yra bent vienas iš įstatymuose nustatytų poveikio priemonių taikymo pagrindų.

(...)

15. Informacija apie pritaikytas poveikio priemones, įskaitant informaciją apie padaryto teisės akto pažeidimo esmę ir jį padariusio asmens tapatybę (vardas ir pavardė, juridinio asmens pavadinimas ir jo kodas), skelbiama Lietuvos banko interneto svetainėje nedelsiant po to, kai Lietuvos banko sprendimas šio straipsnio 12 dalyje nustatyta tvarka išsiunčiamas arba įteikiamas asmeniui, kuriam poveikio priemonė buvo pritaikyta. Jeigu sprendimas taikyti poveikio priemonę apskundžiamas, Lietuvos banko interneto svetainėje taip pat pateikiama informacija apie dėl pritaikytų poveikio priemonių pateiktus skundus ir jų nagrinėjimo rezultatus. Jeigu informacijos apie pritaikytas poveikio priemones, išskyrus poveikio priemonę – viešą paskelbimą apie pažeidimą ir jį padariusį asmenį, paskelbimas galėtų padaryti neigiamą įtaką finansų rinkos stabilumui, atliekamam ikiteisminiam tyrimui arba neproporcingą žalą fiziniams ar juridiniams asmenims, šios informacijos skelbimas atidedamas tol, kol šios aplinkybės išnyksta, ji skelbiama neatskleidžiant informacijos apie pažeidimą padariusį asmenį arba neskelbiama. Lietuvos bankas užtikrina, kad paskelbta informacija būtų prieinama ne mažiau kaip 5 metus nuo jos paskelbimo dienos.

Su pateikta informacija susipažinau.

(vardas ir pavardė)

(Vieta ir data)